

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 3-4/2010.
Ožujak-travanj

SVEĆENIČKA GODINA

IZDAJE:

Nadbiskupski ordinarijat Zadar
J. Biankinija 2, 23000 Zadar
tel. 023/208-650,
faks: 208-640;
e-mail: vjesnikzadnadb@net.hr

ODGOVARA:

Mons. Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski

UREDNIŠTVO:

Mons. Ivan Mustać, don Josip
Lenkić, prof. Ines Grbić, prof.
Livio Marijan, mons. Rozario
Šutrin

FOTOGRAFIJE:

Ines Grbić

RAČUNALNI SLOG:

Livio Marijan

TISAK:

MEDIA Zadar

Na korbama:

1. Nadbiskup na katedri u Katedrali, Misa *preuzimanja službe, 24. 04. 2010.*
2. *Kruh dobrodošlice za Nadbiskupa („Dobro došao“)*

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Venerabili Fratri Desiderio Pulsic, Episcopo hactenus Raguzino, nunc Archiepiscopo respecto Ecclesiae Jadrensis, salutem et Apostolicam Benedictionem. Nobis disiectissima cum ob oculos usque versetur Jadrensis Ecclesia, antiquae Dalmatiae monumentis recentisque fidei testimonio praecleara, quandoquidem inibi ob primum obitum Fratris Nostri Joannis Prenda novus Sacrorum Antistes desideratur, illi festinamus sollicitum concedere pastorem. Tu autem, Venerabilis Frater, congruentibus virtutibus exornatus, prioribus officiis Raguzina in dioecesi gubernanda convenienter exercitus, idoneus visus es ad ministerium illud suscipiendum. Idcirco Apostolica de Nostra potestate, te ipsum, prioris Ecclesiae vinculo solutum atque ab eodem liberatum, **Jadrensem** Archiepiscopum renuntiamus, additis obligationibus et iuribus, quae cum statu tuo tuaque destinatione ad sacrorum canonum praescripta nechtuntur. Tuam porro electionem significabis clero populoque fidesi, quos omnes iam nunc ad vehementiorem fervorem cohortamur tuique convenientem observantiam. Nihil tandem superesse videtur, Venerabilis Frater, nisi ut Nostram tibi ut fiduciam significemus, tua in manibus deponentes hunc gregem dominicum pascendum; pro certo in super habemus te supernis adiumentis roboratum, claritatis Sedis hominumque testimonio incitatum. Christi effigiem eiusque benignitatem iunctis demonstraturum. Datum Romae, apud S. Petrum, die quinta decima mensis Martii, anno Domini bismissesimo decimo, Pontificatus Nostri quinto.

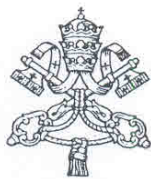
Benedictum 11. 16.

BENEDIKT, BISKUP, SLUGA SLUGU BOŽJIH, časnom bratu **ŽELIMIRU PULJIĆU**, dosadašnjem biskupu dubrovačkom, a sada izabranom nadbiskupu Crkve Zadarske, pozdrav i apostolski blagoslov.

Imamo pred očima vrlo ljubljenu Crkvu Zadarsku, znamenitu po drevnim spomenicima Dalmacije i novijim svjedočanstvima vjere. Budući da se ondje zbog blažene smrti brata našega Ivana Pređe želi novoga Predstojnika, hitamo dodijeliti joj brižljiva pastira. Ti, Časni Brate, urešen odgovarajućim vrlinama i primjereno uvježban dosadašnjim službama u upravljanju Dubrovačkom biskupijom, činiš se prikladnim za prihvaćanje ove službe. Stoga Našom apostolskom vlašću, tebe, riješena obveza prema prijašnjoj Crkvi i od nje oslobođena, proglašavamo **NADBISKUPOM ZADARSKIM**, dajući ti obveze i prava, koja su prema propisima svetih kanona povezana s tvojim položajem i tvojim poslanjem. Nadalje, svoj ćeš izbor obznaniti vjernom kleru i narodu, što ga već sada potičemo na veći žar i odanu poslušnost tebi. Napokon, časni brate, čini se da ne preostaje ništa drugo osim da ti iskažemo Naše povjerenje, te u tvoje ruke predamo ovo Gospodnje stado da ga paseš. Držimo sigurnim da ćeš, jačan višnjom pomoći te potican sjajem Stolice i svjedočanstvom ljudi, svima odražavati Kristov lik i njegovu dobrotu.

Dano u Rimu, pri Svetom Petru, petnaestoga dana mjeseca ožujka, godine Gospodnje 2010., pete Našega Papinstva.

PAPA BENEDIKT XVI.

APOSTOLSKA NUNCIATURA
U HRVATSKOJ
N. 511/10

PRIOPĆENJE

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, preuzvišeni mons. Mario Roberto Cassari, ima čast priopćiti da je Sveti Otac Benedikt XVI. danas, 15. ožujka 2010. imenovao

ZADARSKIM NADBISKUPOM
pre uzvišenog mons. Želimira PULJIĆA

premjestivši ga sa biskupskog sjedišta u Dubrovniku.

+ Mario Roberto Cassari,
apostolski nuncij

Zagreb, 15. ožujka 2010.

Curriculum vitae

Mons. Želimir Puljić rođen je 7. ožujka 1947. u mjestu Kamena (Mostarsko-duvanjska biskupija) danas Bosna i Hercegovina. Završio je Dijecezansku gimnaziju u Dubrovniku je nastavio studij teologije u Splitu i Rimu.

U Rimu je postigao diplomu licencijata iz pastoralne teologije (Lateransko sveučilište) i doktorat iz psihologije (Papinsko salezijansko sveučilište).

Za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen je 24. ožujka 1974. godine u Rimu.

Po završetku studija vršio je slijedeće službe u Bogosloviji u Sarajevu: od 1978. do 1980. bio je prefekt; od 1980. do 1985. prefekt studija; od 1985. do 1988. rektor.

Sveti Otac Ivan Pavao II. imenovao ga je dubrovačkim biskupom 7. prosinca 1989. godine. za biskupa je zaređen u Dubrovniku 14. siječnja 1990, od kada je i preuzeo službu.

Sadašnje službe u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji:

Predsjednik je Vijeća HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra; također je predsjednik Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu.

Autor je nekoliko publikacija, dobro govori i piše na talijanskom i njemačkom jeziku, a poznaje i engleski i francuski.

GOVOR MONS. MARIJA ROBERTA CASSARIJA NADBISKUPA,
APOSTOLSKOG NUNCIJA U HRVATSKOJ
Zadar, 15. ožujka 2010.

Bratski vam zahvaljujem na vašoj nazočnosti. Možete pretpostaviti zašto je Papin predstavnik u Hrvatskoj zatražio susret s vama. Dozvolite mi da vam još jednom ponovim kako su Sveti Otac i Njegovi najbliži suradnici bili pogođeni, kao i svim mi u Hrvatskoj, iznenadnim gubitkom vašeg dragog nadbiskupa monsinjora Ivana Prende, koji je bio veoma cijenjen kao pastir, svećenik i čovjek. Brzo smo se dali na posao i Papi dostavili prijedlog kako bi On mogao izabrati nasljednika monsinjora Prende u ovoj dragoj Zadarskoj nadbiskupiji. Dobro je poznato da zadnju riječ kod imenovanja biskupa ima Papa.

Hrvatski narod je, kroz stoljeća, uvijek pokazivao ljubav i poslušnost Petrovu nasljedniku. To se odnosi i na sve koji sačinjavaju Zadarsku nadbiskupiju. Sada želim zahvaliti Gospodinu, a s Njime i papi Benediktu XVI. za očinsku brigu koju je pokazao prema ovoj Nadbiskupiji.

Čast mi je dakle i radost priopćiti vam da je Sveti Otac Benedikt XVI., danas, 15. ožujka, ovoga istog sata imenovao

NADBISKUPOM ZADARSKIM
preuzvišenog Mons. Želimira Puljića

prenjativši ga iz Dubrovačke biskupije.

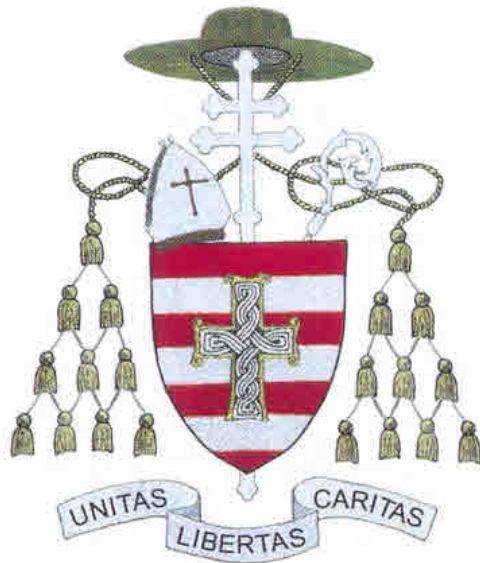
Osobito vi, dragi svećenici, bez sumnje dobro poznate imenovanog novog Nadbiskupa. Ipak mi dozvolite, zbog onih koji ga manje poznaju, da ukratko iznesem njegov životopis. Monsinjur Želimir Puljić rođen je u mjestu Kamena (Mostarsko-duvanjska biskupija) i već je dvadeset godina dubrovački biskup. Dobro su poznate i cijenjene velike pastoralne sposobnosti, kao i ljudske, intelektualne, svećeničke i upravljačke osobine vašeg novog pastira. U Rimu je postigao akademske stupnjeve, licencijat iz pastoralne teologije i doktorat iz psihologije. Izvrsno govori talijanski i njemački jezik, a poznaje i engleski i francuski. U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji monsinjur Želimir Puljić je predsjednik Vijeća za kulturu i crkvena kulturna dobra te predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu.

Nije moja zadaća dodavati ništa više od ovoga što sam rekao. Svi zajedno zahvalimo još jednom Gospodinu i Svetom Ocu koji nam je dao drugog Dobrog Pastira koji će raditi za kraljevstvo Božje i za duhovno i društveno dobro vaše Nadbiskupije. Zajedno s vama i ja želim izraziti duboku zahvalnost novom zadarskom nadbiskupu što je prihvatio službu koju mu je povjerio Sveti Otac.

Čestitam vam i zahvaljujem na vašoj ljubaznoj pažnji. Jamčim vam da mi je velika radost i čast što ću, na poziv vašeg dijecezanskog upravitelja, nakon što sam obavijestio Nadbiskupa, slaviti ovdje u Zadru obrede Svetog tjedna. Hvala.

Mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Biskupsko geslo mons. Želimira Puljića je "Unitas, libertas, caritas – jedinstvo, sloboda, ljubav". "Jedinstvo je prva i temeljna riječ koja daje prostora slobodi, a hrani se ljubavlju koju nam je raspeti naš Otkupitelj posvjedočio svojim životom", napisao je Nadbiskup u pismu kojim se obratio vjernicima Zadarske nadbiskupije. Nadbiskup je zadržao izgled svog biskupskog grba u kojem je zavjetni Branimirov križ jedan od značajnih simbola zadarske Crkve u koju dolazi kao novi, 113. pastir u 17 stoljeća zadarske Crkve.

Grb je morao biti doraden detaljima koji su znak službe nadbiskupa. Tako je u grbu dobio tzv. nadbiskupski križ koji se u umjetnosti inače stilizira s dvije poprečne grede, tzv. "antene", za razliku od dosadašnje jedne koju je imao kao biskup. Pokraj nadbiskupskog križa na grbu nalaze se mitra i pastirski štap. Pastirski šešir, svojstven biskupskom grbu, obogaćen je s još jednim, četvrtim nizom resa. Uz biskupske znakove pastoral, mitre, križa i šešira, u pozadini štita je grb dubrovačkih boja u naizmjenice crveno srebrnim poljima. To simbolizira povezanost s Dubrovnikom odakle mons. Puljić dolazi nakon dvadesetgodišnjeg služenja u Dubrovačkoj biskupiji. U sredini štita je Branimirov križ iz Nina što sadrži višestruku simboliku. Nin je staro biskupsko sjedište i sjedište hrvatskih narodnih vladara. Za vrijeme kneza Branimira u Ninu papa Ivan VIII. 879. g. je priznao Hrvatsku kao suverenu državu. U to vrijeme u Ninu je stolovao biskup Teodozije. Stoga je Branimirov križ simbol ne samo Zadarske nadbiskupije nego i cjelokupne povijesti i kršćanske kulture hrvatskog naroda, potvrđene vjernosti hrvatskog naroda Svetoj Stolici i Petrovom nasljedniku. Tom vjerom i kulturom obilježena je povijest i Dubrovačke biskupije iz koje mons. Puljić dolazi, kao i Zadarske nadbiskupije kojoj je odlukom pape Benedikta XVI. poslan biti "predsjedateljem u ljubavi". Ispod grba upisane su riječi "unitas, libertas, caritas", što je i biskupsko geslo mons. Puljića, a preuzete su iz Augustinove rečenice: "In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas" što znači: "U bitnome jedinstvo, u dvojnama sloboda, a u svemu ljubav".

PORUKA
MONS. DR. ŽELIMIRA PULJIĆA, IMENOVANOG ZADARSKOG
NADBISKUPA SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA, REDOVNICAMA I
VJERNICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj 1113/2010.

Draga braćo svećenici, redovnice i redovnici, braćo i sestre u Kristu!

S izrazima sinovskog poslušta i poštovanja prema Vrhovnom Svećeniku, papi Bendiktu XVI., prihvaćam njegovu odluku biti "predsjedateljem u ljubavi" zadarskoj Crkvi nakon smrti dragog nam i zauzetog nadpastira Ivana Prende. Dolazim iz Dubrovnika, koji je poput Zadra u novijoj povijesti prošao svoju Kalvariju kada smo hranili svoje prognaničke dane čvrstom vjerom u pobjedu istine. Gospodin je uslišio naše molitve, blagoslovio stradanje i tpijenje, i darovao nam žuđenu slobodu. Preuzimam nadbiskupiju s bogatom poviješću koja je imala tolike dićne nadbiskupe, počevši od Feliksa i Donata, do Vicka Zmajevića, Vinka Pulišića, Mate Garkovića, Marijana Oblaka i Ivana Prende. Svaki od njih ostavio je pečat kako u vjerničkom, tako i u kulturnom i svekolikom životu nadbiskupije, grada Zadra i šire. Želja mi je u sklopu svojih mogućnosti nasljedovati zauzetost tih neumornih pastira služeći svima kojima sam poslan. Svjestan sam, međutim, kako ne mogu sâm. Potrebna mi je molitva, pomoć i podrška.

Zbog toga upućujem svoj pozdrav najprije vama svećenicima, dijecezanskim i redovničkim, koji ste pastoralno angažirani na području Zadarske nadbiskupije. Vi ste prvi biskupovi suradnici pa očekujem suradnju i zauzetost u izgradnji Kristovoga kraljevstva. Rijeći preporuke u molitve upućujem vama redovnice i redovnici koji svjedočanstvom evandeoskih savjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti predstavljate osobiti znak u današnjem vremenu. Istina, vaše svjedočanstvo je neprimjetno u buci ovoga svijeta. Ali, upravo zbog toga je jako potrebno kako ljudi ne bi izgubili osjećaj za Božje stvari u okruženju u kojem često vlada pomutnja vrednota.

Ovim pismom upućujem pozdrav vama, dragi vjernici laici, posebice vama, dragi roditelji - suradnici Boga Stvoritelja, vama dragi mladi koji ste ove godine u središtu pozornosti radi susreta Hrvatske katolićke mladeži, kao i vama dragi stari i bolesni koje je Gospodin nazvao "blaženima". Dolazim k vama odlukom Petrova namjesnika, komu je Isus predao ključeve i poslao da učvršćuje 'braću u vjeri'. Živo se nadam kako će vaše srce biti otvoreno novom nadbiskupu, te da mi neće nedostajati vaša ljubav, poštovanje i molitvena potpora. Vama roditelji poručujem budite ono kako vas je Bog na početku stvaranja zamislio: "intimna zajednica ljubavi koja se ne plaši života", "prva životna stanica društva, koja je u službi izgradnje kraljevstva Božjeg i poslanja Crkve".

Vama, članovima crkvenih pokreta i udruga u nadbiskupiji, preporučujem pravilo koje se pripisuju sv. Augustinu, a ja sam ga 'usvojio' kao svoje biskupsko geslo: Unitas, libertas, caritas – jedinstvo, sloboda i ljubav. Jedinstvo je prva i temeljna rijeć koja daje prostora slobodi, a hrani se ljubavlju koju nam je raspeti naš Otkupitelj posvjedoćio svojim životom. Uložite maksimum ljubavi i darova u gradnju mističnog tijela zadarske Crkve kako biste pokazali svoju odgovornost i pružili razloge nade koja je u vama. Svoje molitve i želje stavljam u ruke vama, dragi svećenici, redovnice i redovnici, vama dragi oćevi i majke. Posebice pak vama bolesnici i patnici da svoje bolove pridružite Kristovim patnjama za dobrobit naše nadbiskupije i naroda.

Na kraju poseban pozdrav i blagoslov upućujem vama, dragi mladi. Vi ste nada i budućnost Crkve i naroda. Dirnula me vaša pažnja prema nadbiskupu Ivanu kojemu ste posvetili lijepu himnu Susreta hrvatske katolićke mladeži u Zadru. Dok vam na tomu od srca čestitam i zahvaljujem u ime pokojnog

nadbiskupa Ivana, obećavam biti vam blizu i pomagati u traženju ispravnog životnog puta. A kao kršćani znamo kako postoji samo jedan Put, put Uskrsnuloga i živoga Isusa Krista. Imajte povjerenja u njega i u njegovu Crkvu. Imajte povjerenja u svoje svećenike i u svoga nadbiskupa, koji vam već sada pruža ruku prijateljstva. Pred nama je susret na kojemu će se okupiti mladi iz cijele Hrvatske, BiH i dijaspor. Siguran sam da ćete dati sve od sebe kako bismo bili dobri domaćini. Od srca zahvaljujem na zauzetosti i trudu koji ste do sada uložili u organizaciju. Vjerujem da će Gospodin nagraditi vaša nastojanja i želje da susret protekne u najboljem redu i bude blagoslovljen svakim darom nebeskim.

Na kraju ovog pisma osobiti pozdrav i zahvalu upućujem mons. Milivoju Bolobaniću, dijecezanskom upravitelju Zadarske nadbiskupije, kao i svim djelatnicima u Ordinarijatu, koji su se trudili, nakon iznenadne smrti nadbiskupa Prende, da sve u nadbiskupiji normalno funkcionira. Uz izraze zahvalnosti izričem svoju želju i molbu za plodnu suradnju na dobrobit naše nadbiskupije. Učinilo mi se korisnim uputiti ovih nekoliko riječi prije samog preseljenja u Zadar koncem travnja ove godine.

I dok vas sve uključujem u molitve, svoje službe stavljam pod zaštitu naše nebeske Majke Marije, najvjernije Odvjetnice Hrvatske, svete Stošije i druge trojice nebeskih zaštitnika Zadra, svetoga Donata i svetoga Vlaha, te posebice naših hrvatskih svetaca i blaženika. Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova. Neka naša pomoć bude u imenu Gospodnjem!"

✠ Želimir, v. r.
biskup dubrovački i
imenovani nadbiskup zadarski

*Dubrovnik, na blagdan sv. Josipa,
19. ožujka 2010.*

NADBISKUPOVA USKRSNA ČESTITKA

Uskrs je blagdan života, radosti i slavlja

1. Na uskrsno jutro slušamo izvješće apostola Ivana kako je "prvog dana u tjednu, rano ujutro, još za mraka, došla Marija Magdalena i opazila da je kamen s groba dignut". Malo iza toga dotrčala su i dvojica učenika, Petar i Ivan, na grob koji bijaše prazan. Iskustvo praznoga groba ispunio je Marijino srce, kao i srce apostolâ tugom i tjeskobom. To je posebice došlo do izražaja u riječima Marije Magdalene: "Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo kamo ga staviše". Potreseni svim onim što se zbilo na Veliki petak, apostoli su se spremali krenuti svaki na svoju stranu. No, ujutro trećega dana proširila se vijest kako je Isusov grob prazan, a Gospodin uskrsnuo i živi. Izvojevao je najveću pobjedu i prešao iz tmine u svjetlost, iz smrti u novi život. Prazni grob na Kalvariji tako otvara novu stranicu. Jedinstvenu u povijesti čovječanstva. I dok ovozemaljskim velikanima uglavnom sve s grobom završava, Isusovo pravo doba kod groba započinje.

Po njemu, koga je Otac nebeski poslao blagovjesnikom biti siromasima, na slobodu pustiti potlačene, liječiti srca slomljena i donijeti utjehu izranjenom svijetu (Lk 4, 18 -19), ostvaren je dan milosti Boga našega. Petar stoga u prvom čitanju uskrsne mise neustrašivo zbori: Vi znate kako Isusa iz Nazareta Bog pomaza Duhom Svetim.. I pošto ga smakoše i objesiše na drvo, Bog ga uskrisi treći dan. Mi smo svjedoci svega toga (usp. Dj 10, 34 - 43). Uskrs nas upućuje na korijene naše vjermičke prošlosti, ali otvara i perspektivu vječnosti. Svatko od nas, naime, ima neke dane kojih se rado sjeća, neke datume iz života što ih obilježava. Sjećamo se dana rođenja kad smo po prvi put ugledali svjetlo dana. Sjećamo se dana krštenja kad smo postali Božjim djetetom i članom velike Isusove obitelji, Crkve. Sjećamo se rado i prve pričesti, potvrde, dana vjenčanja, ređenja, zavjetovanja ili nekih drugih značajnijih datuma iz svoje prošlosti. Uskrsni pak događaj i uskrsno jutro najznačajniji je dan u povijesti kršćanstva. I da Uskrsa nije bilo, ne bi bilo ni krštenja, ni pričesti, ni potvrde, ni ređenja ni vjenčanja. A brojne svečanosti ne bi imale duha ni sadržaja.

2. Stoga je Isusovo uskrsnuće najsnažnije vrelo ufanja, ključni događaj povijesti i osmišljenje ljudskih sudbina. A Uskrsnuli je svjetlo u okružju ljudskog mraka i tame. On je njezino središte i njezin smisao. Zbog toga već 14 stoljeća ovim našim podnebljem odliježe hrvatska uskrsna pjesma: Kraljice neba raduj se! Svjesni te činjenice u veličanstvenom hvalospjevu uskrsne noći slušamo svake godine poziv: "Nek uskliknu službenici Božji; neka jekne trublja spasenja; nek se raduje zemlja tolikim obasjana bljeskom", jer, "Krist nas je izveo iz ropstva na slobodu". Na uskrsnom događaju, naime, počiva vjera i nada Crkve. Iz uskrsnog jutra izvire njezina snaga, radost i utjeha. Jer, da Isus nije uskrsnuo, "uzaludna bi bila naša vjera" (sv. Pavao), neutemeljeno naše ufanje, i bezizgledna naša nada. Poniženi i trnjem okrunjeni Isus nakon uskrsnuća stoji kao gospodar života i smrti, kao prijatelj i brat, sudac i zagovornik. I upućuje nam utješne i ohrabrujuće riječi: "Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene živjet će ako i umre". Uskrs je stoga blagdan života, radosti i slavlja. Ali, blagdan heroizma i žrtve. "Svetoj žrtvi uskrsnici, dajte slavu krštenici. Janje ovce oslobodi, Krist nas grješne reproduci!"

U toj uskrsnoj nadi i radosti sve od srca pozdravljam. Braći svećenicima, redovnicama i redovnicima i svemu Božjem puku od srca zahvaljujem za nezaboravne dane moga biskupskog služenja u ovoj dragoj Dubrovačkoj biskupiji. Dani našeg zajedništva, molitve, strepnje ali i ponosa ulijevaju mi sigurnost da je Uskrsnuli Isus gospodar povijesti i ljudskih sudbina. Pozdravljam također i čestitam Uskrs svim svećenicima, redovnicama, redovnicima i svim vjernicima Zadarske nadbiskupije kojima sam poslan služiti.

Uz obilje milosti i Božjeg blagoslova,

Vaš nadbiskup,

✠ Želimir

Uskrs 2010.

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. za 25. svjetski dan mladih, 28. ožujka 2010.

"Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni"

Dragi prijatelji, ove se godine navršava dvadeset i pet obljetnica ustanovljenja Svjetskog dana mladih, kojeg je pokrenuo papa Ivan Pavao II., časne uspomene kao godišnji susret mladih vjernika iz čitavoga svijeta. Bila je to dalekovidna inicijativa koja je urodila obilnim plodovima, omogućivši novim naraštajima vjernika da se jedni s drugima susreću, da slušaju Božju riječ, da otkrivaju ljepotu Crkve i žive snažna iskustva vjere koji su mnoge naveli na odluku da se potpuno predaju Kristu.

Ovaj 25. Dan predstavlja etapu prema idućem Svjetskom danu mladih, koji će se održati u kolovozu 2011. u Madridu, gdje ćete, nadam se, doći u velikom broju da doživite taj milosni događaj.

Da bismo se pripravili za tu proslavu, htio bih vam predložiti neka razmišljanja na ovogodišnju temu: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni?" (Mk 10,17), koja je preuzeta iz evanđeoskog izvješća o Isusovom susretu s mladim bogatašem; o toj je temi već govorio papa Ivan Pavao II. u svom prvom pismu upućenom mladima iz 1985. godine.

1. Isusov susret s mladim

"I dok je izlazio na put, dotrči netko, klekne preda nj pa ga upita: 'Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni?' Isus mu reče: 'Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini! Zapovijedi znaeš: Ne ubij!'

Ne čini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoči lažno! Ne otmi! Poštuj oca svoga i majku! On mu odgovori: 'Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti.' Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu:

'Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom.' On se na tu riječ smrkne i ode žalostan jer imaše velik imetak" (Mk 10, 17-22).

Ovo izvješće izražava na učinkovit način veliku pozornost koju Isus posvećuje mladima, svima vama, vašim očekivanjima, vašim nadama i pokazuje koliko je velika njegova želja da vas osobno susretne i otpočne dijalog sa svakim od vas. Krist, naime, prekida svoje putovanje kako bi odgovorio na pitanje svoga sugovornika, stavlja se potpuno na raspolaganje mladiku, koji je silno želio razgovarati s "dobrim učiteljem" kako bi od njega naučio kročiti stazom života. Tim je evanđeoskim ulomkom moj prethodnik htio potaknuti svakog od vas da se "upusti u osobni razgovor s Kristom – razgovor koji je od temeljne i

bitne važnosti za mladog čovjeka" (Pismo mladima, 2).

2. Isus ga pogleda i zavoli

U evanđeoskom izvješću, sveti Marko ističe kako "Isus ga nato pogleda i zavoli" (usp. Mk 10,21). U Gospodinovu pogledu je središte toga veoma posebnog susreta i čitavog kršćanskog iskustva. Naime kršćanstvo nije u prvom redu neki moral, već iskustvo Isusa Krista, koji nas ljubi svakog ponaosob, mlade i stare, bogate i siromašne; ljubi nas i kada mu okrenemo leđa.

Komentirajući taj prizor, papa Ivan Pavao II. dodaje u svom obraćanju mladima: "Želim vam da iskusite takav jedan pogled! Želim vam da iskusite istinu da vas on, Krist, gleda s ljubavlju!" (Pismo mladima, 7). Ta ljubav, koja se očitovala na križu na tako potpun i cjelovit način, potaknula je svetog Pavla da napiše s divljenjem da ga je Krist "ljubio i predao samoga sebe za mene" (Gal 2,20). "Svijest da nas je Otac oduvijek ljubio u svojem Sinu, da Krist ljubi svakoga i uvijek – piše nadalje papa Ivan Pavao II. –, postaje čvrsta uporišna točka za čitav ljudski život" (Pismo mladima, 7) i omogućuje nam pobijediti sve kušnje: otkrivanje vlastitih grijeha, trpljenje, obeshrabrenost.

U toj ljubavi se nalazi izvor čitavog kršćanskog života i temeljni razlog evangelizacije: ako smo doista susreli Isusa, moramo ga svjedočiti onima čiji se pogled nije još uvijek susreo s njegovim!

3. Otkrivanje životnog plana

Kod mladića iz evanđelja, možemo otkriti stanje veoma nalik onom u kojem se nalazi svaki od vas. I vi ste bogati osobinama, prštite energijom, gajite mnoge snove i nade: sve su to bogatstva koja posjedujete u izobilju! Sama vaša mladost predstavlja veliko bogatstvo ne samo za vas, već također za druge, za Crkvu i za svijet.

Mladi bogataš iz Evanđelja pita Isusa: "Što mi je činiti?" Životna dob u kojoj se nalazite je vrijeme otkrivanja, i to otkrivanja darova koje vam je Bog izobilno udijelio i vaših odgovornosti. To je isto tako vrijeme temeljnih opredjeljenja za izgrađivanje vašega životnog plana. To je, dakle, trenutak da se propitkujete o istinskom smislu života i da se zapitate: "Jesam li zadovoljan svojim životom? Nedostaje li mi što?"

Kao i mladić iz Evanđelja, možda i vi živite u okruženjima u kojima vladaju nestabilnost, nemir ili tpijenje, koji vas potiču da težite životu koji neće biti život osrednjosti i da se zapitate: u čemu se sastoji uspješan život? Što moram činiti? Koji bi mogao biti moj životni plan? "Što moram činiti da bi moj život imao punu vrijednost i puni smisao" (Isto, 3).

Ne bojte se postaviti si ta pitanja! Ona vas nipošto neće shrvati, već izražavaju velike čežnje, koje su prisutna u vašem srcu. Zato ih treba čuti. Ona ne očekuju površne odgovore, već odgovore kadre zadovoljiti vaša istinska očekivanja za životom i srećom.

Da biste otkrili životni plan koji vas može potpuno usrećiti, slušajte Boga, koji ima plan ljubavi sa svakim od vas. S pouzdanjem ga pitajte: "Gospodine, koji je tvoj plan Stvoritelja i Oca s mojim životom? Što je tvoja volja? Ja je želim ispuniti." Budite sigurni da će vam odgovoriti. Ne bojte se njegovog odgovora. "Bog je veći od našega srca i znade sve" (1 Iv 3,20).

4. Dođi i slijedi me

Isus poziva mladog bogataša da učini korak dalje od zadovoljavanja vlastitih težnji i osobnih planova te mu kaže: "Dođi i slijedi me!". Kršćanski poziv proizlazi iz jedne Gospodinove ponude ljubavi i može se ostvariti samo zahvaljujući odgovoru s ljubavlju: "Isus poziva svoje učenike na potpuno predanje svoga života, bez proraču-natosti i ljudskih probitaka, s bespri-držajnim pouzdanjem u Boga. Svci prihvaćaju taj zahtjevni poziv i s poniznom poučljivošću slijede Krista raspeta i uskrsla. Njihovo savršenstvo, u logici vjere koja je katkad ljudski gledano neshvatljiva, sastoji se u tome da nisu više stajali sebe u središte, već su odlučili ići protiv struje živeći prema evanđelju" (Benedikt XVI., Homilija prigodom kanonizacijâ: L'Osservatore Romano, 12.-13. listopada 2009., str. 6).

Po primjeru tolikih Kristovih učenika, i vi, dragi prijatelji, prihvatite s radošću poziv na njegovu nasljedovanje, kako biste intenzivno i plodonosno živjeli u ovome svijetu! On krštenjem, naime, poziva svakog da ga slijedi konkretnim djelima, da ga ljubi iznad svega i služi mu u braći. Mladi bogataš, nažalost, nije prihvatio Isusov poziv i otišao je žalostan. Nije smogao hrabrosti odvojiti se od materijalnih dobara kako bi pronašao najveće dobro koje je predložio Isus.

Ista ta žalost koja je obuzela mladog bogataša iz Evanđelja obuzima također svakog onog koji nema hrabrosti slijediti Krista, donijeti ispravnu odluku. Ali nije nikada prekasno odgovoriti mu!

Isus neumorno upire svoj pogled ljubavi i poziva da budemo njegovi učenici, ali on predlaže nekima radikalniji izbor. U ovoj Svećeničkoj godini, htio bih potaknuti mladiće da budno osluškuju poziva li ih Gospodin na veći dar, na put ministerijalnog svećeništva, i da budu spremni prihvatiti s velikodušnošću i zanosom taj znak posebne ljubavi, započinjući sa svećenikom, duhovnim vođom

potrebni put raspoznavanja vlastitog zvanja. Ne bojte se, nadalje, dragi mladići i djevojke, ako vas Gospodin poziva na redovnički, monaški, misionarski život ili život posebnog posvećenja. On zna darovati duboku radost onome tko mu hrabro odgovori!

Pozivam, osim toga, sve one koji osjećaju poziv na ženidbu da taj poziv prihvate s vjerom, zalažući se da udare čvrste temelje kako bi živjeli veliku, vjernu ljubav otvorenu daru života, koja je bogatstvo i milost za društvo i za Crkvu.

5. Upravljeni prema vječnom životu

"Učitelju dobri, što mi je činiti da baštiniim život vječni?". To pitanje mladića iz evanđelja kao da je nekako daleko onomu što zaokuplja mnoge današnje mlade, kao što je primijetio moj prethodnik, "zar nismo naraštaj kojem svijet i zemaljski napredak potpuno ispunjavaju životni obzor?" (Pismo mladima, 5). Ali pitanje o "vječnom životu" izbija u posebnim bolnim životnim trenucima, kada pretrpimo gubitak drage osobe ili kada doživimo neuspjeh.

Ali što je "vječni život" o kojem govori mladi bogataš? Pokazuje nam to Isus, kada, u obraćanju svojim učenicima, kaže: "no ja ću vas opet vidjeti; i srce će vam se radovati i radosti vaše nitko vam o teti neće" (Iv 16,22). To su riječi koje pokazuju oduševljavajuću ponudu beskrajne sreće, radosti zbog ispunjenosti Božjom ljubavlju zauvijek.

Postavljati pitanja o konačnoj budućnosti koja čeka svakog od nas daje puni smisao životu, jer usmjerava životni plan prema obzorima koji nisu ograničeni i prolazni, već nepregledni i duboki, koji potiču čovjeka da ljubi svijet, kojega je sâm Bog toliko ljubio, da se posveti njegovu razvoju, ali uvijek sa slobodom i radošću koji izviru iz vjere i nade. To su obzori koji pomažu da se ne apsolutiziraju ovozemaljske stvamosti, osjećajući da nas Bog priprema za nešto veće u budućnosti, i da ponovimo sa svetim Augustinom: "Želimo zajedno nebesku domovinu, silno čežnemo za nebeskom domovinom, svjesni smo da smo tek putnici ovdje na zemlji" (Komentar na Evanđelje svetog Ivana, Homilija 35.9.). Upruči svoj pogled prema vječnom životu, blaženi Pier Giorgio Frassati, koji je umro 1925. godine u 24. godini života, rekao je: "Želim živjeti a ne životariti", a na fotografiji nekog stepeništa, koju je poslao jednom svom prijatelju, napisao je: "Prema gore", aludirajući na kršćansko savršenstvo, ali također na vječni život

Dragi mladi, pozivam vas da ne zaboravite tu perspektivu u svojem životnom planu: pozvani smo na vječnost Bog nas je stvorio da budemo s Njim, zauvijek. Ona će vam pomoći da dadnete puni smisao svojim odlukama i vrsnost svojem životu.

6. Zapovijedi, put istinske ljubavi

Isus podsjeća mladog bogataša na deset zapovijedi, kao nužne uvjete da bi se "baštiniio život vječni". To su bitne uporišne točke za život u ljubavi, da bi se jasno razlikovalo dobro od zla i izgradio čvrsti i trajan životni

plan. I vas Isus pita poznajete li zapovijedi, trudite li se oblikovati svoju savjest prema Božjem zakonu i provodite li ih u djelo.

Sigurno da su to pitanja u opreci s današnjim mentalitetom, koji predlaže slobodu bez vrijednosti, pravila, objektivnih normi i poziva da se odbaci svako ograničenje trenutnim željama. Ali ta vrsta ponude namjesto da vodi pravoj slobodi, dovodi čovjeka do toga da postaje rob samoga sebe, svojih neposrednih želja, idola kao što su moć, novac, razuzdanost i primamljivosti svijeta, čineći ga nesposobnim slijediti njegov urođeni poziv na ljubav.

Bog nam daje zapovijedi zato jer nas želi poučiti pravoj slobodi, zato jer želi izgrađivati s nama Kraljevstvo ljubavi, pravde i mira. Slušati ih i provoditi ne znači otuđiti se, već pronaći put istinske slobode i ljubavi, jer zapovijedi ne ograničavaju sreću, već pokazuje kako je pronaći. Isus na početku dijaloga s mladim bogatašem, podsjeća da je zakon kojeg je dao Bog dobar jer "Bog je dobar".

7. *Trebamo vas*

Današnji se mladi suočavaju s mnogim problemima koji proizlaze iz nezaposlenosti, pomanjkanja sigurnih referentnih točaka i ideala kao i konkretnih perspektiva za budućnost. Ponekad se može steći utisak da smo nemoćni pred krizama i današnjim zastranjenjima. Usprkos teškoćama, ne dajte se obeshrabriti i ne odričite se svojih snova! Gajite naprotiv u srcu velike želje bratstva, pravednosti i mira. Budućnost je u rukama onoga koji zna tražiti i pronaći sigurne razloge života i nade. Ako ste spremni, budućnost je u vašim rukama, jer darovi i bogatstva koja je Gospodin stavio u srce svakog od vas, oblikovani susretom s Kristom, mogu donijeti istinsku nadu svijetu! Vjera u njegovu ljubav će vas učiniti snažnima i velikodušnima i tako vam dati hrabrosti da bez straha kroćite putom života i preuzmete obiteljske i profesionalne odgovornosti. Trudite se graditi svoju budućnost kroz ozbiljne

putove osobne formacije i učenja, kako biste na stručan i velikodušan način služili općem dobru.

U svojoj nedavnoj enciklici o cjelovitom ljudskom razvoju, *Caritas in veritate*, nabrojio sam neke velike sadašnje izazove, koji su urgentni i bitni za život ovoga svijeta: korištenje prirodnih dobara i poštivanje ekologije, pravedna raspodjela dobara i nadzor financijskih mehanizama, solidarnost sa siromašnim zemljama u našoj ljudskoj obitelji, borba protiv gladi u svijetu, promicanje dostojanstva ljudskoga rada, služenje kulturi života, izgrađivanja mira među narodima, međuvjerski dijalog, ispravno korištenje sredstava društvenih komunikacija.

To su izazovi na koje ste pozvani odgovoriti kako biste izgradili pravedniji i bratski svijet. To su izazovi koji iziskuju zahjjevan i oduševljeni životni plan, u koji trebate unijeti čitavo svoje bogatstvo prema naumu koji Bog ima sa svakim od vas. Nije riječ o tome da trebate činiti junačke ili izvanredne geste, već da djelujete tako da sve talente i vlastite mogućnosti upotrijebite tako da urode plodom, nastojeći stalno napredovati u vjeri i ljubavi.

U ovoj Svećeničkoj godini vas pozivam da se upoznate sa životom svetaca, osobito sa životom svetih svećenika. Vidjet ćete da ih je Bog vodio i da su pronalazili svoj put iz dana u dan, upravo u vjeri, u nadi i u ljubavi. Krist poziva svakog od vas da radite s njim i da preuzmete na sebe svoje odgovornosti kako biste izgrađivali civilizaciju ljubavi. Ako budete slijedili njegovu Riječ i vaš će put biti obasjan svjetlom i voditi vas k visokim ciljevima, koji daju radost i puni smisao životu.

Neka Djeвица Marija, Majka Crkve, bdije nad vama i štiti vas. Jamčim vam da ću vas se spomenuti u molitvi i od srca vas blagoslivljam.

Iz Vatikana, 22. veljače 2010.

Papa Benedikt XVI.

Poruka pape Benedikta XVI. Urbi et orbi, Uskrs 2010.

"Cantemus Domino: gloriose enim magnificatus est",

(Liturgija časova, Uskrs, Služba čitanja, ant. 1.).

Draga braćo i sestre!

Donosim vam navještaj Uskrsa ovim liturgijskim riječima, u kojima iznova odjekuje drevni himan hvale Židova nakon prolaska kroz Crveno more. Knjiga Izlaska (usp. 15,19-21) nam pripovijeda da su, kada su prešli more i stigli na drugu obalu i vidjeli potopljene Egipćane, Mojsijeva i

Aronova sestra Mirjam i druge žene zaplesale pjevajući:

"Zapjevajte Gospodu jer se proslavio! Konja s konjanikom u more je survao."

Tu pjesmu zahvalnicu kršćani cijeloga svijeta ponavljaju na uskršnjem bdjenju, a posebna molitva

objašnjava njezino značenje, molitva koju sada, u punoj svjetlosti uskrsnuća, radosno ponavljamo: "Bože, i u naše vrijeme svjedoci smo sjaja tvojih drevnih čudesa: ono što je tvoja moćna ruka učinila da bi oslobodila samo jedan narod od faraonova tlačanja, ti sada činiš po vodi krštenja za spasenje svih naroda; daj da svi ljudi budu pribrojeni među sinove Abrahamove i budu dionici dostojanstva izabranoga naroda."

Evangelje nam je objavilo ispunjenje drevnih obećanja: svojom smrću i uskrsnućem Isus Krist oslobodio je čovjeka od najvećeg ropstva, od ropstva grijehu i otvorio mu put prema Obećanoj zemlji, kraljevstvu Božjemu, sveopćem kraljevstvu pravde, ljubavi i mira. Taj se "izlazak" ponajprije događa u samome čovjeku, u novom rođenju Duha Svetoga, što je učinak krštenja koji nam je Isus darovao upravo u uskrsnjem otajstvu. Stari čovjek ustupa mjesto novome; ostavlja iza sebe stari život i kreće u

novi (usp. Rim 6,4). Ali duhovni je "izlazak" početak potpune slobode koja je u stanju obnoviti svaku ljudsku, osobnu i društvenu dimenziju.

Da, braćo, Uskrs je pravo spasenje čovječanstva! Da Isus – jaganjce Božje – nije prolio svoju krv za nas, nikakve nade ne bismo imali, naš udes i udes cijeloga svijeta bila bi neizbježna smrt. Ali Uskrs je sve to promijenio: Isusovo uskrsnuće novo je stvaranje, poput kalema što obnavlja cijelu biljku. To je događaj koji je duboko promijenio tijek povijesti, pretegnuvši je jednom za svagda na stranu dobra, na stranu života, oprosta. Slobodni smo, spašeni smo! I zato naša srca mogu klicati: "Slavimo Gospodina! Doista je velik!"

Kršćanski narod, izašavši iz voda krštenja, poslan je u svijet da svjedoči o tom spasenju i da svima donese plod Uskrsa koji je novi život oslobođen grijeha, vraćen u prvobitnu ljepotu, dobrotu i istinu. Tijekom dvije tisuće godina, kršćani su – osobito sveci – plodili povijest živim iskustvom Uskrsa. Crkva je narod izlaska jer neprestano živi uskrsnje otajstvo i širi njegovu obnavljajuću snagu u svakom dobu i na svakom mjestu. I danas je čovječanstvu potreban "izlazak". Ono ne treba površne promjene, već moralno i duhovno obraćenje. Potrebno mu je spasenje iz evanđelja da bi izašlo iz krize koja je duboka i traži duboke promjene, počevši od savjesti.

Od Gospodina Isusa molim da na Bliskom istoku, a osobito u zemlji posvećenoj njegovom smrću i uskrsnućem, narodi postignu pravi i konačni "izlazak" iz rata i nasilja prema miru i slozi. Neka kršćanskim zajednicama koje, osobito u Iraku, trpe iskušenja i patnje, Uskrsnuli ponovi riječi utjehe i ohrabrenja koje je uputio apostolima na Posljednjoj večeri: "Mir vama!" (Iv 20,21)

Latinsko-američkim država i Karibima koje trpe od opasnog porasta zločina povezanih s trgovinom droge, Kristov Uskrs neka bude znak pobjede mirnoga suživota i poštovanja zajedničkoga dobra. Neka dragi narod Haitija, pogođen strašnom tragedijom potresa, ispuni svoj "izlazak" iz tuge i očaja prema novoj nadi potpomognutoj međunarodnom solidarnosti. Ljubljeni građani Čilea, također pogođeni strašnom katastrofom, neka, potpomognuti vjerom, započnu obnovu.

Neka se u snazi uskrsnulog Isusa u Africi okončaju sukobi koji uzrokuju razaranja i patnje i postignu mir i pomirenje koji su jamstvo razvoja. Posebno preporučam Gospodinu budućnost Demokratske Republike Kongo, Gvineje i Nigerije.

Neka Uskrsnuli pomogne kršćanima koje se zbog njihove vjere proganja pa čak i ubija, kao u Pakistanu. Zemljama pogođenim terorizmom i društvenim i vjerskim nepravdama, neka On dade snagu da krenu putem dijaloga i mirnog suživota. Odgovor-nima u svim narodima neka Kristov Uskrs donese svjetlost i snagu da ekonomsko i financijsko djelovanje napokon vode prema načelima istine, pravde i bratske pomoći. Neka spasiteljska moć Kristova uskrsnuća prožme cijelo čovječanstvo kako bi moglo prevladati mnoga i tragična očitovanja "kulture smrti" koja se širi, i postaviti temelje budućnosti ljubavi i istine u kojoj će svako ljudsko biće biti poštovano i prihvaćeno.

Draga braćo i sestre! Uskrs ne stvara nikakvu čaroliju. Kao što su Židovi iza Crvenog mora našli pustinju, tako Crkva, nakon Uskrsnuća, uvijek nalazi povijest s njezinim radostima i nadama, bolima i strepnjama. Ipak, ta se povijest promijenila, obilježili su je novi i vječni savez i doista je okrenuta budućnosti. Zato, spašeni u nadi, nastavimo naše hodočašće, noseći u srcu taj drevni, a uvijek novi pjev: "Slavimo Gospodina! Istinu je velik!"

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

PRIOPĆENJE APOSTOLSKE NUNCIJATURE U HRVATSKOJ

**Mons. Želimir Puljić imenovan
apostolskim upraviteljem „Sede vacante“ Dubrovačke biskupije**

Apostolski nuncij u Hrvatskoj, preuzvišeni mons. Mario Roberto Cassari, priopćio je da je 24. travnja 2010. Sveti Otac Benedikt XVI. imenovao apostolskog upravitelja "Sede vacante" Dubrovačke biskupije u osobi preuzvišenog mons. Želimira Puljića, Zadarskog nadbiskupa. Preuzvišenom mons. Želimiru Puljiću dana su sva prava, ovlasti i dužnosti koje pripadaju dijecezanskom biskupu, prema propisima kanonskog prava, do imenovanja novog dubrovačkog biskupa i njegovog preuzimanja dužnosti ovog ispražnjenog sjedišta. Čestitamo!

PRIOPĆENJE APOSTOLSKE NUNCIJATURE U HRVATSKOJ

Mons. Mijo Gorski – novi pomoćni biskup zagrebački

Sveti Otac Benedikt XVI., 3. svibnja 2010. imenovao je mons. Miju GORSKOG, kanonika Prvostolnog kaptola i ravnatelja Nadbiskupijske stanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, pomoćnim biskupom zagrebačkim dodijelivši mu titulu naslovnog biskupa Epidauruma.

Mons. Mijo Gorski je rođen 17. rujna 1952. u Mihovljanu, Zagrebačka nadbiskupija. Klasičnu gimnaziju završio je na Katoičkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje je postigao i akademski stupanj baka lauréat iz teologije. Zareden je za svećenika 26. lipnja 1977. i inkardiniran je u Zagrebačku nadbiskupiju. Vršio je službe župnika i župnog vikara u Vrbovcu, Zagreb - Sv. Blaž, Zagreb – Dubrava, župnik i dekan u Samoboru; od 1999. do 2004. biskupski vikar za grad Zagreb, od 2002. do 2008. rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, od 2008. kanonik Prvostolnog kaptola te ravnatelj Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika. Član je Prezbiterskog vijeća i Zbora savjetnika a 8. ožujka 2010. imenovan je kapelanom Njegovе Svetosti. Čestitamo!

**Pismo hrvatskih biskupa svećenicima
u prigodi hodočašća u Zagreb, 15. travnja 2009.**

Zahvalnost za predani svećenički rad

Predraga braćo!

Papa Benedikt XVI. na svećevinu Presvetoga Srca Isusova, 19. lipnja 2009. godine, proglasio je Svećeničku godinu i to prigodom 150. obljetnice smrti sv. Ivana Marije Vianneva, arškoga župnika i zaštitnika svih župnika.

Slavljenje Svećeničke godine ponajprije je poziv na duboku zahvalnost Gospodinu Bogu za sve svećenike koji danas djeluju u Domovini i inozemstvu, za one koji zbog starosti ili bolesti nisu više u aktivnoj pastoralnoj službi kao i za sve one koji su preselili u vječnost potrošivši život u služnji Bogu i Crkvi.

Dok u Svećeničkoj godini pred očima imamo izniman lik svetoga župnika arškoga, mi, Hrvati, ohrabreni i nošeni višestoljetnom vjernošću Bogu i Crkvi, ponosno se i radosno sjećamo svetačkih likova iz naše bliže i daljnje prošlosti. Među njima posebnim sjajem svijetli lik bl. Alojzija Štepinca, mučenika. On je neustrašivo ustajao u obranu dostojanstva svakog čovjeka te po cijenu mučeništva čuvao vjernost Bogu i Petrovu nasljedniku u Rimu. Bio je stup vjere i čvrsti oslonac svojim svećenicima, kao i svemu Božjemu narodu, pritisnutom nedaćama rata i poratnog totalitarnog komunističkog režima. Uz njega se spominjemo i onih više stotina svećenika koji su u vrijeme komunizma, iz vjernosti prema Bogu i svome hrvatskom narodu, podnijeli okrutna mučenja i nasilnu smrt. Zahvaljujemo Bogu za sve te svjedoke vjere čija je žrtva pomogla brojnim muškarcima i ženama da ostanu vjerni Kristu i Katoličkoj Crkvi te sačuvaju svoj nacionalni identitet. Duboko smo uvjereni daje njihova žrtva ugrađena u temelje suverene Domovine u kojoj se može slobodno slaviti Boga i ispovijedati svoju vjeru. Njihova žrtva nas nadahnjuje i obvezuje u vlastitom

poslanju služnji Bogu i izgradnji Crkve kao zajednice ljubavi koja današnjem svijetu svjedoči Krista za kojega su oni dali svoje živote.

Svoj pogled upiremo i u lik sluge Božjega o. Ante Antića, franjeva, koji je umro na glasu svetosti, a

veliki dio svojega života posvetio je ispovijedanju, osobito ispovijedanju i duhovnom vodstvu svećenika. Svojim predanim i stpljivim služnjem Bogu u sakramentu pomirenja svjedočio je Božju ljubav prema čovjeku i svoje posvemašnje predanje u službi Crkvi.

Vrijeme u kojem danas živimo nerijetko promatra svećenika u vrlo okrnjenoj slici "religioznog profesionalca". Tome u velikoj mjeri pridonose mediji koji često neopravdano, neprovjereno i nepravedno prikazuju svećenika u kontekstu skandala i osobnih slabosti. Mi ne želimo negirati negativnosti, no u medijima se ne može naći gotovo ništa od požrtvornoga, predanoga i postojanoga rada svećenika na dobrobit vjernika i svih ljudi koji se svećeniku obraćaju. A svećenici su uvijek u povijesti, s povjerenim im narodom i u zajedništvu sa svojim biskupima, podnosili sve terete i "žegu dana" u najtežim trenucima za hrvatski narod, Crkvu i Domovinu. To čine i danas. Zato mi, pastiri Crkve u Hrvatskoj, izričemo vama, svećenicima, koji s nama izgarate na njivi Gospodnjoj, priznanje i zahvalnost za predani svećenički rad i nesebično služnje čovjeku i svijetu današnjice.

U tom vas ozračju mi, vaši biskupi, pozivamo i potičemo na zajedničko hodočašće svih svećenika naše Domovine i inozemstva. Hodočastit ćemo u Zagreb, na grob blaženoga Alojzija Štepinca, povodom 50. obljetnice njegove blažene smrti, kao i na grob sluge Božjega o. Ante Antića. Hodočašće će se održati u četvrtak 15. travnja o.g., po završetku našega proljetnoga plenarnoga zasjedanja.

Promatrajući navedene sjajne svetačke likove kao uzore našega svećeničkoga služnja, svoje svete nakane i želje prigodom našega zajedničkoga hodočašća u ovoj Svećeničkoj godini povjeravamo Mariji, Majci Velikoga Svećenika Spasitelja našega Isusa Krista, a na sve Vas zazivamo obilje Božjega blagoslova.

Vaši biskupi

**Homilija kardinala Josipa Bozanića
na hodočašću svećenika Hrvatske u Zagreb o 50. obljetnici smrti
bl. Alojzija Štepinca,
15. travnja 2010. u zagrebačkoj katedrali**

Čitanja: Dj 5,27-32; Iv 3,31-36;

Ne smijemo se dati pokolebati, a još manje uljuljati

Draga braćo svećenici: biskupi i prezbiteri!
 Dragi đakoni, redovnici i redovnice!
 Bogoslovi i redovnički kandidati!
 Braćo i sestre!

1. Ova je prvostolnica tijekom povijesti postala domom brojnih i važnih crkvenih i nacionalnih događaja. I ovaj današnji, po mnogočemu izniman i jedinstven, svećenički susret s pravom smijemo ubrojiti među takve događaje.

Ova katedrala u svome spomenu čuva predivne molitve, zahvale, hvalospjeve, jecaje tuge i duboke vjemičke čežnje, ali s velikom sigurnošću možemo reći da se ovoliko broj svećenika nikada ranije nije našao oko njezina oltara u euharistijskoj slavljui; da se u njoj do današnjega dana nije skupilo toliko osobnih povijesti svećeničkoga zvanja, pretočenih u hodočašće i zajedništvo u Kristovu svećeništvu.

Predivan je ovo dan za koji Bogu zahvaljujemo. Gledajući vas ovdje sabrane, znam da nitko od vas danas nije ravnodušan. U proslavi Svećeničke godine željeli smo se naći iz svih krajeva naše Domovine na znakovito hodočašće - i nije nam bilo teško pronaći mjesto na kojemu nam valja biti, na kojemu osjećamo ljepotu i snagu naše vjere, našeg poziva da nasljedujemo Krista po daru svećeništva, koji ispunja srca i daje sigurnost našim životnim koracima.

2. Danas smo u blizini bl. Alojzija Stepinca, u blizini njegova života u svetosti i u blizini memorije njegova mučeništva. Nebeska kruna života i smrti blaženoga Alojzija danas sjaji posebnim sjajem. Teško da ijedna slika njegove privrženosti Crkvi, njegove privrženosti pastirskoj službi i brizi za povjereni mu narod u obrani dostojanstva svakoga čovjeka, može biti upečatljivija od ovoga danas okupljenog zbora svećenika, od ovoga predivnog svećeničkog vijenca, okupljena oko njegovih zemaljskih ostataka u njegovoj katedrali.

Draga braćo svećenici, moglo bi se reći da se danas po nama ispunja njegova povezanost sa svim svećenicima koji su rasli u daru njegove poslušnosti Bogu, jačani njegovom postojanošću i pouzdanjem. Ovdje smo u duhu i molitvi povezani sa svim svećenicima hrvatskoga naroda i diljem katoličkoga svijeta koji su u njegovu liku vidjeli znak Božje prisutnosti u trpljenju; koji su nalazili načina da mu očituju blizinu i koji su pred zemaljskim tužiteljima sačuvali postojanost i privrženost istini. Ovdje smo, draga braćo svećenici, da bi danas u ovom svetom zajedništvu očitovali vjernost Crkvi, odanost i duhovnu blizinu Svetomu Ocu, osobito u trenutcima kušnje u kojima se na dosad neviđen način napadima obrušava na Petrova nasljednika. Došli smo danas zahvaliti za dar svećeništva; došli smo ovdje moliti Blaženikov zagovor kako bismo u obnovljenom prihvaćanju živjeli taj dar; došli smo čuti

što naš Blaženik ima reći za naš životni put, kao pojedincima i kao Crkvi. 3. Ove sam godine, o pedesetoj obljetnici smrti kardinala Alojzija Stepinca, na njegov blagdan istaknuo četiri vrijednosti u svjetlu kojih smo pozvani danas razmatrati svoje svećeništvo, to je ponajprije: pouzdanje u Boga, zatim svjedočanstvo o mudrosti križa, vjernost Istini i govor čiste savjesti.

Današnja Božja riječ po evanđelju progovara upravo tom snagom i takvom jasnoćom, ističući uporišne točke kršćanskoga poziva koje se tiču svakoga od nas. Isus nas upućuje na zbilju našega podrijetla. Onaj tko je povjerovao u Krista i u njega stavio svoj život jest 'odozgor', on ne pripada zemaljskome. "Tko odozgor dolazi, on je iznad svijeta; tko je sa zemlje, zemaljski je i zemaljski govori" (Iv 3, 31).

Braćo svećenici, u životu svakoga od nas postoji onaj teško dohvatljiv i neopisiv trenutak u kojemu smo susreli zbilju odozgor, prepoznavši da je Bog ušao u naše živote na neobičan način i usmjerio nas prema neočekivanim prostorima svećeničkoga poziva. Taj trenutak jasnoće 'govora odozgor' obilježio je cijelo naše biće, našu pripadnost stvarnosti koja nas nadilazi i kojoj nismo gospodari. Bilo koje objašnjavanje svećeničkoga poziva koje ga svodi na zemaljsku zbilju nije dostatno. Taj trenutak susreta možda se dogodio u jednostavnim okolnostima, ali ga ne smijemo zaboraviti, jer u njemu je izvor naše istine i našega dara poziva, on je vrelo našega svjedočanstva pripadnosti Bogu.

"Tko dolazi s neba... što je vidio i čuo – za to svjedoči." (Iv 3, 31-32), govori nam Isus. Premda se to svjedočanstvo ponekad teško prima, onaj tko primi svjedočanstvo "potvrđuje da je Bog istini!" (Iv 3, 33). U svim vremenima čovjek traži istinu koja ima svoj izvor i uvir u Bogu, u Svetome. Svećenik, bez obzira na svoju, bez obzira na našu grješnost, upućuje na istinu o svetosti koju čovjek treba, bez koje čovjek ne živi puninu svoje ljudskosti. Svećenički poziv u Kristu, dar je svijetu u kojemu se odražava istina da "tko vjeruje u Sina, ima vječni život" (Iv 3, 36), jer Bog je po ljubavi sve predao Sinu.

4. Dragi braćo svećenici, rođeni smo i pozvani odozgor, kako bismo svjedočili da je u Bogu istina i da je Bog istina svakoga života, koji se ispunja u vječnosti po daru Kristova križa i uskrsnuća.

U današnjem vremenu, koje nam je darovano da u njemu budemo svjedoci te Božje ljubavi, osjećamo da se na razne načine pokušava otkloniti pogled od nebeskoga, unijeti nesigurnost i nepostojanost koja možda zahvaća i poneko svećeničko srce. Znamo da postoji način življenja koji se nudi i nama svećenicima; način koji se naziva realističnim pristupom stvarnosti; način koji odbija nadati se, slijediti ideale u traženju radosti drugih i svoje vlastite.

To je način koji je prihvatio i ugradio u sebe osjećaj poraza u susretu s razočaranjima i neuspjesima; to je način bez iskre evanđeoskoga žara. Svećenik nije čovjek koji zatvara oči pred poteškoćama, čovjek s glavom u oblacima i daleko od svijeta. Štoviše, samo ako smo duboko ukorijenjeni u istinu križa, moguće nam je osjetiti snagu onoga što dolazi odozgor i živjeti nove osjećaje, jer vječnost je zaživjela u nama, njezini smo službenici i navjestitelji po izvanrednome daru Svetoga reda.

5. Upravo u tome vidimo obrazloženje snage, hrabrosti, vedrine i mira koji se očitovao u svima koji su znali, poput apostola izvedenih pred Vijeće, da se "treba većma pokoravati Bogu negoli ljudima!" (Dj 5, 29), radosni kada su bili izrugivani i pogrđeni zbog ljubavi prema Isusovu imenu. To su, predragi u Kristu, one stranice života Crkve koje su dodimute svjetlom Uskrsnuća.

Došli smo, braćo svećenici, čuti što nam blaženi Alojzije ima reći o našem služenju u doba kada se i u djelovanje Crkve i u naš svećenički poziv želi unijeti nemir; kada se i vjernike pokušava pokolebati i nameće im se sliku Crkve, u koju ne bi trebalo imati povjerenja. Ne smijemo se dati pokolebati, a još manje uljuljati.

Kardinal Stepinac svojim je primjerom snažno pokazivao gorljivost i oduševljenje u službi i to je očekivao od svećenika. Iako svjestan premalog broja svećenika, nije bio malodušan, jer je znao da u pozvanima i odazvanima ima dovoljno mogućnosti, ako su praćene oduševljenjem. Uspoređujući svećeničku zauzetost s onom apostola Pavla, nije se ustručavao primijetiti ovo: "Kako bijednu figuru prave u poredbi s apostolom Pavlom oni svećenici, koji hoće da im se rad u ovim teškim vremenima ograničuje na samu njihovu dobru volju! Kako bijednu figuru u poredbi s apostolom Pavlom prave oni svećenici, kojima je prvo pitanje kad im se povjeri koja zadaća, kakova će biti nagrada!" (Zagrebačkim katehetama, 7. prosinca 1941.).

Gorljivost, predanost i ustrajnost, ali uvijek u poniznosti koja zna da je svako dobro, svako znanje i svaka snaga od Boga... To su karakteristike koje je blaženi Alojzije promicao i očekivao od svećenika. Pa ipak, koliko god upozoravao na nedostatke, imao je uvijek puno ljubavi i razumijevanja za ljudske slabosti, ne osuđujući čovjeka, nego zlo.

Neizmerno je cijenio svećenike, neumomo je poticao zajedništvo svećenika, znajući da mi svojim odazivom Bogu, svojim darivanjem života upućujemo na Krista, na izvorište 'odozgor', sa svom svojom ljudskošću i granicama. Prepoznavao je to u najtežim danima, sretno što može gledati postojanost za koju je nebrojeno puta rekao: "Umrijeti da, ali popustiti ne!" te je ustvrdio da je "zadovoljan držanjem klera" (Josip Vraneković, Dnevnik, 12. ožujka 1952.). Molio je za dar ustrajnosti, za donum perseverantiae (usp. Josip Vraneković, Dnevnik, 12.-22. listopada 1952.).

Svjedoci njegova uzništva prenijeli su nam njegovu duboku bol, zbog nevjere i nepostojanosti nekih svećenika, kao i poziv da budemo budni, marljivi i savjesni.

6. Mada smo kao kršćani uvijek usmjereni na radosno otkriće evanđeoskoga bisera, neizbježno se susrećemo sa svime što želi pomutiti tu radost. Kukolj se uvijek želi zasijati najprije u srcima ljudi, u srcima pastira naroda, kako bi se izmaknuli oslonci i kako bi se lakše unijela sumnja ne samo o teološkim istinama, nego i o antropološkim temeljima života čovjeka.

Iz naravi svećeničke službe, koja dolazi odozgor i koja čuva temeljni smisao ljudskoga života, koji je stvoren i otkupljen, jasno je da se tu službu ne može promatrati samo kao funkciju odvojenju od života svećenika.

Blaženi Alojzije nam danas stavlja na srce življenje Crkve i crkvenosti koje vodi do mira u vjeri, ali samo ako se živi u poslušnosti Bogu po njegovoj Riječi. Stoga i svećenička poslušnost nije podvrgavanje nekoj vlasti, nego povjerenje i predanje Duhu, trajna raspoloživost nepredvidivom spaso-nosnom Božjem naumu.

Pouzdanje u Boga od svakoga vjernika, a posebno od svećenika, stvara dragocjen prostor koji danas itekako treba čovjeku: prostor prijelaza od ljudskoga do božanskoga, od stava osjetljivosti za čovjeka i za stvoreno do stava klanjanja. Nadalje, svećenici su trajni podsjetnik svijetu da nije dostatna neka ovozemaljska učinkovitost i uspješnost. Svećenik je simbolički izraz Božje prisutnosti, ne zbog svoje ljudske veličine ili savršenosti – daleko od toga – nego zbog prisutnosti Božje dobrote. Upravo svećenički poziv pokazuje da se kršćanstvo ne može svesti na humanitarnu djelatnost ili na društvenu korisnost. Svećenik je u službi Objave koju nam je darovao Bog u Isusu Kristu, a koja naviješta da je čovjek veći od svojih želja, da je njegova povijest bogatija od njegova zemaljskoga blagostanja ili neposrednih nevolja.

7. Braćo u svećeništvu, danas po nama u ovome slavju progovara zahvalnost svećenicima koji su trajno prisutni u Božjem narodu, koji ulaze u živote vjernika, od rođenja i krštenja do odgoja djece i brige za obitelji, od davanja evanđeoskih temelja za život u ljubavi supružnika do prijelaza u dom Oca koji nas čeka zagrljajem neba, od vode čišćenja i preporoda na novi život te hranjenja euharistijskim kruhom besmrtnosti do ulja blagosti u patnjama, od položenih ruku za dar dioništva u Kristovu svećeništvu, preko ruku koje udjeljuju dar opraštanja grijeha do ruku koje se spuštaju nad umiruće.

Draga braćo svećenici, velika hvala vama i svim svećenicima, koji svojom vjernošću očitujete da "Bog Duha ne daje na mjeru." (Iv 3, 34). To nije duh koji bi nas vodio tragom 'kulture zemaljskih uspjeha', najčešće građen na temelju podjela i odvajanja od stvarnoga izvorišta svijeta i čovjeka. Upravo Crkva i svećenici mogu pridonijeti pročišćenju kulture od

zavodljivih ponuda i prijedloga koji danas postaju prijatnijom ljudima, poglavito zbog nemara za zaštitu života i nebrige za ljudsko dostojanstvo, zbog zaborava da je temelj svake kulture u prihvaćanju čovjeka koji je stvoren na sliku Božju i otvoren za nadnaravnu zbilju.

Od te istine blaženi Alojzije nije odstupao, bez obzira na cijenu svoje vjernosti. Stoga je on postao govorom odozgor koji je propitivao vlasti i diktature. Zbog obrane Istine postao je nekima smetnjom, ali mnogima uporištem, posebno obespravljenima. Znao je da on nije polazište i gospodar, upravo kao što to i danas osjeća i čini svaki Kristu vjeran svećenik. Zbog toga je Crkva često smetnja, jer ne želi preuzeti modele i logiku po kojima se izvorna i konačna Istina lako predstavlja kao nebitna. Stoga nadbiskup Stepinac, krajem ratne 1941. godine, u vrtlogu protukršćanskih težnja, opominje nositelje Radosne vijesti: "Tamo gdje službenici evanđelja spavaju, tamo neprijatelj brzo zasije kukolj lažnih nauka, koje duše strovaljuju u propast." (Zagrebačkim katehetama, 7. prosinca 1941.)

8. U nedavnoj našoj povijesti, u godinama komunističkih progonstava i nesloboda, Crkvi su darovani brojni svećenici mučenici. U misi

beatifikacije kardinala Stepinca, sluga Božji Ivan Pavao II. rekao je: "Oni su svojom žrtvom ujedinjenom s Kristovim patnjama pružili posebno svjedočanstvo, koje, unatoč zubu vremena, ništa ne gubi na svojoj rječitosti, nego nastavlja izjaravati svjetlo i širiti nadu" (Misa beatifikacije sluga Božjega Alojzija Stepinca, 3. listopada 1998.). Danas ih u liku blaženoga Alojzija oslušujemo, zahvaljujemo za njih i mislimo na sve kojima je potrebna naša utjeha. Spomenuti pastiri, jednako kao i nepoznati muževi i žene koji su patnjom urasli u Kristov križ, danas su naši uzori i zagovornici.

Draga subraćo u svećeništvu, mnogi smo od nas od svojih mladenačkih, bogoslovskih dana dolazili, a jednako tako u svećeničkim i biskupskim danima rado dolazimo u ovu katedralu da pokraj Blaženikova groba tražimo snagu i nadahnuće. I danas to svečano vršimo ovim slavljem svećeničkog hodočašća te zazivamo zagovor Blažene Djevice Marije kojoj se utječemo od svojih najranijih dana svećeničkoga poziva. A pred svim izazovima i kušnjama s blaženim Alojzijem radosno ponavljamo: "Trpjeti i umrijeti za Božju stvar – kud ćete više!" (prema svjedočanstvu vlč. Vranekovića, 30. listopada 1952.) Amen.

Pismo hrvatskih biskupa u povodu pristupnih pregovora za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju

Zagreb, 22. ožujka 2010.

Uvod

1. "Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika, te nema ničega ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu." Početne su to riječi pastoralne konstitucije Radost i nada Drugoga vatikanskog koncila, u svjetlu kojih su biskupi prije četrdeset i pet godina raspravljali o nekim gorućim problemima, posebice o dostojanstvu braka i obitelji, promicanju kulturnog napretka, ekonomsko-socijalnim pitanjima, životu političke zajednice te promicanju mira. I poslije Koncila sinovi i kćeri Crkve u tome istom svjetlu nastavili su pratiti probleme i napore suvremenoga čovječanstva i aktivno sudjelovati u rješavanju istih.

U duhu koncilskog usmjerenja želimo se i mi, hrvatski biskupi, očitovati glede ujedinjavanja Europskoga kontinenta i procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Kao članovi hrvatskog naroda i predvodnici Crkve, koja je stoljećima vjerno pratila hod našega čovjeka i dijelila njegovu sudbinu, želimo u ovome povijesnom trenutku, u svjetlu evanđelja i crkvenog učiteljstva, pratiti novi povijesni izazov pred kojim se sada nalazimo, pitajući se kojoj i kakvoj se Europi želimo pridružiti i zajedno ju izgrađivati, na kakvim se temeljima odvija proces europskog

ujedinjavanja i s kojim ciljevima, postoje li neki obrisi po kojima možemo zaključiti ima li to novo društvo, u koje i

Hrvatska želi ući, ta nova Europska unija, koju se već više od pola stoljeća planira i stvara, nešto u čemu se i mi prepoznajemo, otkrivamo svoju prošlost, vidimo svoju sadašnjost, ali i s nadom gledamo u svoju budućnost.

1. Što su željeli utemeljitelji Europske unije?

2. Čini se uputnim ovdje se kratko osvrnuti na početke stvaranja Europske unije. Prije svega treba istaknuti činjenicu da je ta ideja nastala u onom dijelu Europe koji nije bio pod komunističkom vlašću i da su njezini začetnici bili političari koji su ujedinjenu Europu zamišljali na temeljima zajedničke kršćanske baštine. Naime, nakon krvavih ratnih sukoba, kao i teških posljedica II. svjetskog rata, posebice na europskom tlu, što su ih izazvali nacionalni i ideološki sustavi nesnošljivosti i egoizma, o ideji ujedinjenja Europe počeli su govoriti Robert Schuman, Jean Monnet, Konrad Adenauer i Alcide De Gasperi. Politički predstavnici triju naroda (Francuza, Nijemaca i Talijana), sva četvorica, bili su uvjereni katolici. Budućnost europskih naroda željeli su utemeljiti na

zajedničkoj podlozi kršćanskih vrijednota, koje su tijekom povijesti bile izvorom i nadahnućem europskoga jedinstva i raznolikosti. U tom vidu Schuman je 19. ožujka 1958. pred prvim Europskim parlamentom ustvrdio da su "sve europske zemlje prožete kršćanskom civilizacijom, koja je duša Europe" i predložio da se toj novoj stvarnosti "ponovno dadne duša". On se u svojem govoru izričito suprotstavio mogućnosti da se "europsko ujedinjenje svede samo na ekonomski i tehnički pothvat". Slično se i De Gasperi pitao možemo li "zamisliti Europu koja neće voditi računa o kršćanstvu, o njegovu bratskome, socijalnome i humanitarnome naučavanju". A njemački je kancelar Adenauer u ujedinjenju Staroga kontinenta vidio "ispravnu mogućnost samopotvrde i očuvanja zapadne i kršćanske civilizacije pred bjesnilom opasnih totalitarizama".

3. Iako se Schumana, Adenauera i De Gasperija smatra "europskim utemeljiteljima", valja priznati da je početnu ideju tog projekta konkretizirao Jean Monnet, francuski strateg i stručnjak za razvoj. On je uvidio da je jedini učinkovit način za sprječavanje budućih sukoba između Francuske i Njemačke uspostava nadzora nad Rurskom oblašću, koja je bila središte njemačke teške vojne industrije. Stoga je stvorio plan kako francusku i njemačku proizvodnju ugljena i čelika staviti pod upravu zajedničkog tijela: Visokog povjerenstva. Prijedlog je 9. svibnja 1950. prvi put javnosti predstavio francuski ministar vanjskih poslova R. Schuman i taj je datum odabran kao "rođendan" Europske unije, koji se otad slavi kao Dan Europe. Već je sljedeće godine (1951.), temeljem Pariških ugovora, osnovana Europska zajednica za ugljen i čelik, kao preteča zajedničkomu europskom tržištu. A države osnivačice bile su Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg, Belgija i Nizozemska. Monnet, koji je imenovan njezinim prvim visokim povjerenikom, istaknuo je na prvoj skupštini da "naša zajednica nije samo udruga proizvođača ugljena i čelika; ona je početak Europe". Monnet je zaslužan i za sastavljanje Rimskih ugovora (1957.), na temelju kojih je 1958. stvoreno zajedničko europsko tržište (EEC), Europsko vijeće (1974.), europski monetarni sustav (1979.) te Europski parlament (1979.). Slijedili su zatim ugovori iz Maastrichta (1992.) i Amsterdama (1997.) o ekonomskom ujedinjenju Europe i državljanstvu, te odluka o euru (1998.) i prihvatanje Povelje osnovnih prava Europske unije (Nica, 2000.). Vrhunac je trebao biti potpisivanje Europskog ustava (Rim, 2004.). Budući da Ustav nisu prihvatile sve zemlje članice, zamijenjen je Lisabonskim ugovorom (2007.), koji je, nakon dužeg otpora nekih zemalja, zbog straha da se njime – umjesto zajednice naroda i država na načelima solidarnosti i supsidijarnosti – omogućuje stvaranje neke nove centralističke tvorevine, stupio na snagu tek 1. prosinca 2009. godine. Ugovorom se uvodi funkcija predsjednika Europskog vijeća te funkcija visokog predstavnika za vanjsku i sigurnosnu politiku, koji je ujedno

potpredsjednik Europske komisije, kao i odlučivanje dvostrukom većinom i smanjenje broja područja o kojima se odlučuje konsenzusom.

O odnosu prema Crkvama i vjerskim zajednicama u Lisabonskom ugovoru utvrđuje se da "Europska unija poštuje i ne prejudicira predviđeni status za Crkve i udruženja ili religiozne zajednice u državama članicama" te da "poštujući njihov identitet i specifičan prinos" s njima "održava otvoren, transparentan i redovan dijalog". (Br. 17)

4. Prvotna zamisao "europskih utemeljitelja" da se Europa ujedini na zajedničkim osnovama kršćanske baštine sve je više zapostavljena u korist ekonomskog ujedinjenja. Odbacivanje kršćanskih korijena posebno je došlo do izražaja prigodom sastavljanja Europskog ustava, u kojem se Boga i kršćanstvo uopće nije željelo spomenuti. Umjesto na zajedničkoj kršćanskoj baštini, dublji temelj europskomu zajedništvu pokušalo se pronaći u univerzalnim vrijednostima ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti, solidarnosti, demokracije, pravne države, s ciljem da se na tome izgradi "Europu kao utvrdu prava i pravедnosti". No kako poštivanje prava i pravедnosti utemeljiti na apstraktnu razumu, koji ništa ne želi znati o Bogu? I kako izbjeći da se s odbacivanjem transcendentne dimenzije čovjeka ne odbaci bezuvjetnost ljudskih prava, koja ih štiti od ljudske samovolje?

Svjestan tih problema, Jacques Delors, koji je u dva mandata bio na čelu Europske komisije (1985. – 1995.), tvrdio je da Europi treba dati dušu, tj. vratiti joj duhovnost i otkriti njezino značenje. U protivnome će, smatrao je, bitka za Europu biti izgubljena. Slična je mišljenja bio i njegov nasljednik Jacques Santer, za vrijeme čijeg mandata je uvedena zajednička europska moneta euro. Prema njemu, Europi se ne može "dati dušu" ostajući samo na načelima pomirbe, pravde, solidarnosti, slobode i ljudskog dostojanstva nego valja uočiti i uvažiti važnu ulogu religijskih i filozofskih sustava i stavova u životu ljudi i u stvaranju identiteta. A upravo to je ono što neumorno ponavljaju i rimski prvosvećenici u svojim videnjima nove Europe.

II. Kako na Europsku uniju gledaju rimski prvosvećenici?

Papa Pio XII.

5. Ideju o europskom ujedinjenju podupirali su ne samo pojedini kršćani i kršćanski političari nego i pape XX. stoljeća. Sjetimo se samo kako je Pio XII. još 1939., kad se nad Europu nadvio sumrak rata, pozivao Europljane da pokažu "snagu razuma i očituju europsku dušu", koja je iznikla iz vjere i kršćanskog uma. "Ništa se neće izgubiti s mirom, ponavljao je te godine, a sve može biti upropašteno ratom." Nakon tragedije II. svjetskog rata pokazivao je živo zanimanje za europsku zajednicu, te poticao inicijative gospodarskog i političkog procesa koji će dovesti do

osnivanja Europske unije. Nije međutim propuštao upozoravati da se ujedinjenje ne smije temeljiti na materijalizmu, nego na kršćanskim vrijednostima. Potpisivanje pak Rimskih ugovora 1957. popraćen je riječima nade, ističući da je to kršćanski događaj koji bi mogao biti kvasac buduće Europe.

Papa Ivan XXIII.

6. Njegov nasljednik Ivan XXIII. posebno je teško proživljavao dramu podizanja Berlinskog zida i kubanske krize. Stoga se je snažno zauzimao za mir u svijetu, posvetivši toj problematici svoju posljednju encikliku, *Pacem in terris* (1963.), za koju vele da je njegova duhovna oporuka. U toj enciklici Ivan XXIII. je pisao da su "mir i suživot moguć", da je "rat nerazuman" te da se "Europa ne smije zatvoriti u samu sebe, nego ima biti solidarna s narodima svijeta". Ističući četiri stožera mira, "istinu, pravdu, ljubav i slobodu", pozivao je europske narode, posebice kršćane, da prevladaju bolne podjele prošlih i sadašnjih naraštaja, da bi se "ostvario suživot pojedinca, obitelji i društvene zajednice na kulturnom, ekonomskom i političkom polju".

Pavao VI.

7. Promičući izgradnju civilizacije ljubavi i Pavao VI. je, poput svojih prethodnika, bio uvjeren da ujedinjenje Europe može postati djelotvorno jamstvo mira i razvoja na Starom kontinentu. O tome svjedoči njegova enciklika *Populorum progressio* (1967.). Proglašenjem sv. Benedikta zaštitnikom Europe (1964.) želio je europskim narodima i njihovim vođama posvijestiti potrebu poštovanja zajedničke kršćanske baštine. A politikom prema europskim zemljama pod vlašću komunizma pridonio je popuštanju napetosti na Europskom kontinentu te izborio na tom području nešto veće poštovanje vjerskih sloboda. Potom je pravo ljudske osobe zalaganjem Svete Stolice izvršteno u završni dokument Konferencije za sigurnost i europsku suradnju u Helsinkiju (1975.).

Papa Ivan Pavao II.

8. Veliko je iznenađenje, praćeno silnim uzbuđenjem bilo na Trgu Sv. Petra kada je 16. listopada 1978. objavljeno da je izabran novi papa, Karol Wojtyła iz Poljske, iz zemlje iza Željezne zavjese. On se tad predstavio kako dolazi "iz daleke, ali zajedništvom vjere i kršćanske tradicije bliske zemlje" (Rim, 1978.), koja je po "svojim korijenima slavenska među Latinima i latinska među Slavenima" (Santiago de Compostela, 1982.). Papa Wojtyła će posebno ostati zapamćen po tome što je prvi počeo govoriti o cjelovitoj Europi, i to u vrijeme dok su zemlje istočne Europe još bile pod komunističkim režimom. Svoje opredjeljenje za Europu od Atlantika do Urala simbolički je izrazio proglašenjem slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda suzaštitnicima Europe (1980.). Time je htio naglasiti da je Europa plod dviju komplementarnih tradicija, kršćanskog obilježja njezina Istoka i Zapada. Papi Slavenu bila je

nezamisliva Europa koja ne bi disala punim plućima, tj. koja ne bi obuhvatila u zajedništvu i solidarnosti svoje zapadno i istočno krilo.

9. Nakon urušavanja komunističkih režima u Europi sazvaio je 1991. posebnu Biskupsku sinodu za Europu, s koje su sinodski oci svima poručili: "Svjesni golemih izazova, ali i velikih prigoda sadašnjeg trenutka, i u dijalogu i u srdačnoj suradnji sa svom našom braćom i sestrama Europe i svijeta, želimo ponuditi naš doprinos izgradnji nove Europe, 'kako bismo bili svjedoci Krista koji nas je oslobodio' (Dj 1, 8; Gal 5, 1). Smatramo ovu sinodu kao prvi korak na putu kojim kaniemo neumorno nastaviti." A taj put vodi trasom koju je zacrtalo kršćanstvo, jer, kako je istaknuto u završnome sinodskom dokumentu, "europska je kultura izrasla iz mnogih korijena", ali "kršćanska je vjera dala oblik Europi utisnuvši u njezinu kolektivnu svijest neke temeljne vrijednosti za čovječanstvo. U tome smislu govorimo o kršćanskim korijenima Europe, a ne u smislu slučajna susreta između Europe i kršćanstva." Stoga "nitko ne može zanijekati da kršćanska vjera ne pripada na odlučujući način trajnom i korjenitom temelju Europe".

Ivan Pavao II. je 1999., uoči Velikoga jubileja, sazvaio drugu posebnu skupštinu Biskupske sinode za Europu, koja je trebala odgovoriti na isti izazov, "ali ovaj put s gledišta nade", koju je trebalo proglasiti Europi, "u kojoj kao da je potpuno iščeznula". Zato u postsinodskoj pobudnici Crkva u Europi (2003.) papa uzima kao vodič Knjigu Otkrivenja, da hodočasničkoj Crkvi u Europi uz pomoć proročke objave "razotkrije smisao onoga što se događa". Ivanovo Otkrivenje naime ohrabruje da prema "ljudskim zbivanjima zauzimamo stav temeljnog povjerenja. A ono izvire iz vjere u Uskrsnuloga, koji je prisutan i djelatan u povijesti." (Br. 5)

10. Tijekom cijelog pontifikata Ivan Pavao II. poticao je odgovome da izgrađuju "Europu ljudi i naroda", poštujući njezinu raznorodnost te kulturno i duhovno bogatstvo. "Sveta Stolica ne kani ulaziti u stvari koje se tiču tehničke, vojne i političke naravi", rekao je papa europskim parlamentarcima koji su ga posjetili prigodom 30. obljetnice utemeljenja Zapadne europske unije (1954. – 1984.). No, dodao je da je Crkvi živo stalo da se u "izgradnji novih europskih struktura ugrade moralne i duhovne vrijednote", koje će dati podlogu za stvaranje "zajedničkog doma" u novoj "civilizaciji ljubavi".

Poštujući svjetovno obilježje civilnih ustanova, u postsinodskoj pobudnici o Crkvi u Europi Ivan Pavao II. izrazio je nadu da će "sastavljači novog ustava uvažiti pravo Crkva i vjerskih zajednica da se organiziraju u skladu s vlastitim pravilima"; tim više jer su one postojale prije organiziranja europskih nacija (br. 114), pa ih se ne može svesti na "privatnu tvorevinu". Premda je jasno da Crkva "ne zagovara povratak na konfesionalne države, treba žaliti zbog svakog oblika ideološke sekularizacije ili neprijateljstva između građanskih ustanova i vjerskih

konfesija' (br. 117). Papa zato ponavlja da je "Europi potrebna vjerska dimenzija", da bi gradnju "novog doma" pratila božanska pomoć. Jer "ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji" (Ps 127, 1). Kršćani se mogu ujediniti s ljudima dobre volje u djelu izgradnje toga velikog projekta i pozvani su biti "dušom ustrojstva zemaljskoga grada" (br. 116). Svu svoju ljubav prema Europi i sve svoje nade u nju Ivan Pavao II. je na nezaboravan način izrekao u katedrali Sv. Jakova, u Santiagu 9. studenoga 1982., u oproštajnom govoru na kraju pastirskog pohoda Španjolskoj: "Ja, biskup Rima i sveopće Crkve, vičem tebi stara Europo: 'Pronađi sebe. Budi svoja. Otkrij svoje korijene. Podaj caru carevo, a Bogu Božje... Ti još uvijek možeš biti svjetlo civilizacija i poticaj svjetskomu napretku.'"

Papa Benedikt XVI.

11. Nemoguće je točno odrediti gdje Europa počinje a gdje završava. Stoga papa Benedikt XVI. tvrdi da je Europa kontinent koji se ne može potpuno izreći zemljopisnim pojmovima. Ona je prema tome kultura i povijesna datost, koja je prepoznatljiva ne toliko po zemljopisnim opisima koliko po svijesti o pripadnosti zemljopisnom području, koje, osim prirodnih, posjeduje i mnoge druge osobitosti, naročito političke, kulturne i moralne. A njih je iznjedrilo čovjek svjestan svoje posebnosti i individualnosti. Stoga je potrebno i korisno o tome razgovarati u svjetlu antropologije, filozofije i teologije, da bi se otkrilo i prepoznalo dušu Europe. Opređeljenje za ujedinjenu Europu na temeljima njezine kršćanske baštine sadašnji je Papa simbolički izrazio izborom svojega papinskog imena – Benedikt. Naime zaštitnik Europe, sveti Benedikt iz Nursije, i danas je čvrsto uporište europskoga jedinstva te nezaobilazan temelj kršćanskih korijena i civilizacije, bez čega je Europa nezamisliva.

Benedikt XVI. u brojnim govorima i raspravama o Europi pokazuje da je kršćanstvo oblikovalo Europu. Istodobno ukazuje i na poguban utjecaj relativizma, agnosticizma, laicizma i sekularizma na njezinu sadašnjost i budućnost. Prema njemu, europska je kultura rođena iz susreta vjere i razuma, iz susreta biblijskog navještaja i grčke filozofije. Suvremeni razlaz između vjere i razuma prijeti temeljima europske kulture, stoga je potrebno trajno se zauzimati za uspostavu jedinstva vjere i razuma, kršćanstva i kulture ako Europa želi preživjeti.

III. Problemi i perspektive Europske unije

12. Europska unija je po načinu slobodnog oblikovanja gotovo iznimka u poznatim međunarodnim integracijama, koje su u većini slučajeva stvarane pod pritiskom jačega. Europska se unija naime temelji na slobodnom pristupu svake zemlje, koja prije toga mora ispuniti određene uvjete tijekom pristupnih pregovora i ugovorima je točno određeno kako se donose odluke koje vrijede za sve

članice. Dosadašnjim pak širenjem Unije djelomično se ostvario san Ivana Pavla II. i brojnih Europljana da se ujedinjavanje ne ograniči samo na njezin zapadni, nego da obuhvati i njezin srednji i istočni dio. "Od Atlantika do Urala", kako je govorio Ivan Pavao II.

Europska unija nastala je ponajprije iz potrebe da se zajamči trajan mir na europskom kontinentu. Tinjajući nacionalizmi međutim, kao i značajne ekonomske razlike i neslaganja među zemljama članicama na gospodarstvenom i socijalnom polju, velike su slabosti suvremene europske politike. Stoga nije svejedno kakav je stav procesa ujedinjenja prema pojedinim narodima, nacionalom identitetu, kao i prema manjinama, koje su "bogatstvo Europe", pa "njihove razlike ne smiju nestati". Dapače, valja ih čuvati i braniti kao "temelj europske solidarnosti". Tomu treba pridodati i brojne "neprincipijelne postupke" europske politike u odnosu prema drugima.

13. Važnost procesa ujedinjenja Europe ne smije nam zatvoriti oči za brojne nedostatke koji ga prate i na koje Crkva, zbog odgovornosti koju joj je Krist povjerio, ne može prestati upozoravati. Sadašnja Europa usprkos određenoj ekonomskoj stabilnosti i političkomu jedinstvu pati od duboke krize vriednota. Nedostaje joj poleta, a koji je potreban za podržavanje tako važna projekta, i ne zna pružiti dostatne razloge nade. Najveća je, ipak, slabost Unije "gubljenje kršćanskog spomena i baštine, praćeno svojevrsnim praktičnim agnosticizmom i vjerskom ravnodušnošću, zbog čega mnogi Europljani ostavljaju dojam kao da žive bez duhovnih korijena i poput baštinih koji su se ponijeli rasipnički prema baštini što ju im je prenijela povijest".

Mnogi žive i rade kao da Boga nema. Gubitak naravnog i kršćanskog morala ima za posljedicu ozakonjenje pobačaja, eksperimentiranje nad embrijima, kloniranje, eutanaziju, istospolne brakove, odbacivanje kršćanskih simbola i obezvjeđivanje kršćanskih svetinja, olako prihvaćanje vriednota drugih kultura, uz istodobno nepoštivanje vlastitih, te uvođenje "novotarija" koje su protivne ne samo kršćanstvu i sveukupnoj europskoj tradiciji nego i samoj ljudskoj naravi. Sve to prati neka vrsta straha od budućnosti, koja stvara tmurno i nesigurno ozračje, te je sve više zbuđenih i nesigurnih ljudi. Proces globalizacije ne vodi k dubljemu jedinstvu, nego izlaže riziku da se najslabije u društvu odbacuje do ruba siromaštva. Nedostaje dakle globalizacija solidarnosti, o kojoj govori papa Benedikt XVI., te se sve više širi osjećaj osamljenosti, siromaštva i napuštenosti.

14. Nakon čudesnog događaja, pada Berlinskog zida, i održavanja Prve sinode o Europi, europski biskupi su "očitali želju i spremnost u dijalogu i srdačnoj suradnji s braćom i sestrama ponuditi svoj prinos izgradnji nove Europe". Crkva se dakle ne odriče javnog poslanja u promicanju ljudskog dostojanstva, slobode vjere i savjesti, poštivanja života, braka i obitelji, zalaganja za opće dobro čovjeka, kako na ekonomskom, političkom i društvenom tako i na

kultumom, odgojnom i obrazovnom polju. No svoje poslanje u svijetu ona vrši na sebi svojstven način, naviještanjem radosne vijesti i svjedočenjem za "Krista, koji nas je oslobodio" (Gal 5, 1). Ona također podržava ispravno shvaćenu demokraciju, ali se ne veže niti uz jedan politički sustav. Papa Ivan Pavao II. je govorio, poticao i nadao se da će graditelji Europske unije i sastavljači ustava priznati i ugraditi elemente "religijske, posebice kršćanske baštine Europe". U govoru diplomatskom zboru 2003. izrazio je nadu da će se uvažiti tri stvari koje su komplementarne: "pravo Crkava i vjerskih zajednica da se slobodno organiziraju, u skladu s vlastitim pravilima i vlastitim uvjerenjima; poštivanje posebnog identiteta različitih vjerskih konfesija; te poštivanje pravnog položaja Crkava i vjerskih ustanova". Hoće li dakle graditelji "zajedničkog europskog doma" znati graditi taj dom na sigurnim temeljima, a ne isključivo "na ekonomskim motivima"?!?

IV. Odnos Hrvatske prema Europskoj uniji

15. Mi, hrvatski biskupi, povodom pristupnih pregovora za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju polazimo od činjenice da je naša država izazila želju za članstvom u toj organizaciji i da se o tome vode pregovori, koji su već znatno uznapredovali. Poznato je također da će konačnu odluku o tome donijeti naši građani na referendumu, kao i građani svih zemalja članica. Crkva će tu odluku poštovati, kao što poštuje i odluku legitimnih hrvatskih vlasti da se zatraži članstvo u Europskoj uniji i da se pristupi za to predviđenim pregovorima. Ali želimo također, na tragu tisućljetnog sudjelovanja naše Crkve u svim ključnim događajima života hrvatskog naroda, svjetlom evanđelja i crkvenog učiteljstva osvijetliti taj proces, koji je već u tijeku.

16. U tome smislu su nam dragocjeni pogledi dvojice posljednjih papa, Ivana Pavla II. i Benedikta XVI., koji su se izričito izjasnili o našoj nakani pristupanja Europskoj uniji. Na početku trećega pastirskog pohoda našoj Crkvi i domovini Ivan Pavao II. je, u pozdravnoj riječi u zračnoj luci na otoku Krku 5. lipnja 2003., glede toga izjavio: "Hrvatska je nedavno predala zahtjev da postane sastavni dio, također u političkom i gospodarskom pogledu, velike obitelji europskih naroda. Ne mogu ne očitovati želju da se uspješno ostvari ta težnja. Bogata će baština Hrvatske sigurno pridonijeti učvršćenju Unije, bilo kao upravne i teritorijalne cjeline, bilo pak kao kulturne i duhovne stvarnosti."

A njegov se nasljednik Benedikt XVI., u govoru hrvatskim biskupima za njihova pohoda ad limina apostolorum 6. srpnja 2006. godine, na pristup Hrvatske Europskoj uniji osvrnuo sljedećim riječima: "Vaša zemlja, Hrvatska, oduvijek živi u okviru europske civilizacije, te s razlogom stoga želi biti priznata kao član Europske unije. Njezina želja je svojim ulaskom u tu ustanovu surađivati na dobro svih stanovnika kontinenta. Nacija će na taj način moći s uvažavanjem i dijalogom ući u odnos s drugim

europskim narodima, pridonoseći vlastitom kulturom i tradicijom u traganju svih za potpunom istinom o čovjeku. Bitno je, zapravo, da izgrađivanje zajedničkog europskog doma uvijek bude utemeljeno na istini o čovjeku, oslanjajući se pritom na načelo prava svih na život od začeca do prirodne smrti; na priznavanje duhovne dimenzije čovjeka, u kojoj se ukorjenjuje njegovo neotuđivo dostojanstvo; na poštivanje vjerskog izbora svakog pojedinca, u kojem se očituje neprijepoma ljudska otvorenost transcendentnomu. Po tim vrijednostima moguće je postići konsenzus i s onime tko, makar i ne pristajući uz Katoličku Crkvu, prihvaća glas razuma, osjetljiv na norme prirodnog zakona. Znam da se vi, u tom pogledu, zauzimate zajedno sa svojim svećenicima i vjernicima. Ohrabrujući vas da ustrajete, jamčim vam podršku Svete Stolice, koja je uvijek cijenila i voljela Hrvatsku."

17. Kao prvo, željeli bismo iz tih papirnih izjava istaknuti činjenicu "da Hrvatska oduvijek živi u okviru europske civilizacije". Stoga njezino možebitno pristupanje u Europsku uniju znači samo davanje novoga gospodarskog i političkog okvira toj našoj tisućljetnoj pripadnosti europskomu kultumom i civilizacijskom krugu. Štoviše, moramo reći da smo mi i ranije pripadali ne samo europskoj civilizaciji nego i raznim gospodarskim i političkim integracijama na tlu Europe. U neke od njih smo ušli slobodnim izborom, u druge po zakonu više sile. Poučeni povijesnim iskustvom, važno je da sadašnje pristupanje suvremenoj europskoj integraciji bude rezultat slobodne volje naših građana, nakon što su bili dobro upoznati s prednostima i nedostacima, s pozitivnim i negativnim posljedicama takva ujedinjavanja. To je potpuno u duhu stvaranja Europske unije, koja želi biti zajednica naroda koji su svjesno i slobodno izabrali europsko zajedništvo. Za to je važno da oni kojima su građani povjerali vlasti i koji vode pristupne pregovore ne prestaju temeljito, pravodobno i objektivno informirati ne samo o tijeku pregovora, nego i o tomu što pojedina rješenja znače ili mogu značiti za sadašnjost i budućnost naše države. Neophodno je također na prikladan način što cjelovitije upoznavati naše građane o ustroju i funkcioniranju same Europske unije. U tom pogledu veliku ulogu i odgovornost imaju i sredstva društvene komunikacije, kao i škole i druge i odgojno-obrazovne te znanstvene ustanove.

18. Poznato je da se nekoga cijeni po tome koliko sam do sebe drži. Stoga je važno da uspravno i dostojanstveno uđemo u suvremeno zajedništvo europskih naroda. Treba razgovarati s velikima s načelnih polazišta a nikad na koljenima, svjesni da smo tijekom povijesti dali ne samo značajan obol europskoj znanosti i kulturi nego i obrani europske civilizacije od stranih osvajača. Zbog toga je nužno razvijati zdravu samosvijest u našem narodu i među našim građanima, posebice kod mladeži; samosvijest koja će biti ponosna i na svoju povijesnu baštinu. Benedikt XVI. govori da je u Europi prisutan

problematičan odnos prema vlastitoj prošlosti. Tako se u posljednje vrijeme i u Hrvatskoj promiče neka čudna i bolesna mržnja na samu sebe. Dok se s puno razumijevanja pokušava otvoriti vrijednostima izvana, istodobno se ostavlja dojam kao da se omalovažava vlastite. Od vlastite se povijesti ističe samo ono što je vrijedno žaljenja, a ne ono što je veliko i čisto. Multikulturalnost, koju se strastveno i trajno podupire, pokatkad je iznad svega napuštanje i poricanje onoga što je vlastito, bijeg od vlastitih vrijednota. No istinska multikulturalnost ne može opstati bez zajedničkih nepromjenjivih veličina, bez orijentacijskih točaka koje polaze od vlastitih vrijednosti. Doista, nismo ovdje od jučer. U Europi nismo stranci. I nismo bez "osobne iskaznice i osobne prtljage". Prepoznatljivi smo po vlastitom imenu, po kojem nas i drugi prepoznaju, a tako prepoznati na taj se poziv s ponosom odazivamo. Samo takvi, s vlastitim imenom i identitetom, kulturom i poviješću, možemo s drugima, u međusobnu uvažavanju i poštivanju, izgrađivati novi europski dom, utemeljen na istini o čovjeku. Zato nam nije svejedno kakva će nova Europa biti, hoćemo li u njoj moći prepoznati sebe, svoju prošlost i sadašnjost, ali i s povjerenjem i nadom gledati u budućnost.

19. Papa Benedikt XVI. ne umara se pozivati neka se europsko zajedništvo gradi na "istini o čovjeku". Ta istina uključuje i monogamni brak, kako nam je Papa govorio prigodom susreta u pohodu ad limina 6. srpnja 2006. Brak se naime kao "temeljna struktura odnosa između muškarca i žene" te istovremeno kao ćelija u kojoj se oblikuje državna zajednica formirao polazeći od biblijske vjere". Kao takav on je "Europi, Zapadnoj kao i Istočnoj, dao njezin poseban lik i njezinu posebnu humanost". "Europa ne bi bila Europa", veli Papa, "kad bi ta osnovna ćelija njezine socijalne strukture nestala ili kad bi se promijenila u svojoj biti". To što vrijedi za Europu, vrijedi na poseban način i za nas u Hrvatskoj, gdje su, kao rijetko gdje drugdje, brak i obitelj, obiteljske i susjedske veze, rodbinsko zajedništvo i tradicije oduvijek bili na cijeni. Budući da se u sadašnjim okolnostima pojavljuju tim vrijednotama oprečne tendencije, potrebno je dodatno se o njima brinuti i štiti prikladnim zakonodavstvom i drugim mjerama.

20. Nedjelja je pak oblikovala hrvatsku i europsku humanost, jer ta je institucija jamčila najugroženijima trenutke predaha i odmora, štiteći ih od samovolje i pohlepe njihovih gospodara. Tu je instituciju i u novim okolnostima potrebno sačuvati, jer u vremenu kad se sjećanje, trgovina i potrošnja uzdižu na pijedestal najviših vrijednosti, čovjek i humanost dolaze u drugi plan. Zato i u ovoj prigodi apeliramo na sve ustanove i sve građane da zajednički očuvamo i zaštitimo nedjelju kao dan posvećen čovjeku, obiteljskomu zajedništvu, njegovanju obiteljskih i prijateljskih veza, rasonodi i odmoru, kulturnom i duhovnom uzdizanju. A za kršćane je to dan na poseban način posvećen Bogu i zajedništvu s braćom i sestrama koji isto vjeruju i istomu se nadaju. Vrijednosti koje štitimo

čuvajući nedjelju neusporedivo premašuju zaradu koju bismo stekli pretvarajući ju u radni dan.

21. Na sličan je način potrebno očuvati kršćanske simbole u javnome životu. Oni su, doduše, obilježja kršćanske vjere i u tome smislu su, kao i nedjelja, vjernicima na poseban način dragi i sveti. No oni su također izraz našega nacionalnog identiteta, koji je kršćanstvo neizbrisivo oblikovalo. S njima su povezane najviše religiozne i moralne vrijednosti, koje su vjekovima nadahnjivale način mišljenja i postupanja našeg naroda, što je našlo izričaj u najplemenitijim djelima ljubavi, kulture i opće uljudbe. Zahtijevati da se takva obilježja uklone iz javnoga života može se stoga shvatiti kao implicitno nastojanje za uklanjanjem vrijednosti što ih ona simboliziraju, a to bi bilo zadiranje u samu bit našeg identiteta. Svakako je krajnja posljedica takva "ikonoklazma" izbacivanje kršćanstva i, u konačnici, Boga iz javnoga života. Ni kao vjernici ni kao pripadnici hrvatskog naroda, čije je duhovno i kulturno biće opečatilo kršćanstvo, ne možemo se s time složiti. Zato, slijedeći stavove rimskih prvosvećenika, ističemo da nam je kao vjernicima i narodu s dubokim kršćanskim korijenima prihvatljiva laička država i laička Europska unija, ali ne ideološki laicizam koji Bogu i Crkvi oduzima pravo javnosti.

22. Na kraju od svih sinova i kćeri Crkve očekujemo da se aktivnim sudjelovanjem u društvenome životu naše zemlje trude sa svim ljudima dobre volje oko njezina napretka, posebice oko očuvanja temeljnih ljudskih i kršćanskih vrijednosti, na kojima počiva svako zdravo društvo. Od odgovornih u politici očekujemo da jasno definiraju i brane nacionalne interese i integritet zemlje. Od političkih stranaka očekujemo da će razlikovati stranačke od opće nacionalnih interesa, slažući se i ujedinjujući u zaštiti ovih posljednjih. Očuvanje baštine, jezika, običaja, povijesne istine, prirodnih i drugih bogatstava, odnosno svega što čini naš narodni identitet, ne smije u vremenu sveopće globalizacije biti prepušteno slučaju, niti samo brizi nekih, nego zahtijeva plansko i ciljano djelovanje, u koje će biti uključeni svi članovi našeg društva i naroda, od pojedinaca do najviših predstavnika kulturnoga, prosvjetnoga, gospodarskoga i političkoga života.

Kojima su povjerene veće odgovornosti, od njih se i više traži. U tome smislu se od nositelja vlasti s pravom zahtijeva da odlučno brane interese vlastitog naroda i građana, posebice radnika, poljo-privrednika i najsiriromašnijih članova društva, a od pregovarača s Europskom unijom da nikad ne gube iz vida našu konkretnu situaciju, tražeći i ustrajući u okviru pregovora na rješenjima koja će biti najmanje bolna i traumatična za pojedine kategorije građana i za društvo u cjelini.

23. Sve vjernike pozivamo na zauzetu molitvu za našu domovinu Hrvatsku. Na taj ćemo način, uz zagovor Presvete Bogorodice Marije, najvjernije odvjetnice Hrvatske, i svetoga Josipa, nebeskog zaštitnika naše

domovine, sigurno iznaći potrebne odgovore na izazove koje povijesni trenutak pred nas stavlja te donijeti najbolje odluke za sadašnjost i budućnost hrvatskog naroda i svih hrvatskih građana.

U Zagrebu, 19. ožujka 2010. godine, na svetkovinu sv. Josipa.

- + Marin Srakić, nadbiskup đakovačko-osječki, predsjednik HBK, v.r.
- + Josip kardinal Bozanić, nadbiskup zagrebački, v.r.
- + Marin Barišić, nadb. splitsko-makarski, v.r.
- + Ivan Devčić, nadbiskup riječki, v.r.
- + Želimir Puljić, nadbiskup zadarski, v.r.
- + Sbbodan Štambuk, biskup hvarski, v.r.
- + Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, v.r.

- + Ante Ivas, biskup šibenski, v.r.
- + Antun Škvořević, biskup požeški, v.r.
- + Ivan Mibvan, biskup porečki i puški, v.r.
- + Valter Župan, biskup krčki, v.r.
- + Josip Mrzljak, biskup varaždinski, v.r.
- + Vlado Košić, biskup sisački, v.r.
- + Mile Bogović, biskup gospićko-senjski, v.r.
- + Nikola Kekić, bisk. križevačke eparhije, v.r.
- + Vjekoslav Huzjak, biskup bjelovarsko-križevački, v.r.
- + Đuro Hranić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, v.r.
- + Valentin Požaić, pom. bisk. zagrebački, v.r.
- + Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, v.r.

Priopćenje s XL. plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije

Zagreb, 12. - 14. travnja 2010.

Mons. Marin Srakić, nadbiskup đakovačko-osječki i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, predsjedao je XL. plenarnom zasjedanju HBK koje je održano u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, Kaptol 29, od 12. do 14. travnja 2010. godine. Uz aktivne članove HBK na zasjedanju su sudjelovali mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u RH i mons. Ante Jurić, nadbiskup splitsko-makarski u miru.

Kao delegati susjednih biskupskih konferencija ili gosti sudjelovali su kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski (delegat BK BiH), mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup beogradski i predsjednik Međunarodne BK sv. Ćirila i Metoda, mons. Giampaolo Crepaldi, biskup tršćanski (delegat Talijanske BK), mons. Ivan Penzeš, biskup subotički, mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski, mons. Franz Lackner, pomoćni biskup Graza (delegat Austrijske BK), mons. Jurij Bizjak, pomoćni biskup koparski (delegat Slovenske BK). Zbog nacionalne tragedije koja je dana 10. travnja o.g. pogodila bratski nam poljski narod mons. Stanislaw Budzik, pomoćni biskup Tamowa i generalni tajnik Poljske BK je otkazao svoje sudjelovanje. Crkvi u Poljskoj i čitavom poljskom narodu izražena je kršćanska i bratska sućut.

Na zasjedanju su prisustvovali: mr. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK, Fabijan Svalina, zamjenik generalnog tajnika HBK, i Zvonimir Ancić, glasnogovornik HBK.

Na početku, kao domaćin zasjedanja, sve je prisutne pozdravio kardinal Josip Bozanić, nadbiskup i metropolit zagrebački. Kardinal je istaknuo da se to zasjedanje može izdvojiti kao posebno jer u Svećeničkoj godini završava hodočašćem svećenika u Zagreb 15. travnja 2010. na grobove blaženog Alojzija Stepinca i sluge Božjega fra Ante Antića.

Otvarajući zasjedanje sve je prisutne pozdravio mons. Srakić, predsjednik HBK. Pozdravljajući apostolskog nuncija mons. Cassarija zamolio ga je da Svetome

Ocu prenese pozdrave i izraze sinovske odanosti svih sudionika toga plenuma kao i cijele Crkve u Hrvatskoj. S posebnom je pažnjom pozdravio novoimenovanog zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića, kao i nove dijecezanske biskupe mons. Vladu Košića, sisačkog biskupa, i mons. Vjekoslava Huzjaka, bjelovarsko-križevačkog biskupa. Podsjetio je zatim na neke značajne događaje za Crkvu u Hrvatskoj koji su se zbili u posljednjih nekoliko mjeseci te najavio najvažnije teme zasjedanja.

Apostolski nuncij srdačno je pozdravio sve prisutne, ističući da svako zasjedanje HBK potvrđuje čvrste veze hrvatskog episkopata s Petrovim nasljednikom kao i jedinstvo svih pastira Katoličke Crkve u Hrvatskoj. Dodao je da su pred biskupima brojni izazovi. Naglasio je da posebnu pozornost, u ovoj Svećeničkoj godini, treba posvetiti svećenicima kao glavnim suradnicima u biskupskoj službi. Na kraju je svima prenio pozdrav, osjećaje blizine i ljubavi te spomen u molitvi Svetoga Oca.

Gosti zasjedanja pozdravili su prisutne te ukratko izvjestili o najvažnijim crkvenim događajima u svojim sredinama.

U radno me dijelu zasjedanja najprije je bilo riječi o posjetu pročelnika Kongregacije za biskupe kardinala Giovannija Battiste Ree. Kardinal Re dolazi u Zagreb 31. svibnja, povodom proslave zaštitnice Grada Zagreba Majke Božje od kamenitih vrata, kad će predvoditi euharistijsko slavlje. Sutradan, 1. lipnja 2010., kardinal Re susrest će se sa svim biskupima HBK.

Biskupi su dogovorili točke dnevnog reda zajedničkog zasjedanja konferencija HBK i BK BiH, koje će se održati u Mostaru od 24. do 25. svibnja 2010.

Na zasjedanju biskupi su raspravljali o Katoličkom socijalnom tjednu koji će se održati sljedeće godine. Za provedbu toga projekta važna je dobra priprema te je zadužen Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK da u suradnji sa stručnjacima izradi radne

materijale koji će biti pomoć župnicima kako bi projekt imao širega odjeka te zaživio i u bazi.

Biskupi su razmotrili radni tekst dokumenta o laicima koji je priredilo Vijeće HBK za laike. Pozdravljena je izrada toga dokumenta te su dane smjernice za njegovu doradu.

Posebna pozornost na zasjedanju posvećena je analizi dokumenta o formaciji svećeničkih kandidata, koji se priprema već duže vrijeme. Iznesene su primjedbe i prijedlozi koji će biti uvršteni u dokument.

Predsjednik Hrvatskog Caritasa mons. Josip Mrzljak i ravnatelj Hrvatskog Caritasa mr. Ivan Milovčić, govorili su o aktualnostima u toj ustanovi HBK. Prisutne su upoznali s akcijama u kojima su prikupljena znatna sredstva te se na taj način pomoglo najpotrebnijima u zemlji i inozemstvu. Biskupi su pozdravili poduzete aktivnosti te pozvali vodstvo na još veću učinkovitost pomoći onima kojima je to najpotrebnije.

Biskupi su dali potporu biskupijskom kanonskom postupku za proglašenje blaženom i svetom s. Žarke Ivasić, članice Družbe sestara milosrdnica, strijeljane u Gospiću 1946. godine.

Podnesena su izvješća i odobreni planovi rada pojedinih tijela HBK za iduće razdoblje.

Najavljena je tradicionalna godišnja proslava Svjetskog dana medija o čemu će javnost biti pravodobno informirana.

Odobrene su nakane "Apostolata molitve" za 2011. godinu.

Mons. Valter Župan je u sklopu izvješća Vijeća HBK za obitelj predstavio projekt "Obiteljskoga dana" koji će se održati na Međunarodni dan obitelji, 15. svibnja 2011. godine, u Zagrebu. Za pripravu na taj događaj

bit će priređen materijal koji će se obrađivati na susretima obitelji u župama, biskupijama i udrugama koje se bave obiteljskom tematikom.

Mons. Slobodan Štambuk, predsjednik Vijeća HBK za misije, u svojem je izvješću najavio Ljetni susret misionara, misionarki i misijskih povjerenika koji će se održati u Kotoru od 5. do 7. srpnja 2010.

Biskup Ante Ivas, predsjednik Odbora HBK za mlade, upoznao je biskupe s tijekom priprema Nacionalnog susreta hrvatske katoličke mladeži koji će biti u Zadru 8. i 9. svibnja 2010. godine. Susretu će nazočiti svi biskupi HBK.

Od 30. rujna do 3. listopada o.g. u Zagrebu će se održati plenarno zasjedanje Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) kojemu je potpredsjednik zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić.

Potvrđen je ranije najavljeni termin jesenskog plenarnog zasjedanja HBK koje će se održati od 19. do 21. listopada 2010. u Lovranu u Riječkoj nadbiskupiji. Biskupi su upoznati s tijekom izgradnje i stanjem na gradilištu zgrade HBK na Ksaveru.

Zasjedanje je zaključeno hodočašćem svećenika u Zagreb u Svećeničkoj godini na grobove blaženog Alojzija Stepinca i slugu Božjeg fra Ante Antića. U Zagreb je hodočastilo oko 600 svećenika iz cijele Hrvatske, a euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali u nazočnosti svih sudionika zasjedanja predvodio je kardinal Bozanić. S tog hodočašća upućeno je pismo pozdrava i podrške Svetom Ocu Benediktu XVI.

Tajništvo HBK

**Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa
u povodu Tjedna solidarnosti i zajedništva
s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini (1. do 7. ožujka 2010.)**

Zauzeto sudjelovanje u oblikovanju društvene i crkvene zbilje

Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima (Kol 3, 23)
Dragi vjernici, ove godine četvrti put zaredom tijekom drugoga korizmenog tjedna, a na osobit način na 3. nedjelju korizme, želimo izraziti svoju blizinu s braćom i sestrama u Bosni i Hercegovini. Danas ćemo u duhu i molitvi, kao i materijalnim darom, misliti na druge, onako kako nas poziva sv. Pavao u geslu ovogodišnje akcije. Živimo u teškim vremenima opterećenim mnogim brigama – za vlastito zdravlje, radno mjesto, za članove obitelji, bližnje, teške socijalne i gospodarske prilike u našoj domovini i usred prirodnih katastrofa koje pogađaju najsiromašnije među nama. Teško nam je. Ponekad tek nemoćno slegnemo ramenima i govorimo u sebi: Što ja mogu učiniti? Moram najprije misliti na sebe, na svoju obitelj. Žao mi je tih ljudi, ali nemam ja ni mogućnosti ni vremena da nešto poduzmem...

Katkada možda i premalo razmišljamo o osobnoj odgovornosti za zbivanja u Crkvi i društvenoj zajednici. Smisao našega života nije ni u primanju gotovih rješenja, ni u njihovu kritiziranju, nego u zauzeto sudjelovanju u oblikovanju društvene i crkvene zbilje. I baš kao što je sv. Pavao u prvim zajednicama bodrio vjerne da se bore protiv razdora, prezira i gledanja svisoka, tako i danas Crkva potiče zajedništvo, pomaganja, susrete, uzajamne posjete te konkretnu pomoć. Ovaj poziv za uspostavom i njegovanjem zdravih kontakata između dviju bratskih Crkava daje nam još jednu mogućnost da pokažemo solidarnost s braćom i sestrama koji su u svojoj domovini, Bosni i Hercegovini, manjina i kojima nije uvijek ni jednostavno a nit' lako živjeti u ravnopravnosti i jednakosti s drugima.

Još jednom podsjećam na mnoštvo duhovnih zvanja koja je Bosna i Hercegovina podarila Crkvi u Hrvatskoj. Ovo osobito želim istaknuti u godini koja je pred nama – godini 2010., koja je u cijeloj Europi posvećena borbi protiv

siromaštva i socijalne isključenosti. Cijela Caritasova obitelj ujedinjena je u zajednicu koja svojim svjedočenjem konkretne, djelotvorne ljubavi želi kroza sve svoje akcije i posebne događaje naglasiti i posvjedočiti - kako vjernicima tako i općoj javnosti - da su potrebni i siromašni među nama i da nam pripadaju čak i onda kada ih ignoriramo, kada im okrećemo leđa, kada se pravimo da ih ne vidimo. Upravo stoga riječi "Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima" izazivaju nas da otvorimo srca, da isporučimo ruke, i da živimo zajedništvo Kristovih vjernika.

Živjeti to zajedništvo nije uvijek lako jer ono je stvarnost koju su vjernici pozvani graditi i čuvati u svim međuljudskim odnosima i vezama. To nas stavlja pred izazove pred kojima katkad radije pognemo glavu ne čineći ništa. Ali ne treba zaboraviti da je zajedništvo i dar Duha Svetoga, koji nas krijepi, jača i nosi i onda kada iscrpimo sve svoje snage. Budimo jedni drugima oslonac! Ostvarujemo zajedništvo s Bogom primajući Njegovu ljubav i blagoslov u vlastitim životima! Uzvratimo Gospodinu djelima ljubavi koja pokazujemo braći i sestrama – onima koji su nam blizu i onima koji su nam daleko! Neka nam naši bližnji, Crkva i ljudi u Bosni i Hercegovini, ne budu daleki! Korizma ispunjena dobrim djelima neka nas vodi do ovogodišnjeg i vječnog Uskrsa!

*Mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski
i predsjednik Hrvatskog Caritasa*

ZADARSKA NADBISKUPIJA

UVODENJE U SLUŽBU
MONS. DR. ŽELIMIRA PULJIĆA, ZADARSKOG NADBISKUPA
Zadar, 24. travnja 2010.

Nadbiskupova homilija na Euharistijskom slavlju

1. Nekoliko puta sam nazočio liturgijskim svečanostima u ovoj prvostolnici i jedanput predvodio misu za svetkovinu svete Stošije. Danas to činim u ulozi domaćina pa mi je ugodna dužnost i radost sve vas od srca pozdraviti i zahvaliti za vašu nazočnost na liturgijskom obredu svoga uvođenja u službu zadarskog nadbiskupa.

Uzoriti gospodine kardinale Josipe, preuzvišeni apostolski Nuncije Mario Roberto, poštovani Predsjedniče Hrvatske biskupske konferencije nadbiskupe Marine, preuzvišeni oci nadbiskupi i biskupi, mnogopoštovani oci provincijali i sestre provincijalne poglavarice, poštovani izaslanici nadbiskupa i biskupa, braćo svećenici, redovnice i redovnici; poštovani izaslanici Predsjednika Republike Hrvatske, gospodine Gradonačelnice, gospodine Župane, saborski zastupnici, gradonačelnici i načelnici općina, dragi bogoslovi i sjemeništarci, braćo i sestre u Kristu!

Ovaj znakoviti obred odvija se u ozračju nedjelje Dobroga Pastira, a u svećeničkoj godini koju je papa Benedikt XVI. otvorio povodom 150. obljetnice smrti sv. Ivana Marije Vianneya. Ivanove riječi da je "svećeništvo ljubav Isusova srca" ušle su u Katekizam Katoličke Crkve i pokazuju koliko je arški župnik cijenio sakrament svećeništva. Toliko ga je cijenio da je govorio: "Ako bismo dobro shvatili što je svećenik na zemlji, umrli bismo, ali ne od straha, već od ljubavi..." U toj ljubavi, a u kontekstu

ovog obreda, slušali smo dirljive Petrove izraze naklonosti na obali Tiberijadskog jezera gdje ga Isus pita o njegovoj ljubavi: Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi? Ovo Isusovo pitanje trajna je konstanta našeg svećeničkog poziva, braćo biskupi i svećenici. Odjek Petrova odgovora osobito je aktualan za nas svećenike u ovoj godini koja je u znaku Kristove i svećeničke vjernosti.

Ovo pitanje posebice intenzivno osobno proživljam, dok preuzimam službu pastira ove časne nadbiskupije. I čujem u srcu njegov odjek: Želimire, voliš li ovu nadbiskupiju, ovaj patnjom i krvlju natopljen komad zadarski zemlje Hrvatske, njezine ljude, Crkvu i povijest? I kao što su Toma, Natanael i sinovi Zebedejevi (Iv 21, 1-2) bili jako znatiželjni što će Petar Isusu odgovoriti, osjećam kako su danas sveta Stošija i drugi sveti zaštitnici

ovoga grada uprli svoj pogled i uho prema ovoj propovjedaonici kako bi čuli što ću odgovoriti. Preuzimajući službu pastira ove Crkve Zadarske ponavljam u skromnosti Petrove riječi, pa javno i bez pridržaja velim, da ću svim srcem i dušom svojom voljeti zemlju i ljude u povjerenju mi nadbiskupiji. Stoga, ponovno izražavam svoj sinovski posluš i ljubav Petrovom nasljedniku Benediktu XVI. koji me prije 40 dana imenovao nadbiskupom nakon nenadane smrti dragog brata Ivana, vrijednog i nezaboravnog pastira ove krajevine Crkve.

Preuzvišeni apostolski Nuncije! Dok ovih dana slušamo o lažnim i neutemeljenim napadima na Svetoga Oca, molim Vas, prenesite mu našu ljubav, poštovanje i molitvenu potporu. To smo mi biskupi i svećenici učinili prošlog tjedna u Zagrebu, s našeg svećeničkog hodočašća na grob blaženog Alojzija Stepinca i slugu Božjega oca Ante Antića. To isto činimo i s ove svečanosti iz katedrale svete Stošije u Zadru.

Svjestan sam da preuzimam nadbiskupiju s bogatom poviješću koja je imala dične pastire, od Feliksa i Donata, do Zmajevića, Pulišića, Garkovića, Oblaka i Prende. U sklopu svojih mogućnosti nasljedovati ću njihovu zauzetost i služiti svima kojima sam poslan. Zbog toga mi je potrebna molitva, pomoć i podrška, pa se iznova obraćam vama svećenici, redovnice i redovnici, i zauzeti vjernici laici, obitelji i mladi, stari i bolesni. S psalmistom danas ponavljam: "Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!" Živo se nadam kako mi neće nedostajati vaša ljubav, poštovanje i molitvena potpora kako bih izvršio poslanje, što mi ga je u svitku životne knjige Svemogućii odredio.

2. Nakon što smo čuli Petra kako svome Učitelju odgovara, te svoju ljubav i vjeru ispovijeda, pođimo malo do Efeza i Mileta čuti zanosnog apostola narodâ kako moli i propovijeda. U prvom današnjem čitanju slušali smo Pavlovo oprostajno slovo u Miletu od suradnika koje je poznavao i pozvao u službu, zaređio za đakone, prezbitere i biskupe i s njima proveo tri pune suzne i mučne godine. Sada pak njima, koji su mu bili vjerni prijatelji, mora pružiti ruku na pozdrav i lice na poljubac. U tom oproštaju, koji je pravi biser Novoga zavjeta, Pavao daje očinske savjete suradnicima i pokazuje što je cilj života.

U mislima i sjećanju ovoga trenutka pružam ruku oprostajnog pozdrava svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima dubrovačke biskupije, u koju me je Providnost poslala prije 20 godina. Dok svima zahvaljujem za suradnju, ljubav i poštovanje, sve ih "povjeravam Bogu i Riječi milosti njegove koja je kadra izgraditi ih i dati im baštinu među svima posvećenima." Nositi ću trajno u srcu i molitvama Grad s njegovim kamenim mirima i sve ljude tog krajnjeg Juga Lijepe Naše. Prije samog rastanka u Miletu čuli smo kako Pavao upozorava starješine neka paze na stado koje im je povjereno. A ono nije njihovo vlasništvo, nego u najam dano. Oni nisu birali stado, nego su Duhom Svetim izabrani i poslani. To starješine ne smiju nikada zaboraviti. Pavlove upozorenje o opasnostima izvana i iznutra i danas je aktualno. Zadnjih godina, a osobito ovih posljednjih mjeseci Crkva se našla na udaru mnogih, koji ne štede ni pastire, ni stado. Napadi izvana uvijek su je činili hrabrijom i jačom. Međutim, razarana iznutra, po pojedincima koji su neodgovornim ponašanjem zasjenili ljepotu mističnoga Tijela Kristovog, Crkva mora proći kroz bolno iskustvo čišćenja. No, dok s Papom dijelimo tugu zbog žalosnog ponašanja tih pojedinaca, ne zaboravljamo vjerno i predano služenje tolikih svećenika, redovnika i redovnica, koji nesebičnim životom i nepodjeljenom ljubavlju odgovorno pasu povjereno im stado i izgaraju u radosnom navještanju Evanđelja.

Braćo svećenici, redovnici i redovnice, da bismo do kraja mogli ostati vjemi svojem zvanju i poslanju potičem vas danas, dok preuzimam službu nadglednika povjerenog mi stada Crkve zadarske: Bdijte nad sobom i čuvajte svoje ljudsko dostojanstvo! Bdijte i čuvajte svoju krsnu milost! Budite vjemi svojim svećeničkim i redovničkim obećanjima! Bdijte, molite i vjemi budite!

Kad je papa Benedikt XVI. otvorio Svećeničku godinu, dao joj je naglasak i značenje: Kristova vjernost – svećenička vjernost. Samo vjernošću, ustrajnošću, bdijenjem i molitvom, u duhu Pavlovih preporuka starješinama u Miletu, moći ćemo očuvati čistim lice Crkve, koju Krist sebi steče krvlju svojom.

3. Pavao je ne samo lijepo zborio, nego i lijepo pisao. A puno je toga napisao. Danas smo čuli kratki odlomak iz poslanice Efežanima za koju vele da je 'pismo zrelosti Pavlove misli', snažna homilija pashalnog slavlja o otajstvu spasenja u Kristu, a posebice o otajstvu Crkve. Pred tajnom Crkve on se osjeća uzbuđen, zanesen, govori žarom ljubavi i ušhita. I sve nas potiče da živimo dostojno svoga

kršćanskog poziva. U tom vidu Pavao spominje dva bitna preduvjeta: podnositi jedni druge u ljubavi i truditi se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira!

Na podnošenje jedni drugih u ljubavi smo pozvani svi! Vi, dragi roditelji, koji ste svetim sakramentom ženidbe vezani u narazrješivu zajednicu ljubavi, pozvani ste danas pružiti to svjedočanstvo u zajedništvu bračne ljubavi. Ljubeći se uzajamno, otvoreni novom daru života, postajete znakom Božanske ljubavi prema svima nama.

I vi, stari i bolesnici, pozvani ste u strpljivosti podnositi dane osamljenosti i trpljenja. Uprite svoj pogled u nebo i suobličujte se Kristu patniku. Ali i slavnom licu Krista Uskrsnuloga! Tako će vaše patnje postati izvorom blagoslova za Crkvu i za narod.

Za dva tjedna okupit će se ovdje veliki broj mladih. Okupit će se kako bi u zajedništvu vjere i radosti svoje srce otvorili Uskrsnom Gospodinu, koji jedini ima "riječi života vječnoga". Dok već sada izričem svoju dobrodošlicu svima, koji su odlučili pohoditi naš grad i nadbiskupiju našu, potičem sve vas, dragi mladi, s povjerenjem gledajte u život i u svoju budućnost. Ne bojte se izazova, koje svijet i život stavljaju pred vas! Ne bojte se svojih mladenačkih traženja, lutanja i padova! Uskrsli Krist je s vama, sa svima nama! On je pobijedio svijet, zlo i grijeh! Budemo li crpili svoju snagu iz životnih sokova njegovih sakramenata, možemo sigurno i bez straha koračati naprijed. Kad nam korak postane nesiguran, a cilj pred očima manje vidljiv, Uskrsli će nam se pridružiti, kao ono dvojici učenika na putu u Emaus, te svojim svjetlom biti putokaz našem životu.

Draga braćo i sestre! Po krštenju smo postali "rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta sila djela Onoga koji nas iz tame pozva k divnomu svjetlu svome!" Svakom od nas dana je milost za ispunjenje životne zadaće u svijetu u kojem živimo. Budimo poput prve kršćanske zajednice jednog srca i jedne misli, pružajući svima svjedočanstvo nade koja je u nama! Ugrađujmo sebe i svoje darove u rast Crkve, Tijela Kristova! Stoga, danas svoje oči upravljamo prema Kristu – prijatelju i jedinom otkupitelju čovjeka; prema svetoj Stošiji i drugim zaštitnicima grada i nadbiskupije, moleći njihov zagovor.

A Marija, najvjernija odvjetnica naša i početak svijeta boljega, neka svojim majčinskim zagovorom prati ovo što danas započinjemo u ime Krista Gospodina. Njemu slava i čast u vijeke vjekova. Amen!

Nadbiskupova zahvala na kraju misnog slavlja ustoličenja

Na kraju ovog euharistijskog slavlja, prije nego zazovemo Božji blagoslov, želio bih uputiti nekoliko zahvalnih riječi!

Ponajprije zahvaljujem dragom Bogu na svim darovima i milostima, koje mi je iskazao za vrijeme biskupskog služenja u Dubrovačkoj biskupiji. U njegove ruke stavljam i svoje korake u ovoj dragoj Zadarskoj nadbiskupiji.

Srdačno zahvaljujem našem uzoritom gospodinu kardinalu Josipu Bozaniću, koji je s još trojicom ovdje nazočnih biskupa, mons. Jurićem, mons. Komaricom i mons. Penzešom, bio nazočan na mom biskupskom ređenju prije 20 godina u Dubrovniku.

Zahvaljujem apostolskom nunciju mons. Mariu Robertu Cassariju, predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije mons. Marinu Srakiću, predsjedniku Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Franji Komarici, te ostaloj subraći u episkopatu, kao i izaslanicima nadbiskupa i biskupa, što su danas bili s nama kako bi mi iskazali svoju solidarnost i blizinu.

Zahvaljujem svim svećenicima iz Dubrovačke biskupije, Zadarske nadbiskupije kao i drugih naših biskupija, na suradnji i molitvenoj potpori. Neka Gospodin obilno izlije na sve vas svoju milost, kako biste ustrajno i bez straha svjedočili ljubav prema vjernicima kojima služite. Redovnicima, redovnicama, bogoslo-

vima i sjemeništarcima zahvaljujem na čestitkama i preporučam se u molitve.

Svojoj sestri Terezi i bratu fra Iliji, te ostaloj rodbini zahvaljujem za njihovu molitvu i podršku, kojima su pratili moje služenje u Dubrovniku. Nadam se da će nastaviti moliti za mene kako bih i ovo svoje poslanje, koje mi Bog po Crkvi povjerava, ostvario u potpunosti.

Svima vama iz društvenog života, koji ste pozvani brinuti se za opće dobro, kao i svim kultumim i društvenim institucijama Grada Zadra i zadarske županije zahvaljujem na toplim riječima dobrodošlice. Ujedinimo se oko promicanja općeg dobra i svih vrednota u izgradnji društva u kojem živimo.

Posebna pak zahvala mojim najbližim suradnicima u Dubrovačkoj biskupiji i Zadarskoj nadbiskupiji, na čelu s prečasnim Milivojem Bolobanićem, dosadašnjim dijecezanskim upravi-teljem, za sve učinjeno proteklih dana oko organizacije ovoga slavlja. Također zahvaljujem svima koji su na bilo koji način, u bilo kojem programu i slavlju, svih ovih dana uložili svoje sposobnosti i snage da sve ovo protekne u lijepom i dostojanstvenom ozračju. Gospodin neka svima bude nagrada.

Na sve vas koji ste se ovdje okupili, kao i na sve koji nas prate u svojim domovima putem radija i televizije, na ovaj grad i nadbiskupiju našu zazivam Božji blagoslov i njegovu pomoć.

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA

21. travnja 2010.

Nadbiskupova homilija na misi u kapeli Sjemeništa

Svećenik je svjedok Božje prisutnosti u svijetu

1. Draga braćo svećenici i redovnici. Vazmeno vrijeme, koje nas vodi prema svetkovini Duhova, ove godine usmjerava nas i prema zaključenju Svećeničke godine koja će završiti na svetkovinu Srca Isusova, 11. lipnja 2010. U tom vidu htio bih reći nekoliko riječi o nama, našoj službi koju smo svetim Redom primili, posebice o našem odnosu prema Velikom Svećeniku, Isusu Kristu.

Zašto je Papa proglasio Svećeničku godinu? Zašto je to učinio nakon Pavlove godine i posvetio je Arškom župniku, koji na prvi pogled nije učinio ništa izvanredna? Znakovito je što se lik ovog skromnog župnika našao uz bok velikog apostola naroda, svetoga Pavla. Naime, nakon izvanrednog vjerovjesnika koji je poduzimao brojna misijska putovanja radi širenja evanđelja, ova nas Svećenička godina usmjerava na siromašnog seljaka i poniznog župnika, koji je svoju službu vršio u jednom malom mjestu. Doista, životi ove dvojice svetaca umnogome se razlikuju. Jedan je putovao iz jednoga kraja u drugi kako bi navijestio evanđelje. Drugi je primao tisuće vjernika u svojoj župi iz koje se nikada nije udaljivao. Postoji međutim nešto temeljno što ih povezuje: to je njihovo potpuno poistovjećivanje s vlastitom službom, njihovo zajedništvo s Kristom zbog čega Pavao piše: "S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist" (Gal 2, 19b-20a). A sveti je Ivan Marija Vianney volio ponavljati: "Kad bismo imali vjere,

vidjeli bismo Boga skrivena u svećeniku poput svjetla iza stakla ili poput vina pomiješana u vodi".

Svećeničkom godinom htjelo se postići da prezbiteri sve više teže k duhovnom savršenstvu o kojem ovisi djelotvo-most njegove službe; htjelo se pomoći svećenicima i Božjem narodu da im poraste svijest o milosnom daru kojeg zaređena služba predstavlja za onoga koji ju je primio, kao i za cijelu Crkvu i svijet u kojem svećenik predstavlja i uprisutnjuje Krista Gospodina bez kojega bi svijet bio izgubljen.

2. Svećenik djeluje in persona Christi Capitis. No, on nije predstavnik nekoga tko je odsutan, već u samoj osobi uprisutnjuje Krista Uskrsnuloga. O 'hemeneutici svećeničkog kontinuiteta' i 'zastupanja Krista' govori opširno dekret Presbyterorum ordinis (usp. br. 2, 12 i 13) kada tumači 'narav i trostruku svećeničku službu' poučavanja, posvećivanja i upravljanja. A to su zapravo tri čina samog Krista koji i danas u Crkvi poučava, posvećuje i vodi. Svećenik, naime, koji

'poučava' ne predlaže nikada samoga sebe, vlastitu misao i vlastitu nauku, već, poput Krista otkriva ljudima Očevo lice i 'Put' koji vodi Njemu. Sveti Augustin, obraćajući se pastirima Crkve kaže: "A mi, što smo mi? Poslužitelji (Krista), njegove sluge; jer ono što dijelimo vama nije nešto naše, već izvlačimo iz njegove ostave. I mi živimo od toga, jer smo sluge kao i vi" (Govor 229/E, 4). Na jednom drugom mjestu piše on svojim vjernicima kako ga 'plaši ono što je on za njih (biskup i pastir), ali ga raduje ono što je s njima (kršćanin i vjernik).

U kršćanskom propovijedanju ne navještaju se samo "riječi", već Riječ. Prezbiter se ne smije smatrati 'gospodarom', već slugom riječi. On nije riječ, već 'glas' Riječi kako lijepo piše za Ivana Krstitelja: 'Glas viče u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!' (Mk 1, 3). Biti 'glas' Riječi nije za svećenika čisto funkcionalna stvar. Naprotiv, predstavlja ono 'izgubiti se' u Kristu, sudjelovati u njegovoj smrti i uskrsnuću cijelim svojim bićem: umom, slobodom, voljom i prinosom vlastitoga tijela, kao žrtve žive (usp. Rim 12, 1-2). Samo takvo sudjelovanje u Kristovoj žrtvi (cháosi) čini njegov navještaj vjerodostojnim! A to je put koji mora prijeći s Kristom kako bi s njime mogao reći Ocu neka se ostvaruje 'ono što hoćeš ti, a ne što ja hoću' (Mk 14, 36). Navještaj, dakle, podrazumijeva uvijek žrtvu samoga sebe, eda bi bio vjerodostojan i učinkovit. Kao alter Christus svećenik je cío u službi ljudima kao poslužitelj njihova spasenja, sreće i istinskog oslobođenja. To je nezaobilazan zahtjev svakog navještaja.

3. Braćo svećenici. Gospodin nam je povjerio veliku zadaću: biti navještitelji njegove istine koja spašava; biti njegov glas u svijetu koji 'bježi od Boga' i govoriti i svjedočiti o onomu što koristi istinskom dobru duša i istinskom putu vjere (usp. 1 Kor 6,12). Sveti Ivan Marija Vianney bio je čovjek velike mudrosti. Junački se znao oduprijeti kulturnim i društvenim pritiscima svoga doba kako bi mogao duše Bogu privoditi. Jednostavnost, vjernost i neposrednost bile su osobine njegova propovijedanja. Narod je u njemu uočio ono što bi se uvijek moralo prepoznati kod svakog svećenika, a to je glas Dobrog Pastira. On se često je ponavljao sa suzama u očima, 'kako je strašno biti svećenik! I dodavao 'koliko samo treba žaliti svećenika kada slavi misu rutinski', te 'kako je nesretan svećenik bez duhovnog života! 'Kad bi svećenik shvatio koliko je velik, umro bi; ne od straha, nego od ljubavi. Jer, svećeništvo je ljubav

Isusova srca! Ova Ivanova kratka rečenica ušla je u Katekizam Katoličke Crkve (br. 1589) kako bi se njome potkrijepilo veličinu svetoga Reda.

Neka nas ova Svećenička godina, dragi prijatelji, dovede do toga da se potpuno poistovjetimo s raspetim i uskrsnulim Kristom; da, po uzoru na svetog Ivana Krstitelja, budemo spremni "smanjivati se" kako bi On rastao; te, nasljedujući primjer Arškog župnika, budemo stalno i duboko

svjesni odgovornosti svoje službe, koja je znak i prisutnost Božjega beskrajnog milosrđa. Neka nam u tomu pomogne naša Majka Crkve i Majka svećenika. I neka nas prati svojim zagovorom kod svoga Sina, Velikog i jedinog Svećenika, Isusa Krista. Amen.

NADBISKUPOVA RIJEČ
Na Svećeničkoj rekolekciji,
u dvorani Sjemeništa „Zmajević“

Koja bi bila poruka i smisao Svećeničke godine?

1. Svećenička godina 'nije neki spektakularni događaj, već radosna obnova 'svećeničke duhovnosti i identiteta, te svećeničkog i crkvenog zajedništva' (kard. Hummes). Sveće-ničko i crkveno zajedništvo bilo je presudno u teškim trenucima naše nedavne crkvene i narodne povijesti. Nakon Pavla, tog izvanrednog vjerovjesnika u širenju evanđelja, Papa nas ove godine usmjerava na siromašnog seljaka i poniznog župnika. Iako se životi ove dvojice svetaca umnogome se razlikuju, ima nešto temeljno što ih povezuje: to je njihovo potpuno poistovjećivanje s vlastitom službom, njihovo zajedništvo s Kristom zbog čega Pavao piše: "S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist" (Gal 2, 19b-20a). 'Sv. Ivan Maria Vianney je uzor stabilne vjere, ustrajne molitve, duboke i postoralne duhovnosti, primjer pokajanja, poniznosti i siromaštva. Ovom godinom Crkva želi reći svijetu kako zahvaljuje Bogu za svećeničku nazočnost, da ih voli, podupire u molitvi i pomaže u njihovom zalaganju'. Prezbiteri su, naime, velika snaga koja pokreće Crkvu. 'Bez svećenikove odlične odluke da izveze na pučinu i baci mrežu, malo bi se ili ništa dogodilo. Crkva je ponosna na svoje prezbitere diljem svijeta', i računa na njih bez obzira na slabosti i ljudske ograničenosti, veli kard. Claudio Hummes.

2. Imam dojam kao da nas je Papa, poput Isusa, htio u ovoj godini 'pozvati malo u osamu' kako bismo u primjeru Atškog župnika 'iznova otkrili' koji je to veliki dar što smo ovo što jesmo: Kristovi svećenici. I kolika je milost i dar za župu kad ima svećenika. Papa nas uz to potiče usvajati Vianneyevu pastoralnu metodu koja je jednostavna i odvija se na dvije usporedne tračnice. Ali, metoda je i zahtjevna:

Poistovjetiti se, najprije, sa službom koju obavljamo i uskladiti svoj život sa svetošću povjerene službe. Onako kako to i obrednik ređenja kaže: 'Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao glasnik. Pazi da što čitaš vjeruješ, što vjeruješ to učiš, a što druge učiš to i živiš'. Uz primjeran život po evanđeoskim savjetima (poslušnosti, siromaštva i čistoće), Papa poziva svećenike neka stvaraju 'prostore suradnje s vjernicima laicima s kojima čine jedan svećenički narod' (LG 10), I potiče prezbitere neka po uzoru atškog župnika pruže svjedočanstvo jedinstva s biskupom, među svećenicima i s laicima koje je toliko potrebno današnjem vremenu. Usprkos zlu koje je u svijetu, Papa ističe kako su Kristove riječi apostolima s Posljednje večere i dalje vrlo aktualne: U svijetu imate muku, ali hrabri budite; ja sam pobijedio svijet! (Iv 16, 33).

Braćo svećenici, Krist računa s nama. Dopustimo mu neka nas po primjeru Vianneya osvoji kako bismo u današnjem svijetu, biti glasnici nade, pomirenja i mira'. Budući da iz Srca Isusove ljubavi izvire svećenički identitet, smisao Svećeničke godine sažeto je opisao pročelnik Kongregacije za kler kar. Hummes ovako: 'Upoznavati i iznova otkrivati vlastiti identitet, razvijati svećeničko bratstvo, te produbljivati sakramentalnu povezanost s mjesnim biskupom'. Budući da nam je Gospodin povjerio veliku i odgovornu zadaću: biti navjesticima njegove istine koja spašava, djeliti svete Tajne i biti odgojitelj i naroda Božjega, trudimo se usvajati metodu sv. Ivana Marije Vianneya. Neka nam u tomu pomogne Marija, majka svećenika koja neka nas prati svojim zagovorom kod svoga Sina, Isusa Krista.

Nadbiskup Puljić predvodi misno slavlje u kapeli Sjemeništa "Zmajević" prigodom Svećeničke rekolacije

ODREDBE

Odbor za proslavu ustoličenja novog zadarskog nadbiskupa mons. dr. Želimira Puljića

Broj: 967/2010.
Zadar, 22. ožujka 2010.

Poštovani!

Budući da je Sveti Otac Benedikt XVI., dana 15. ožujka 2010. godine imenovao novim zadarskim nadbiskupom preuzvišenog mons. dr. Želimira Puljića premjestivši ga sa biskupskog sjedišta u Dubrovniku, te da će ustoličenje novog zadarskog nadbiskupa biti u subotu, 24. travnja ove godine, ovime imenujem

ODBOR ZA PROSLAVU USTOLIČENJA novog zadarskog nadbiskupa kako slijedi:

1. don Milivoj Bolobanić, predsjednik Odbora
2. mons. Ivan Mustać, član
3. don Josip Lenkić, član
4. don Srećko Petrov, član
5. don Marino Ninčević, član
6. mr. o. Jozo Milanović, član
7. mr. don Dario Tičić, član
8. fra Diego Deklić, član
9. prof. Ines Grbić, član
10. prof. Livio Marijan, član
11. Tamara Šužberić, član
12. mo. Žan Morović, član

Zahvaljujem Vam što ste prihvatili sudjelovati i vjerujem da ćete s radošću dati svoj doprinos na tom području života i rada naše Nadbiskupije.

S poštovanjem Vas pozdravljam i zahvaljujem.

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

Susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru

Broj: 996/2010.

Zadar, 23. veljače 2010.

*SVIM KONTEMPLATIVNIM REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA
U HRVATSKOJ*

Poštovani,

Zadarska nadbiskupija i grad Zadar bit će domaćini Susreta hrvatske katoličke mladeži 8. i 9. svibnja 2010. godine.

Očekujemo od dvadeset i pet do trideset tisuća mladih iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i drugih zemalja gdje imamo naše misije.

Geslo Susreta je «Da vaša radost bude potpuna» (Iv 15, 11).

Ova generacija mladih potrebna je pomoći Crkve i svih nas kako bi otkrili svjetlo vjere. Želja nam je da ovaj događaj bude poticaj mladima da ustraju u vjeri i ljubavi za Crkvu i poticaj svima nama da vodimo brigu o mladima.

Stoga Vas molimo da u ovo korizmno vrijeme u svojim zajednicama molite zajedno s nama za mlade hodočasnike, našu zadarsku mladež i ovaj Susret.

S poštovanjem Vas pozdravljam.

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

Imenovanje zadarskim nadbiskupom mons. dr. Želimira Puljića

Broj: 1109/2010.

Zadar, 23. ožujka 2010.

*SVIM ŽUPNIM UREDIMA, UPRAVITELJIMA CRKAVA
I SVIM REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA U ZADARSKOJ NADBISKUPLJI*

Obavijest neka se pročita na Uskrs, 4. travnja ove godine, na svim sv. Misama:

Draga braćo svećenici, redovnici,
sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici!

Danas, na Uskrs, najveći blagdan Crkve, moja mi služba donosi da Svećenstvu, Redovništvu i Kristovim vjernicima naše Zadarske nadbiskupije službeno priopćim, da je Sveti Otac Benedikt XVI. 15. ožujka 2010. godine imenovao zadarskim nadbiskupom preuzvišenog mons. Željimira PULJIĆA, premjestivši ga sa biskupskog sjedišta u Dubrovniku.

Ustoličenje novog zadarskog nadbiskupa bit će u subotu, 24. travnja ove godine u katedrali sv. Stošije u Zadru u 11 sati. O tome ćete biti naknadno obaviješteni.

To imenovanje je najbolja uskrsna čestitka Svetoga Oca cijeloj Zadarskoj nadbiskupiji. On je tim imenovanjem osigurao apostolsko nasljeđe biskupske službe u našoj Zadarskoj Crkvi.

Nakon što se ova obavijest pročita na glavnoj župnoj sv. Misi, neka se himnom “Tebe Boga hvalimo” izrazi Bogu naša zahvalnost i svečano oglase sva zvana.

Našega novog Nadbiskupa preporučam svima u molitve, da njegova apostolska služba bude na blagoslov našoj Zadarskoj nadbiskupiji. U sveopćoj molitvi vjernika od 2. vazmene nedjelje, neka se Bogu upravi prošnja za našega nadbiskupa Željimira, da ga Duh Sveti obaspe svojim darovima za apostolsko služenje u našoj Zadarskoj nadbiskupiji.

U Gospodinu Vas pozdravljam.

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

Hodočašće svećenika u Zagreb o 50. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca – 15. travnja 2010

Broj: 1137/2010.
Zadar, 29. ožujka 2010.

SVIM SVEĆENICIMA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

Draga braćo svećenici!

Ove godine navršava se 50. obljetnica smrti blaženika Katoličke Crkve kardinala Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa. Nama svećenicima Blaženik je svojim likom i djelom nadahnuće, svjedok i primjer čovjeka vjere i na Bogu utemeljene nade.

Hrvatski biskupi, na plenarnom zasjedanju HBK u Zagrebu, u Svećeničkoj godini odlučili su pozvati sve svećenike naše Crkve u Domovini i inozemstvu na hodočašće u Zagreb, na grob blaženog Alojzija Stepinca, kao i na grob Sluge Božjega o. Ante Antića.

Hodočašće će se održati u četvrtak, 15. travnja o.g.

U privitku Vam dostavljam Pismo naših biskupa svećenicima prigodom hodočašća u Zagreb o 50. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca i Program hodočašća.

Radi organiziranja hodočašća potrebno je prijaviti se do 12. travnja o.g. u Nadbiskupski ordinarijat - ured Kancelara.

Iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu!

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

**USKRSNA ČESTITKA SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA, REDOVNICAMA I KRISTOVIM
VJERNICIMA LAICIMA DIJECEZANSKOG UPRAVITELJA**

Broj: 1139/2010.

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici, braćo i sestre!

Proživljavajući obrede Velikoga tjedna, posebno obrede muke i smrti našega Gospodina, promatrajući ga u njegovoj neizmornoj boli, napuštena od svojih, prezrena od svoga naroda, osuđena na strašno mučilo križa, dok je umirao u najtežim mukama, svatko od nas prepoznaje sebe u svojim životnim križevima, koji nikoga ne mimoilaze.

No, križ nema posljednju riječ. Isus je uskrsnuo! Naš Bog umro je za svakoga od nas, i ustao iz groba, kako bismo mi, koji smo ga se po grijehu odrekli, imali novi, vječni život.

Zato slaviti Uskrs znači slaviti Život, Svjetlost, Novi Dan, znači dopuštati Kristovoj ljubavi, Kristovu Duhu, da nas obuzme i ispuni te on u nama i po nama čini djela mira, spasenja, obraćenja, pomirenja, djela ljubavi i milosrđa.

To je vjera u Uskrsnuće. Nju treba živjeti. Ukoliko imamo iskreno srce i duboko povjerenje u Uskrslog Gospodina, on će nam dati svoga Duha i učiniti našu ljubav snažnom, neustrašivom, pronicavom. Ulit će u nas plemenitost, pravednost, čovjekoljublje, snagu za žrtvu. Dat će nam Duha mudrosti i razuma, hrabrosti i ustrajnosti, sloge i suradnje, nesebičnosti i velikodušnosti, strpljenja i utjehe.

Tada će naš život biti najrječitiji znak da je smrt zauvijek pobijedena, da je zlu zadan smrtonosni udarac i da je pobjeda zauvijek na strani dobra.

Neka nas sve uskrsli Gospodin ojača u vjeri i neka nam udijeli svoj blagoslov.

Sretan Vam i blagoslovljen Uskrs!

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

Svetkovina Vazma, 2010.

**Ustoličenje mons. dr. Želimira Puljića,
imenovanog zadarskog nadbiskupa**

Broj: 1155/2010.
Zadar, 8. travnja 2010.

*SVIM ŽUPNIM UREDIMA, UPRAVITELJIMA CRKVA
I REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI*

Draga braćo svećenici i redovnici!

Bliži se važan događaj za našu Nadbiskupiju, ustoličenje imenovanog zadarskog nadbiskupa mons. dr. Želimira Puljića, dosadašnjeg dubrovačkog biskupa. S tim u vezi šaljem Vam redosljed događanja:

U utorak 20. travnja u 18 sati bit će priređen svečani doček Nadbiskupu na ulazu u našu Nadbiskupiju u župi Drage. Organizacija toga dočeka povjerena je Biogradskom dekanatu.

U srijedu 21. travnja, kada je po rasporedu naša svećenička rekolekcija, imenovani Nadbiskup predvodit će euharistijsko slavlje u sjemenišnoj kapeli u 9 sati. Ponesite sa sobom albu i štolu bijele boje. Nakon euharistijskog slavlja u sjemenišnoj dvorani susrest će se sa svim svećenicima. Nakon pozdravnih riječi o. Nadbiskupa izlaganje će održati don Zdenko Dundović – *Ususret SHKM 2010.*, a čut ćemo i kratka izlaganja voditelja svih odborâ. Svećeničku rekolekciju završit ćemo zajedničkim objedom u blagovaonici Sjemeništa.

Navečer u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zadru u 20 sati održat će se svečana Akademija u čast imenovanog Nadbiskupa. Za vrijeme Akademije Nadbiskupu će se predati darovi u ime pojedinih Dekanata i dar svećenika Zadarske nadbiskupije (križ – pectoral).

U četvrtak 22. travnja u katedrali sv. Stošije u 20 sati održat će se molitveno bdjenje prigodom 47. svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, uoči Nedjelje Dobroga Pastira. Na molitveno bdjenje pozivam Vas, braću svećenike, sve redovničke zajednice u našoj Nadbiskupiji, vjeroučitelje u školama i u župnoj katehezi, članove crkvenih zajednica, pokreta i udruga, članove župnih vijeća i župne suradnike.

U subotu 24. travnja u 11 sati u katedrali sv. Stošije u Zadru bit će svečanost uvođenja u službu imenovanog zadarskog nadbiskupa mons. dr. Želimira Puljića, uz sudjelovanje nad/biskupa Hrvatske biskupske konferencije, nad/biskupa iz BiH, Srbije, Slovenije i inozemstva, i ostalih počasnih gostiju, kao i uz prisutnost čitavog Prezbiterija Zadarske nadbiskupije. Nakon svečanosti u Katedrali u Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević bit će zajednički domjenak za uzvanike. Potaknite vjernike na sudjelovanje u euharistijskom slavlju uvođenja u službu novog Nadbiskupa.

Također u petak, uoči svečanosti uvođenja u službu novog Nadbiskupa, nakon večernjeg pozdrava Gospi, neka se svečano oglase zvona u svim crkvama naše Nadbiskupije, po mjesnim običajima.

Od dana ustoličenja u euharistijskom kanonu spominje se ime novoga nadbiskupa ordinarija Želimira.

U Kristu Vas pozdravljam.

Don Milivoj Bolobanić, v. r.
dijecezanski upravitelj

Susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru 8. i 9. svibnja 2010.

Broj: 1275/2010.

Zadar, 26. travnja 2010.

*SVIM ŽUPNIM UREDIMA, UPRAVITELJIMA CRKAVA, REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA, CRKVENIM
POKRETIMA, ZAJEDNICAMA I UDRUGAMA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI*

Neka se pročita u nedjelju 2. svibnja ove godine, na svim sv. Misama:

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice,
dragi mladi, dragi Kristovi vjernici!

Neposredno nakon što sam preuzeo službu pastira ove Nadbiskupije zajedno sa svima Vama radosno očekujem Susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru 8. i 9. svibnja ove godine.

Dragi mladi!

Od srca Vam zahvaljujem za sve što ste učinili u pripremi ovoga Susreta. Stoga Vas kao Nadbiskup ove Crkve pozivam da svi dođete na Susret 8. svibnja najprije u centar grada Zadra gdje ćemo pokazati svoju vjernost Kristu i njegovu križu na način da ćete Vi ponijeti križ Susreta ulicama našega Grada. Procesija počinje u 14 sati od Foruma prema Višnjiku.

Pozivam i sve članove crkvenih pokreta, zajednica i udruga da se pridruže ovoj procesiji i slavju sv. Mise na Višnjiku. Na taj način posvjedočit ćete svoju vjernost Kristu, Crkvi i zajedništvo sa svojim Nadbiskupom.

Pozivam i Vas mlade obitelji i sve koji želite sudjelovati, posebno članove Župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća, sve suradnike u župnom pastoralu, učitelje i profesore i sve koji rade s djecom i mladima, da u zajedništvu sa svim hrvatskim nad/biskupima dođete do 16.30 sati na Višnjik kada ćemo moliti Gospinu krunicu, a nakon toga u 18 sati slaviti sv. Misu.

Želja mi je da ovaj Susret bude znak za ovaj Grad, Nadbiskupiju i cijelu Hrvatsku. Znak nade i vjere koju nose mladi ove generacije.

U Gospodinu Vas pozdravljam i blagoslivljam.

+ Želimir, v.r.
zadarski nadbiskup

IMENOVANJA

1. Don Milivoj BOLOBANIĆ imenovan je generalnim vikarom Zadarske nadbiskupije (Broj: 1289/2010., od 26. travnja 2010.);
2. Don Josip LENKIĆ imenovan je voditeljem i moderatom Nadbiskupskog ordinarijata u Zadru (Broj: 1290/2010., od 26. travnja 2010.);

OBAVIJESTI

DUHOVNE VJEŽBE:

1. Don Emil BILAVER, Lužnica od 18. – 22. siječnja 2010.

DOČEK I SVEČANOST PREUZIMANJA SLUŽBE ZADARSKOG NADBISKUPA MONS. DR. ŽELIMIRA PULJIĆA

IZABRAN 113. PASTIR ZADARSKE CRKVE - MONS. ŽELIMIR PULJIĆ

Mons. Želimir Puljić, dosadašnji dubrovački biskup koji je tu službu obavljao 20 godina, izabran je za novog zadarskog nadbiskupa - 113. pastira u 17 stoljeća Zadarske Crkve. Tu je odluku pape Benedikta XVI. osobno priopćio mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, u Svečanoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru, a diljem zadarske nadbiskupije 15 minuta od 12,00 sati svečano su zvonila zvona svih crkava. "To je rekordno brz odabir pastira u nekoj mjesnoj Crkvi" rekao je nuncij Cassari koji se od 11,15 sati u ponedjeljak 15. ožujka obratio svećenicima zadarske nadbiskupije, članovima Stolnog kaptola Svete Stošije i Zbora savjetnika zadarske nadbiskupije. "Apostolski nuncij u RH, preuzvišeni mons. Mario Roberto Cassari, ima čast i radost priopćiti da je Sveti Otac Benedikt XVI., 15. ožujka 2010. godine imenovao nadbiskupom zadarskim preuzvišenog mons. Želimira Puljića, premjestivši ga sa biskupskog sjedišta u Dubrovniku" rekao je nuncij Cassari. Vijest je istovremeno objavljena i u Biskupskom ordinarijatu u Dubrovniku. Nuncij je bratski zahvalio svećenicima na prisutnosti dodavši: "Možete pretpostaviti zašto je papin predstavnik u Hrvatskoj zatražio susret s vama". Nuncij je predstavio i životpois mons. Puljića koji trenutno pri HBK obavlja službe predsjednika Vijeća HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra i predsjednika Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu. Mons. Želimir Puljić rođen je 7. ožujka 1947. g. u mjestu Kamena u Mostarsko-Duvanjskoj biskupiji u BiH. Završio je dijecezansku gimnaziju u Dubrovniku a teologiju je studirao u Splitu i Rimu. U Rimu je postigao diplomu licencijata iz pastoralne teologije na Lateranskom sveučilištu i doktorat iz psihologije na

Papinskom salezijanskom sveučilištu. Za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen je 24. ožujka 1974. g. u Rimu. Po završetku studija na Bogosloviji u Sarajevu bio je prefekt (1978-1980), prefekt studija (1980-1985) i rektor (1985-1988). Sveti Otac Ivan Pavao II. imenovao ga je dubrovačkim biskupom 7. prosinca 1989. g. Za biskupa je zaređen u Dubrovniku 14. siječnja 1990. g. odkad je i preuzeo tu službu.

"Čestitam, Hrabro i živio Zadar" srdačno je poručio nuncij Cassari na kraju susreta sa zadarskim svećenicima koji je zaključen pjevanjem svečanog "Tebe Boga hvalimo" zadarskih svećenika. Mons. Cassari im je rekao: "Dobro su poznate i cijenjene velike pastoralne sposobnosti, kao i ljudske, intelektualne, svećeničke i upravljačke osobine vašeg novog pastira. U Rimu je postigao akademske stupnjeve, licencijat iz pastoralne telogije i doktorat iz psihologije. Autor je nekoliko publikacija, izvrsno govori i piše na talijanskom i njemačkom jeziku, a poznaje engleski i francuski. Svi zajedno zahvalimo još jednom Gospodinu i Svetom Ocu koji nam je dao drugog dobrog pastira, koji će raditi za kraljevstvo Božje, za duhovno i društveno dobro vaše Nadbiskupije. Zajedno s vama i ja želim izraziti duboku zahvalnost novom zadarskom nadbiskupu što je prihvatio službu koju mu je povjerio Sveti Otac". Obraćanje svećenicima mons. Cassari počeo je sjećanjem na blagopokojnog nadbiskupa Ivana Pređu rekavši da su Sveti Otac, njegovi najbliži suradnici kao i svi u Hrvatskoj, bili pogodeni iznenadnim gubitkom dragog nadbiskupa Pređe koji je bio vrlo cijenjen kao pastir, svećenik i čovjek. "Brzo smo se dali na posao i papi dostavili prijedloge kako bi on mogao izabrati nasljednika mons. Pređe u dragoj zadarskoj nadbiskupiji. Dobro je poznato da zadnju riječ kod imenovanja biskupa ima papa. Hrvatski narod je kroz stoljeća uvijek pokazivao ljubav i poslušnost Petrovu nasljedniku. To se odnosi i na sve koji sačinjavaju Zadarsku nadbiskupiju. Želim zahvaliti Gospodinu, a s njime i papi Benediktu XVI., za očinsku brigu koju je pokazao prema zadarskoj nadbiskupiji". Zahvalivši na ljubaznoj pažnji, nuncij Cassari je izrazio veliku radost i čast što će na poziv dijecezanskog upravitelja Milivoja Bolobanića, a nakon što je obavijestio novog zadarskog nadbiskupa Puljića, uoči ovogodišnje svetkovine Uskrsa u Zadru slaviti obrede Svetog tjedna. "Hvala. Hvaljen Isus i Marija" zaključio je nuncij Cassari koji je posjetio i grob blagopokojnog nadbiskupa Pređe u zadarskoj katedrali sv. Stošije. Do Puljićevog preuzimanja službe novog nadbiskupa zadarskom nadbiskupijom upravlja don Milivoj Bolobanić koji je također nazočio susretu nuncija Cassarija i zadarskih svećenika.

DOČEK IMENOVANOG ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA U DRAGAMA

Imenovanog zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u utorak 20. travnja, točno kako je i bilo najavljeno u 18,00 sati, u župi sv. Ante Padovanskog u Dragama, prvog u zadarskoj nadbiskupiji na njenom južnom dijelu, uz tradicijski zvuk župnih zvona svečano je dočekalo vjerničko mnoštvo svih generacija: djedovi i bake, roditelji i puno djece, sjemeništarcu s rektorom don Marinom Ninčevićem te ostali svećenici zadarske nadbiskupije, među kojima i domaćini iz Biogradskog dekanata s dekanom don Zdenkom Milićem te iz Nadbiskupskog ordinarijata kancelar don Josip Lenkić. Sve ih je predvodio dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić. Lokalnu vlast predstavljali su zadarski dožupan Đani Bunja rodom iz Draga, načelnik PU zadarske Zlatko Sokolar te načelnik općine Pakoštane Milivoj Kurtov.

U župnoj crkvi mons. Puljić je zahvalio na srdačnom dočeku prvog dana njegova službenog dolaska u zadarsku nadbiskupiju. "Ne krijem osjećaje koji su me prolazili napuštajući Dubrovnik i biskupiju koju sam vodio 20 godina. I sad se miješaju osjećaji nostalgije za mjestom odakle sam došao i osjećaj radosti zbog dočeka kojeg ste mi upriličili. Hvala na riječima dobrodošlice, od srca vas pozdravljam, s radošću što ćemo moći zajedno raditi, moliti, zajedno planirati i nadati se. Neka vas Gospodin sve blagoslovi u uskrasnoj radosti, podijeljenoj s župnim pjevačima kad smo ulazili u crkvu. Pozdravljam vas i želim svaki Božji blagoslov" rekao je mons. Puljić nakon pozdrava kojeg je u ime vjernika nadbiskupu uputio župnik Draga don Mario Sikirić. "Radosni smo da smo vas mogli dočekati, radosni smo da ste ovdje s nama i vjerujem da ćete biti pastir onako kako će Vas osobno Duh Sveti voditi. Dobro nam došli!" srdačno je rekao mons. Puljiću župnik Sikirić i pozvao nadbiskupa na osvježanje pićem i degustaciju slastica u župnom dvorištu koje su priredili dragarski župljani. Župa Drage je utemeljena 1979. g., a dotad je bila u sastavu obližnjih Pakoštana. "U Dragama živi 290 obitelji, 900 stanovnika. Ljudi žive od turizma, svog rada i svake su nedjelje u 9 sati na svetoj misi" rekao je don Mario. Djevojčica iz Draga Tina Marketin nadbiskupu Puljiću je darovala buket cvijeća, a sjemeništarcu Božo Vicković kruh na kojem je tijestom oblikovanim slovima glagoljice, uz znak križa, pisalo 'Dobro došao'. Tradicionalni domaći kruh ispod kotarske peke ispekla je Ljubica Dundović, angažirana vjernica iz župe Radovin. Don Milivoj Bolobanić je izrazio radost zbog prisutnosti brojnih vjernika u želji pružanja toplog i bratskog dočeka nadbiskupa. "Uvjereni smo da ćete kao iskusni učitelj i pastir mudro i razborito voditi našu mjesnu Crkvu, kako bismo se svi, svećenici i vjernici laici, pod Vašim vodstvom, zauzeto zalagali na ostvarenju Božjeg kraljevstva na našim prostorima. U tom našem zajedničkom, od Boga povjerenom zadatku, računajte na našu suradnju i svesrdnu pomoć" rekao je don Milivoj mons. Puljiću koji je s prisutnima u crkvi predmolio Oče naš i sve blagoslovio. "Obično se kaže da se stara debla teško presađuju. Ja nisam baš tako star, ali vi ste sa srdačnom dobrodošlicom učinili da ću se, čini se, brzo priviknuti" rekao je mons. Puljić.

Župljani Draga su bili radosni da su baš oni prvi u nadbiskupiji osobno pozdravili novog nadbiskupa, počašćeni što se na taj način u široj javnosti čuje za njihovo mjesto koje je teritorijalno rubni dio nadbiskupije, a krasi ga obalna razvedenost, prekrasno i čisto more, otočne stijene te toplina sunca kakvo je bilo baš za dočeka nadbiskupa. Po dolasku u Nadbiskupski dom u Zadar nadbiskupa Puljića svečano su pozdravila zvona katedrale u trajanju od 15 minuta, te puk na trgu ispred katedrale sv. Stošije izražavajući mu srdačnu dobrodošlicu.

SVEČANA AKADEMIJA UOČI USTOLIČENJA ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA

Svečana akademija uoči preuzimanja službe zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u srijedu 21. travnja u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zadru okupila je brojna puč, svećenike iz zadarske nadbiskupije, Dubrovnika i drugih gradova, među kojima i vlč. Zlatka Korena, rektora svetišta u Mariji Bistrici, brojno redovništvo, predstavnike vlasti, saborske zastupnike, kulturne i druge javne djelatnike. Usprkos povijesnim osvajanjima i razaranjima, Zadarska Crkva živi, poruka je te svečanosti tradicijske naracije i pjesme uz scenografiju velikog križa, Višeslavove krstionice i aranžmana velikih maslinovih grana, te dojmljivu izmjenu svjetlosnih efekata koja je dodatno doprinijela dramaturgiji raznolikih izvedbi. Voditelj i idejni autor akademije Livio Marijan, uz stručne savjete umjetnice Milene Dundov, naglasio je značajne trenutke uspona i padova povijesti Zadra kroz njegovu tritisućljetnu postojanost te duhovnu baštinu 17 stoljeća zadarske Crkve čiji je duh uvijek uskrsavao crpeći snagu iz vjere o kojoj svjedoče krstionica, drvo križa, crkve, sveti i svetinje. Prigodno je opisana i bogata teritorijalna raznolikost nadbiskupije koju su posjetili i dvojica papa, Aleksandar III. 1177. i Ivan Pavao II. 2003. g.

Nastupili su: svirači fanfara, djevojački zbor Glazbene škole Blagoje Bersa pod vodstvom Branke Višić Karavide, glumci Kazališta lutaka Zadar pod vodstvom Milene Dundov uprizarili su ulomke iz prvog hrvatskog romana 'Planine' (1536.g.) hrvatskog književnika Petra Zoranića rodom iz Nina, 'Tužaljku Marula pastira'; Kolomanove laude iz 12. st. latinske baštine izveli su Žan Morović i Branimir Buturić; Mješoviti pjevački zbor: Župni zbor sv. Cecilije iz Preka i klapa Condura Croatica iz Nina pod ravnanjem prof. Ive Nižića izveli su 'Zadnju postaju' iz Nižićevog pasionskog oratorija; Muški pjevači Župnog zbora Gospe Loretske Arbanasi pod ravnanjem Žana Morovića s feralima su uprizarili procesiju Velikog petka uz tradicionalne napjeve 'Evo drvo križa' i 'Puče moj'; pučki crkveni pjevači iz Paga Anthony Buljanović i Davor Dobrijević pjevali su pašku 'Zdravo Zvizdo mora' iz glagoljaške baštine, solisti Ante Gospić, Krešo Perović, Albino Kotlar, Klapa svećenika zadarske nadbiskupije 'Sv. Zoilo' izvela je 'Ave Maria' a zaključno Zbor mladih zadarske nadbiskupije 'Sv. Krševan' i klapa Kontrada himnu SHKM-a 'Da radost bude potpuna' uz prisutnost mons. Puljića u svojim redovima na pozornici.

Zadarski župan Stipe Zrilić rekao je da se javne vlasti trebaju zauzimati za dobro svih ljudi te da je suradnja svjetovne i crkvene vlasti značajna karika koja vodi istom cilju: stvaranju boljih životnih uvjeta koji pospješuju razvoj čovjeka kao osobe. U pozdravnom govoru dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić je podsjetio na nadbiskupe Marijana Oblaka i Ivana Pređu koji su ostavili duboki trag u zadarskoj Crkvi. Služili su u teškom razdoblju Domovinskog rata i poraća i velike su njihove zasluge u poslijeratnoj duhovnoj i materijalnoj obnovi porušene nadbiskupije. "Njihovim zalaganjem osnovane su nove župe. Zadar se brzo širi i raste. Crkva budno prati taj razvoj i nastoji u novim gradskim četvrtima otvoriti crkve i prateće crkvene objekte" rekao je don Milivoj kratko predstavivši stvarnosti u nadbiskupiji: u sjemeništu 'Zmajević' su se odgajali i rasli brojni svećenici i hrvatski intelektualci, Klasična gimnazija Ivan Pavao II. Zadar, Visoku teološko-katehetsku školu u Zadru pohađaju mnogi vjeroučitelji.

U nadbiskupiji djeluju crkveni pokreti, molitvene zajednice, liturgijske, biblijske, ministrantske, karitativne i misijske grupe. "Dragi oče nadbiskupe. Zahvalni smo svetom ocu Benediktu XVI. koji nam je u Vašoj osobi dao iskusnog i učenog nadpastira. A riječi Benedikta XVI. u buli kojom Vas imenuje zadarskim nadbiskupom su: "Časni brate, iskazujemo ti naše povjerenje, te u tvoje ruke predajemo ovo Gospodnje stado da ga paseš. Držimo sigurnim da ćeš jačan višnjom pomoći te potican sjajem Stolice i svjedočanstvom ljudi, svima odražavati Kristov lik i njegovu dobrotu". To Vam od srca želi vjerni puk zadarske nadbiskupije, predvođen svojim svećenicima. Dobro nam došli, oče nadbiskupe!" poručio je don Milivoj mons. Puljiću te mu je u ime zadarskog svećenstva uručio pektoral, Čikin križ kojim je mons. Puljić odmah zamijenio svoj dotadašnji biskupski križ stavivši ga oko svoga vrata. Sjemeništarci su mu darovali mitru, a specifičnostima svoga kraja mons. Puljića su darovali predstavnici dekanata: Benkovački odljev reljefa s imenom kneza Branimira iz Šopota (IX. st.) gdje se on spominje kao knez Hrvata, Biogradski ikonu Bogorodice iz SICU-a, red Petra Kneza, tempera na drvu, Dugootočki ribe otočke tvornice 'Mardešić', kadulju i spletenu maslinu za Cvjetnicu, te knjigu 'Libar o Dugom otoku' (Beverin-Armanini), Ninski dekanat repliku krstionice kneza Višeslava, rad Pere Magaša, Paški uzorak Paške čipke, Ražanački vino, pršut, rakiju i s mokve, Zemunički drvorez križa s Višeslavove krstionice, rad Marija Peđića, Silbanski knjigu 'Hrvatski velikani 20. st.', Ugljanski dekanat maslinovo ulje, otočko bilje, tunu i plodove otočkih vrtova, Zadar Zapad sliku 'Zaštitnici dekanata' autora Valentina Radmana a Zadar Istok intarziju M. Nadinića katedralu sv. Stošije. Svi su darovi bili tradicijski svečano umotani a nadbiskupu su ih uručili vjernici u narodnim nošnjama i na taj način predstavljajući baštinu nadbiskupije.

Mons. Puljić je zahvalio na darovima i svima koji su dočarali ljepotu zadarskog podneblja i ljudi. "Sve to pokazuje kako se vjera i kultura stoljećima prožimaju na našim prostorima. Naša se vjera jačala i krijepila Danom Gospodnjim koji je uvijek bio središte i sidrište našeg obiteljskog, kulturnog i narodnog života. Sada razumijete zašto branimo svetost nedjelje" rekao je mns. Puljić poručivši: "Spreman sam sa svima vama, uz Božju pomoć i zagovor nebeske Majke, ispuniti poslanje koje Gospodin svima nama povjerava u ovom vremenu i na ovom mjestu. Želja mi je nastaviti pridonositi izgradnji i daljnjem učvršćenju vrednota istine, pravde, dobrote i poštenja na našem području. Osobno ću nastojati pružati potporu svim projektima koji su na dobrobit svih naših ljudi kojima smo poslani služiti. Kad čovjek u neizvjesnosti, ali s vjerom u Providnost prihvati poslanje koje mu Bog po Crkvi povjerava, onda osjeti ljepotu Božje milosti koju prima po iskazanoj poslušnosti" rekao je mons. Puljić. Zahvalio je upravitelju Bolobaniću, svećenicima, redovništvu i djelatnicima Ordinarijata, te Zadarskoj županiji što je mons. Ivanu Prendiću posthumno dodijelila nagradu za životno djelo. "To svjedoči kako su društvene strukture prepoznale pozitivno djelovanje ne samo nadbiskupa osobno, nego i cijele Crkve koju je nadbiskup predstavljao na ovom području" rekao je mons. Puljić zaključivši: "Od srca vam hvala što ste mi omogućili da načas uroinim u ljepotu bogatstva riječi i pjesme koju je iznjedrila duša hrvatskog čovjeka s ovih prostora".

SVEČANO EUHARISTIJSKO SLAVLJE PREUZIMANJA SLUŽBE NADBISKUPA ZADARSKOG

Mons. Želimir Puljić u subotu 24. travnja u katedrali Sv. Stošije kao 113. pastir zadarske Crkve predvodio je svečano koncelebrirano slavlje u tijeku kojeg je uveden u službu novog ordinarija kao 69. zadarski nadbiskup. Više je puta sudjelovao u liturgijskim svečanostima u zadarskoj prvostolnici, a jednom je predvodio misu na svetkovinu svete Stošije, zaštitnice nadbiskupije. "Danas to činim u ulozi domaćina pa mi je ugodna dužnost i radost sve vas od srca pozdraviti i zahvaliti za vašu nazočnost na liturgijskom obredu svoga uvođenja u službu zadarskog nadbiskupa", rekao je mons. Puljić i pozdravio 18 hrvatskih (nad)biskupa i izaslanike ostalih, provincijale i provincijalne poglavarice, svećenike i redovništvo, bogoslove i sjemeništare. U misi su sudjelovali i izaslanik predsjednika RH Stjepo Bartulica, gradonačelnici dubrovački Andro Vlahušić i zadarski Zvonimir Vrančić, saborski zastupnici i ostali predstavnici vlasti te puk iz Zadra, Dubrovnika i drugih krajeva.

Obred se održao u ozračju nedjelje Dobroga Pastira i u Svećeničkoj godini, te je tragom pročitane Božje riječi o Petrovu izrazu naklonosti Isusu kad ga pita: "Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi", nadbiskup Puljić istaknuo kako je to Isusovo pitanje trajna konstanta svećeničkog poziva. "To pitanje posebice intenzivno osobno proživljam, dok preuzimam službu pastira ove časne nadbiskupije. I čujem u srcu njegov odjek: Želimire, voliš li ovu nadbiskupiju, ovaj patnjom i krvlju natopljen komad zadarski zemlje Hrvatske, njezine ljude, Crkvu i povijest? I kao što su Toma, Natanael i sinovi Zebedejevi bili jako znatiželjni što će Petar Isusu odgovoriti, osjećam kako su danas sveta Stošija i drugi sveti zaštitnici ovog grada uprli svoj pogled i uho prema ovoj propovjedaonici kako bi čuli što ću odgovoriti. Preuzimajući službu pastira ove Crkve Zadarske ponavljam u skromnosti Petrove riječi, pa javno i bez pridržaja velim, da ću svim srcem i dušom svojom voljeti zemlju i ljude u povjerenosti mi nadbiskupiji. Stoga ponovno izražavam svoj sinovski posluš i ljubav Petrovu nasljedniku Benediktu XVI. koji me prije 40 dana imenovao nadbiskupom nakon nenadane smrti dragog brata Ivana, vrijednog i nezaboravnog pastira ove krajevine Crkve", poručio je mons. Puljić. Na početku mise apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari pročitao je bulu pape Benedikta XVI. u kojoj je zapis imenovanja mons. Puljića zadarskim nadbiskupom. "Imamo pred očima ljubljenu Crkvu zadarsku, znamenitu po drevnim spomenicima i novijim svjedočanstvima vjere. Budući da se ondje zbog blažene smrti brata našeg Ivana

Prende želi novog Predstojnika, hitamo dodijeliti joj brižljiva pastira. Ti, Časni Brate, urešen odgovarajućim vrlinama i primjereno uvježban dosadašnjim službama u upravljanju Dubrovačkom biskupijom, činiš se prikladnim za prihvaćanje ove službe. Stoga, našom apostolskom vlašću, tebe, riješena obveza prema prijašnjoj Crkvi i od nje oslobođena, proglašavamo nadbiskupom zadarskim, dajući ti obveze i prava koja su prema propisima svetih kanona povezana s tvojim položajem i poslanjem", piše Papa u buli, uz poticaj puku na žar i odanu poslušnost nadbiskupu. "Držimo sigurnim da ćeš, jačan svjedočanstvom ljudi, svima odražavati Kristov lik i njegovu dobrotu", zaključuje Benedikt XVI.

Don Milivoj Bolobanić, dosadašnji dijecezanski upravitelj, puku i svećenstvu pokazao je bulu, a nuncij Cassari i đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, otpratili su nadbiskupa do katedre. Nadbiskup Puljić obratio se i svom dosadašnjem povjerenom stadu. "Pružam ruku oproštajnog pozdrava svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima Dubrovačke biskupije, u koju me je Providnost poslala prije 20 godina. Dok svima zahvaljujem za suradnju, ljubav i poštovanje, sve ih povjeravam Bogu i Riječi milosti njegove koja je kadra izgraditi ih i dati im baštinu među svima posvećenima. Nosit ću trajno u srcu i molitvama Grad s njegovim kamenim mirima i sve ljude tog krajnjeg Juga Lijepa Naše", rekao je nadbiskup Puljić. U toj prigodi ne zaboravljajući ni lažne i neutemeljene napade na Svetog Oca, mons. Puljić zamolio je nuncija da mu prenese ljubav, poštovanje i molitvenu potporu svećenika. Izrazio je svijest da preuzima nadbiskupiju s bogatom poviješću dičnih pastira od Feliksa i Donata, do Zmajevića, Pulišića, Garkovića, Oblaka i Prende.

"U sklopu svojih mogućnosti nasljedovat ću njihovu zauzetost i služiti svima kojima sam poslan. Zbog toga mi je potrebna molitva, pomoć i podrška, pa se iznova obraćam vama svećenici, redovnice i redovnici, vjernici laici, obitelji i mladi, stari i bolesni. S psalmistom ponavljam: 'Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!' Živo se nadam kako mi neće nedostajati vaša ljubav, poštovanje i molitvena potpora kako bih izvršio poslanje što mi ga je Svemogući odredio", poručio je mons. Puljić, podsjetivši na aktualnost Pavlova upozorenja o opasnostima izvana i iznutra. "Zadnjih godina, a osobito zadnjih mjeseci, Crkva se našla na udaru mnogih koji ne štede ni pastire ni stado. Napadi izvana uvijek su je činili hrabrijom i jačom. Međutim, razarana iznutra po pojedincima koji su neodgovornim ponašanjem zasjenili ljepotu mističnog Tijela Kristova, Crkva mora proći kroz bolno iskustvo čišćenja. No, dok s Papom dijelimo tugu zbog žalosnog ponašanja tih pojedinaca, ne zaboravljamo vjerno i predano služenje tolikih svećenika, redovnika i redovnica, koji nesebičnim životom i nepodijeljenom ljubavlju odgovorno pasu povjereno im stado i izgaraju u radosnom naviještanju Evanđelja", istaknuo je mons. Puljić. Da bi ostali vjerni u zvanju, nadbiskup je svećenike, redovništvo i vjernike laike potaknuo: "Bdijte nad sobom i čuvajte svoje ljudsko dostojanstvo! Bdijte i čuvajte svoju krsnu milost! Budite vjerni svojim svećeničkim i redovničkim obećanjima! Bdijte, molite i vjerni budite!" Tragom apostola Pavla u poslanici Efežanima, mons. Puljić istaknuo je poticaj: podnositi jedni druge u ljubavi i truditi se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira. "Na podnošenje jedni drugih u ljubavi smo pozvani svi!" poručio je nadbiskup - roditelji, pozvani svjedočiti zajedništvo bračne ljubavi i biti otvoreni daru života. Stari i bolesni su pozvani u strpljivosti podnositi dane osamljenosti i trpljenja; suobličiti se Kristu patniku i slavnom uskrsnom.

Tako patnje postaju izvor blagoslova za Crkvu i narod. Nadbiskup je podsjetio i da se za dva tjedna u Zadru okuplja veliki broj mladih. "Dok već sada izričem svoju dobrodošlicu svima koji su odlučili pohoditi naš grad i nadbiskupiju, potičem sve vas, dragi mladi, s povjerenjem gledajte u život i budućnost. Ne bojte se izazova koje svijet i život stavljaju pred vas! Ne bojte se svojih mladenačkih traženja, lutanja i padova! Uskrsli Krist je s vama! On je pobijedio svijet, zlo i grijeh! Budemo li crpili snagu iz životnih sokova njegovih sakramenata, možemo sigurno i bez straha koračati naprijed. Kad nam korak postane nesiguran, a cilj pred očima manje vidljiv, Uskrsli će nam se pridružiti, kao ono dvojici učenika na putu u Emaus, te svojim svjetlom biti putokaz našem životu", rekao je nadbiskup, dodavši da je svakom dana milost za ispunjenje životne zadaće. "Budimo poput prve kršćanske zajednice jednog srca i jedne misli, pružajući svima svjedočanstvo nade koja je u nama! Ugrađujemo svoje darove u rast Crkve, Tijela Kristova! Stoga svoje oči upravljamo prema Kristu prijatelju i jedinom otkupitelju čovjeka, prema svetoj Stošiji i drugim zaštitnicima grada i nadbiskupije, moleći njihov zagovor. A Marija, najvjernija odvjetnica naša i početak boljeg svijeta, neka svojim majčinskim zagovorom prati ovo što danas započinjemo u ime Krista Gospodina", zaključio je nadbiskup Puljić. Dvadeset minuta prije početka slavlja mons. Puljića na vratima zadarske katedrale dočekao je don Milivoj Bolobanić. Pružio je nadbiskupu raspelo da ga poljubi a potom je mons. Puljić puk u katedrali poškopio blagoslovljenom vodom. Uz izvedbu skladbe "Evo svećenik veliki" I. Glibotića u interpretaciji Katedralnog zbora sv. Stošije pod ravnanjem Žana Morovića i u orguljaškoj pratnji Dragana Pejića, mons. Puljić ušao je u zadarsku katedralu. Uvodni obredi mise počeli su pjesmom "Slavim te Gospode" J. S. Bacha, skladbom kojom je na pogrebu prije tri mjeseca ispraćen zadarski nadbiskup Ivan Prenda, čime je posvjedočena zahvalnost Bogu za darove obojice pastira i naznačen kontinuitet u vođenju Zadarske nadbiskupije.

Na kraju svečanog misnog slavlja objavio je još jednu papinu odluku - imenovanje mons. Puljića novim apostolskim upraviteljem Dubrovačke biskupije. Dekret imenovanja apostolskim upraviteljem Dubrovačke biskupije u Rimu je potpisao pročelnik Kongregacije za biskupe kardinal Giovanni Battista Re a glasi: "Za veću skrb u upravljanju Dubrovačkom biskupijom, čije je sjedište ostalo ispražnjeno, vrhovni svećnik Benedikt XVI. ovim dekretom Kongregacije za biskupe imenuje i postavlja apostolskog upravitelja 'Sede vacante' Dubrovačke biskupije, do izbora biskupa i njegova preuzimanja dužnosti, mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa, dajući mu sva prava, ovlasti i dužnosti koje mu pripadaju prema propisima kanonskog prava". Mons. Puljić je zahvalio svima: episkopatu, prezbiteriju, redovništvu, svim crkvenim stvarnostima, kulturnim i društvenim institucijama grada i zadarske županije te svojoj obitelji, osobito sestri Terezi i bratu fra Iliji za podršku i molitvu kojom ga prate. Zahvalio je svima koji su pomogli organizirati svečanost uvođenja u službu nadbiskupa. "Ujedinito se svi oko promicanja općeg dobra i vrednota u izgradnji društva u kojem živimo" rekao je mons. Puljić i na grad i nadbiskupiju zazvao Božji blagoslov i pomoć. Na početku misnog slavlja u ime svećenstva dobrodošlicu nadbiskupu Puljiću i pridošlima izrazio je don Milivoj Bolobanić, a u pozdravnom govoru predstavio je i život nadbiskupije u njenim ustanovama i karizmama.

U ime članova HBK mons. Puljiću i cijeloj nadbiskupiji čestitao je mons. Marin Srakić, đakovačko osječki metropolit i predsjednik HBK. Protumačio je kako je mons. Puljić svoju trostruku službu nadbiskupa izrekao u biskupskom geslu 'Jedinstvo, sloboda, ljubav'. Istaknuo je da je preuzeo zadaću služenja jedinstvu tj. zajedništvu Crkve i u Crkvi, postavljen je biti vidljivim načelom jedinstva Crkve, izgrađivati zajedništvo svih njenih članova i bdjeti da različiti darovi i službe pridonose zajedničkoj izgradnji Božjeg kraljevstva. Pozvan je karizmom svoje službe razlučivati, koordinirati i poticati sve druge darove i službe, žive snage u zajednici. "Preuzeli ste odgovornost čuvati izvornost, genijalnost i mnogovrsnost koja dolazi od različitih karizmi, ali i odgovorno bdjeti da mnogostrukost ne dovede u opasnost jedinstva. Neka Vas Duh Sveti nadahne da mudro i hrabro ostvarite svoju zadaću" rekao je mons. Srakić nadbiskupu Puljiću. Tumačeći pojam slobode, rekao je da mons. Puljić dolazi iz grada koji je ponosno branio svoju slobodu te mu je nije strano navještati. Dolazi u Zadar koji je u povijesti bio ponosan na svoju slobodu. "Kao pastir Crkve želite navještati evanđelje, a ono je evanđelje slobode tj. cjelovitog ljudskog napretka. Preuzimate zadaću navještati slobodu, ali ne u prvom redu slobodu od brojnih nutarnjih i vanjskih ropstava, nego prije svega slobodu za nešto više, slobodu da činimo više, da ljubimo više, da vodimo novi život u sve tješnjem zajedništvu s Bogom i s drugim ljudima. Ta sloboda poštuje sveto shvaćanje čovjeka i života. Ustvari, samo onaj tko shvaća i prihvaća da su čovjek i život sveti, može braniti i podržavati slobodu do kraja. Tko to ne prihvaća i ne shvaća, često s čovjekom, njegovim životom i pravima manipulira, postupa kao s robom koja služi nekoj ideologiji, državi, vlasti, sistemu" rekao je mons. Srakić dodavši da je mons. Puljić u gradu slobode Dubrovniku stjecao osjećaj slasti braniti slobodu. "Tijekom dvadesetgodišnje službe osjetili ste da svaki put, kad tko stavi ruku na čovjeka i njegov život, kao da je stavi na sliku Boga stvoritelja, na Krista koji se poistovjetio sa svim ljudima, osobito malenima i nezaštićenima" rekao je mons. Srakić zaključivši tumačenjem trećeg dijela Puljićevog biskupskog gesla, ljubav. "Crkveni dokumenti o biskupskoj službi kažu: ljubav je poput duše službe biskupa koji je uključen u dinamizam pastirske egzistencije koja ga tjera da živi poput Krista, dobrog pastira za oca i druge u sebedarju. Neka ta duša Vaše biskupske službe bude duša zadarske nadbiskupije. U zajedništvu s prezbiterijem, redovništvom i drugima nastavite djelo izgradnje Kristova kraljevstva" rekao je mons. Srakić podsjetivši na riječi jednog biskupa: Biskupi dolaze i odlaze, samo Krist ostaje.

U ime grada Zadra srdačnu dobrodošlicu nadbiskupu poželio je zadarski gradonačelnik dr. Zvonimir Vrančić. Podsjetio je da su nadbiskup Ivan Prenda i mons. Puljić dijelili utjehu i vjeru u danima teških ratnih stradanja, provodeći duhovnu i materijalnu obnovu. "Naš grad satkan je od finih niti tolerancije, ljubavi, razumijevanja i brižnosti, nacionalnih i moralnih vrijednosti. Ovo je grad koji, poput onog iz kojeg dolazite, obiluje svjetlom i ponosnom poviješću, kulturnim vrijednostima i civilizacijskim dosezima. Kroz stoljeća su Zadrani znali obraniti i sačuvati svoj identitet, vjeru i ljubav, ističući pripadnost svom narodu. Vjera je bila poticaj i impuls nenađmašive želje za opstankom Zadrana i grada, a Crkva sudionik njegovih uzleta" rekao je dr. Vrančić istaknuvši vrijednu spomeničku kulturnu baštinu od doba biskupa Donata. Najstarije hrvatsko sveučilište, zadarsko, nastalo je na temeljima Dominikanskog sveučilišta a brojna nastojanja za pravednom i uljudenom zajednicom naslonjena su na rad Crkve. "Ovaj grad poštuje i uvažava sve što nadbiskupija čini u vjeri, kulturi, obrazovnom i karitativnom planu. Brojni su zajednički projekti nadbiskupije i gradske uprave kojom težimo općem dobru. U čvrstoj suradnji i povjerenju ostvaruju potrebe svojih građana" rekao je Vrančić u zahvalnosti za pastira koji će imati znanja i snage sa Zadranima stvarati nove trajne vrijednosti i graditi društvo u kojem će svatko imati dostojanstven život. U ime vjernika laika zadarske nadbiskupije nadbiskupa je pozdravio Petar Mikulić, otac sedmero djece iz Benkovca, među kojima je i bogoslov. Odgovorni smo primljenu vjeru od otaca prenijeti djeci, istaknuo je. "Prisutnost u društvu laike obvezuje da ga uređujemo po evanđeoskim načelima, no u javnosti nam se uskraćuje to pravo izgovorom o odvojenosti Crkve i države. Mi laici vršimo poslanje u Crkvi i društvu. Ostvarujući svoje poslanje u društvu ostvarujemo ga istodobno i u Crkvi" rekao je Mikulić upozorivši da čovjek ne može biti u sebi podijeljen na vjernika i građanina. "Želimo Vam izraziti odanost, privrženost i molitvenu potporu" zaključio je Mikulić u obraćanju mons. Puljiću koji je na svečanosti uvođenja u službu nadbiskupa nosio mitru koju su mu darovali sjemeništarci zadarskog 'Zmajevića' i zadarski bogoslovi, oslonjen o dragocjeni srebrni pozlaćeni biskupski štap zadarskog nadbiskupa Matea Vallaressa iz 15. st., bogato izrađenih detalja a čuva se u Stalnoj izložbi crkvene umjetnosti u Zadru i koristi u iznimno svečanim prilikama. Euharistijske darove su prinijeli djevojke i mladići u narodnim nošnjama iz Kali, Paga i Polače predstavljajući otočku i kotarsku baštinu zadarske nadbiskupije. Pjevanje je predvodio Katedralni zbor sv. Stošije iz Zadra prevođen Žanom Morovićem, u pratnji Dragana Pejića za orguljama i orkestra.

Tekstovi i fotografije: Ines Grbić

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

DRUGA GODIŠNJICA SMRTI ZADARSKOG NADBISKUPA MARIJANA OBLAKA

Povodom druge godišnjice smrti zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka u ponedjeljak 15. veljače u katedrali sv. Stošije u Zadru dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić služio je misu za 111. pastira zadarske Crkve. Nazvao ga je biskupom Stepinčeva doba koji je doživio njegovu beatifikaciju a službu je obavljao u teškim povijesnim vremenima. Podsjećajući na svetopisamski poticaj 'Spominjite se svojih glavara koji su vam navješćivali riječ Božju; promatrajući kraj njihova života nasljedujte njihovu vjeru. Poslušni budite svojim glavarima i podložni jer oni bdiju nad vašim dušama" don Milivoj je zahvalio Bogu za nadbiskupov plodan pastirski život. Ponosio se liturgijskim pjevanjem i glagoljaškom tradicijom rodne župe Veli rat na Dugom otoku. Od djetinjstva je baštinio ljubav prema dostojanstvu liturgije i Crkvi kao prostoru gdje se spaja Božje i ljudsko, te je i njegovo mladomisničko geslo bilo 'Zavolio sam krasotu doma tvoga i mjesto gdje prebiva slava tvoja'. Ostao je postojan usprkos kušnjama unutar i izvan Crkve, rekao je don Milivoj, istaknuvši da je duhovna i intelektualna osposobljenost mons. Oblaku omogućila pastoralno i kulturno poticati povjereni puk. "Znajući da sve ovisi o Kristovom duhu koji oživljuje Crkvu, bio je čovjek molitve i riječi. Ljubio je Sveto Pismo, radovao se svakom novom izdanju i prijevodu koji je omogućio da se Božja riječ širi do svih krajeva zemlje" rekao je don Milivoj podsjetivši i na Oblakovo utemeljenje jedinstvene Zbirke Biblija zadarske nadbiskupije. Don Milivoj je bio učenik nadbiskupa Oblaka od svog ulaska u sjemenište 'Zmajević'. U Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Sjemeništu predavao je Francuski jezik i Hrvatski jezik s književnošću, kojeg je, s Romanistikom, diplomirao 1955. g. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bio je i zamjenik ravnatelja sjemeništa 'Zmajević' i tamošnji odgojitelj. Don Milivoj je podsjetio na riječi blagopokojnog nadbiskupa Ivana Prende o svom prethodniku: "Mons. Oblak je svjedočio duboku i poniznu molitvu uz suradnju s Bogom koji sve može. To je radalo sigurnošću da Duh Sveti iznova u takvim prilikama stvara novo za život mjesne Crkve. Često je molio da sve oko njega, osobito prezbiterij, ne napadne duh svijeta i ravnodušnosti pred potrebama Crkve i ljudi koji očekuju jasan i snažan navještaj Evandjelja".

Mons. Oblak je rođen na svetkovinu Bezgrešne 8. prosinca 1919. g. u Velom Ratu na Dugom otoku, a Mariji je imenom i geslom 'Cum Maria - S Marijom' posvetio sav život. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, klasičnu gimnaziju u Šibeniku a teologiju u Splitu i Đakovu. Šibenski biskup Jerolim Mileta zaredio ga je za svećenika u Šibeniku 1945. g. i povjerio mu službu odgojitelja u sjemeništu i vjeroučitelja u državnoj gimnaziji u Šibeniku. Kad je zadarska nadbiskupija ujedinjena pozvan je u Zadar. Papa Pio XII. imenovao ga je pomoćnim zadarskim biskupom nadbiskupu Mati Garkoviću. Za biskupa je posvećen u zadarskoj katedrali 1958. g. Sudjelovao je na Drugom vatikanskom saboru od 1962. do 1965. g. Nakon smrti nadbiskupa Mate Garkovića apostolski je administrator zadarske nadbiskupije, a od 1969. g. zadarski nadbiskup. U bivšoj BK Jugoslavije bio je predsjednik Odbora za pastoral turista i član Hrvatske liturgijske komisije. Do utemeljenja HBK, u prijelaznom razdoblju od 1990. do 1992. g. bio je član trojke biskupa za razgovore s hrvatskom državom. U HBK je vodio Vijeće za pastoral iseljenika, selilaca i apostolat pomoraca. Umirovljen je 2. veljače 1996. g. Preminuo je u petak 15. veljače 2008. g. u Nadbiskupskom domu u Zadru, u 89. godini života, 63. godini svećeništva i 50. godini biskupstva.

PEPELNICI

Korizmeno vrijeme je velika šansa koju Gospodin pruža svakome da se duhovno obnovi, rekao je dijecezanski upravitelj zadarske nadbiskupije don Milivoj Bolobanić predvodeći na Čistu srijedu 17. veljače u katedrali sv. Stošije u Zadru misu i obred pepeljanja. Taj čin potiče da se pred Bogom skrši ljudska oholost i da čovjek prizna svoju slabost i grešnost, rekao je don Milivoj i potaknuo vjernike da stvore ozračje plodne tišine kako bi mogli čuti Gospodina. "Pitajmo se 'Kakav sam čovjek?'. Nemojmo ništa umotavati i ispričavati se. Ne bojmo se iskrenog priznanja pred Gospodinom, njemu se povjerimo s djetinjom otvorenošću. Tako shvaćena korizma je obnova i pročišćenje duha, da obnovljeni duhom istinski doživimo uskrсна otajstva" rekao je don Milivoj i podsjetio na završetak vremena karnevala i maskenbala, kad su mnogi oblačili čudna odijela i stavljali na lice najrazličitije maske. "Time se želi reći da je maska laž našeg lica i raspoloženja. To je slika života u kojem vlada razvrat, uživanje ali i prikaz praznine i prolaznosti ljudskog života. Korizmeno vrijeme, pak, je vrijeme istinitosti, pokore i molitve. Crkva

poručuje čovjeku da pred Bogom odbaci svaku masku jer Bog vidi ispod svake maske" poručio je don Milivoj dodavši da svatko tko priznaje svoju slabost i čini pokoru pobjeđuje grijeh i smrt. "Zahtjevom 'Obrati se i vjeruj evanđelju' Isus je počeo svoj nastupni govor 'Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje'. Obraćanje znači nutarnji zaokret, promjenu, novo usmjerenje, napuštanje loših postupaka, navika, stavova, prihvaćanje onog što nas vodi dobrom cilju. Isusov poziv da se obratimo znači sasvim prihvatiti Isusa, do mjere da se čovjek iznutra promijeni, potpuno se prepusti Isusovom vodstvu i bude trajno otvoren poticajima Isusova duha" rekao je don Milivoj istaknuvši da je obraćenje stalni proces, ne postiže se jednom zauvijek. "To je stalno usvajanje u mislima, postupcima i životnim opredjeljenjima Isusovih stavova koje je izrekao u svom govoru na gori a oprečan je mentalitetu naše svakodnevice. Pokora je spremnost na žrtvu, križ i odricanje. O tome je nepopularno govoriti jer čovjek nerado prihvaća žrtvu i napor. No sve veliko, ozbiljno i značajno u životu zahtijeva odricanja, žrtve i ulaganje napora. Ništa veliko ne može čovjek postići u životu bez odricanja, samoprijegora i žrtve" poručio je don Milivoj. Istaknuo je da se pokorničkim duhom pokazuje spremnost na prihvaćanje Božje volje, njegovoj poslušnosti i žrtvi. "U duhu pokore može se odlučiti da ćemo s više pažnje i ljubavi postupati sa svojim bližnjima, više moliti, biti sabraniji u molitvi, svladati se u srdžbi, ne osuđivati, biti susretljiviji, marljiviji. Sve to s naše strane traži napor, predstavlja pokoru i pomaže nam više se suobličiti Kristu. Crkva potiče da svatko izabere nešto što smatra da će moći ispuniti jer Bog ljubi vesela darivatelja" rekao je don Milivoj i potaknuo vjernike da odbace ropstva materijalnoga, neurednostima i navezanostima koja čovjeka mogu spriječiti da uđe u sebe i čuje Božji glas.

ZADARSKI DIJECEZANSKI UPRAVITELJ POZVAO NA MOLITVU ZA NOVOG NADBISKUPA

Don Milivoj Bolobanić, dijecezanski upravitelj zadarske nadbiskupije, svim župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u zadarskoj nadbiskupiji obratio se dopisom u kojem poziva na molitvu za novog nadbiskupa. Odredio je da se svake nedjelje nakon popričesne molitve u misi moli zaziv Duhu Svetom za izbor novog zadarskog nadbiskupa, uz dodatak: "Bože, vječni pastiru, ti svoje stado trajno štitiš i upravljaš. U svojoj dobroti daj našoj zadarskoj Crkvi pastira kakav joj treba: da svetošću tebi ugodi, a svom narodu koristi. Amen". "Prihvatio sam izbor Zbora savjetnika u duhu križa i služenja svojoj nadbiskupiji. Bratski molim Zbor savjetnika, dijecezansko svećenstvo i redovnike za velikodušnu i požrtvovnu suradnju i pomoć. Suradnja i jedinstvo, revnost, savjesnost i vjernost u vršenju povjerene nam službe jako su nam potrebne u ovom prijelaznom razdoblju povijesti nadbiskupije. Svima neka nam budu najvažniji Božji interesi, dobro Božje Crkve i normalno odvijanje poslova i služba u nadbiskupiji. Ponizno preporučam u molitve svećenstva, redovništva i cijelog Božjeg naroda sadašnje potrebe nadbiskupije i svoju službu" poručuje don Milivoj i zaključno kaže: "Uvjeren sam da nas s neba prati i zagovor našeg blagopokojnog nadbiskupa mons. Ivana Prende. On svojim životom, radom i primjerom ostaje za sve nas, svoje suradnike u svećeništvu kao i one koji su bili povjereni njegovoj pastirskoj brizi, primjer brižljivog pastira i dobrog oca. On ostaje za nas svijetli putokaz, nadahnuće i poticaj našem životu i radu. Njegovu ćemo uspomenu najbolje sačuvati i najpotpunije ćemo mu se odužiti radom, molitvom i trpljenjem za isto djelo za koje je on živio, radio, molio i trpio".

ODRŽANE VJERONAUČNE OLIMPIJADE U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

Županijsko/nadbiskupijsko natjecanje iz vjeronauka učenika osnovnih i srednjih škola zadarske nadbiskupije na temu "Alojzije Stepinac - uzor svećenika" održano je u srijedu 24. veljače. Među osmoškolicima pobijedila je OŠ Smiljevac u Zadru s osvojenih 290 bodova (vjeroučiteljica s. Antonela Malenica). Na drugom mjestu je OŠ Jurja Dalmatinca iz Paga s 263 boda (s. Tamara Bota) a na trećem OŠ Braće Ribar Posedarje s 255 bodova (Berta Perica). Pobjednik srednjoškolaca je Gimnazija Vladimira Nazora u Zadru (Jelena Mičić), drugo mjesto osvojila je Srednja škola Biograd (Ivica Kero) a treće Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar (s. Viktorija Gadža).

Natjecanje su organizirali Županijska povjerenstva osnovnih i srednjih škola, Katehetski ured zadarske nadbiskupije i škole domaćini. U OŠ Bartula Kašića u Zadru sudjelovalo je 72 učenika iz 18 osnovnih škola: Šimuna Kožičića Benje Zadar, Kistanje, Jurja Dalmatinca Pag, Krune Krstića Zadar, Pakoštane, Smiljevac Zadar, Privlaka, Stjepana Radića Bibinje, Bartula Kašića Zadar, Jurja Barakovića Ražanac, Braća Ribar Posedarje, Polača, Sv. Filip i Jakov, Valentin Klarin Preko, Šime Budinića Zadar, Zadarski otoci Zadar, Sukošan i Petra Zoranića Jasenice. U Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II. Zadar sudjelovalo je 68 učenika iz 17 srednjih škola: Gimnazija Vladimira Nazora, Pomorska škola, Zadarska privatna gimnazija, Gimnazija Jurja Barakovića, Prirodoslovno-Grafička škola, Obrtnička škola Gojka Matuline, Ekonomsko-Birotehnička i Trgovačka škola, Medicinska škola Ante Kuzmanića, Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar, Hotelijersko-turistička i ugostiteljska škola, Srednja škola Biograd/nm, Srednja škola Kneza Branimira Benkovic, Poljoprivredna prehrambena i veterinarska škola, Gimnazija Franje Petrića, Škola primjenjene umjetnosti i dizajna, Strukovna škola Vice Vlatkovića i Tehnička škola. Natjecanje se sastojalo od pismenog ispita s 50 pitanja, tombole, a u Milijunku je sudjelovalo pet ekipa s dotad najviše osvojenih bodova. U OŠ Bartula Kašića osmoškolicima i mentorima obratio se mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda zadarske nadbiskupije. Izrazio je priznanje svima za uloženi trud poručivši da bl. Alojzije povezuje hrvatski narod u duhovno zajedništvo. Podsjetio je i na blagopokojnog nadbiskupa Ivana Prendu rekavši da je taj Božji čovjek i Isusov prijatelj budio i podržavao katehetski žar kod svećenika i laika, ostvarujući ga u prikladnoj i djelotvornoj organizaciji. "Zahvaljujući mu kao dobrom i mudrom upravitelju i poglavaru što mi je povjerio odgovornu službu predstojnika Katehetskog ureda, istaknuo bih iz duševne radionice njegovog biskupskog stvaranja evangelizacijsko katehetsko djelo. Ono je bilo snaga njegovih brojnih pothvata jer je bio duboko uvjeren u važnost koju kateheza ima za kršćanski život biskupije. To ga je katehetsko djelo pokretalo kako bi kršćanska vjera doprla od Božje povijesti do povijesti svake egzistencije, ostajući vjeran Bogu i čovjeku" rekao je don Gašpar.

39. SVEĆENIČKA GODIŠNJA SKUPŠTINA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Neće nas spasiti sveta služba nego sveto služenje, poručio je dijecezanski upravitelj zadarske nadbiskupije don Milivoj Bolobanić u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio u srijedu 24. veljače s prezbiterijem zadarske nadbiskupije u kapeli Sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Ta je euharistijska žrtva slavljena za dušu blagopokojnog zadarskog nadbiskupa Ivana Pređu, a zajedništvo prezbiterija okupljeno na pokorničkom bogoslužju i potom misi održano je kao 39. godišnja svećenička skupština zadarske nadbiskupije. Poziv svećenicima na tu skupštinu jedan je od posljednjih dekreta koje je potpisao nadbiskup Pređa te je bilo predviđeno da se, uz njegovu pastirsku riječ svećenicima, izvijesti o radu u protekloj godini s konkretnim podacima i planovima za 2010. g. Umjesto toga, don Milivoj je tragom poticaja pape Benedikta XVI. u Godini svećenika o svetosti službe i svetosti službenika, sa svećenicima razmišljao o dosljednosti svećeničke službe. "Gospodin nas je izabrao da nastavimo njegovo djelo na zemlji. Nije nas izabrao zbog naših duhovnih ili tjelesnih sposobnosti. Želio je baš nas i pozvao nas da mu budemo predani na poseban način, kako bismo nastavili njegovo poslanje navještanja radosne vijesti narodu, liječili i oslobađali ispaćene i sputane. Gospodin želi upotrijebiti naše oči da pogledom ljubavi i suosjećanja gleda siromašne, bolesne i odbačene; naše uši da strpljivo sluša o njihovim nevoljama a našim usnama da navješta evanđelje. Po osobnoj prisnosti s njim kroz molitvu, Sveto pismo i slavljenje sakramenata, bit ćemo ispunjeni njegovim duhom da možemo prebivati u njemu i on u nama" rekao je don Milivoj potaknuvši subraću da privrženost iskazuju grešnicima jer će tako kroz njih iskusiti ljubav nebeskog Oca. "Moramo biti snažni u milosti i snazi Duha Svetog, da slabi i opterećeni mogu u nama pronaći utjehu, mir i snagu. Ranjeni i odbačeni kroz nas trebaju pronaći ozdravljenje i oslobođenje. Ne oklijevajmo kad trebamo položiti svoje pomazane ruke i moliti za ljude kojima smo okruženi, da svi vide i iskuse prisutnost Božje ljubavi. Nas nazivaju drugi Krist. Trebali bismo se upitati jesmo li vjerni tom uzvišenom naslovu" rekao je don Milivoj potaknuvši svećenike da ljudima koji traže smjernice i savjete pokažu pravi put jer su glasnici Boga živoga. "U svom propovijedanju ne činimo nikakvih kompromisa. Uvijek trebamo biti budni, spremni prihvatiti odgovornost i izvršavati povjerene dužnosti, aktivni i dinamični u službi. Mnogi koji su kršteni žive poput pogana. A po spasenju ljudi i mi ćemo biti uspješni svećenici" rekao je don Milivoj potaknuvši svećenike da budu poput Ivana Krstitelja: da pokazuju na Spasitelja, jedini Put, Istinu i Život. "Na ovom svijetu mnogi će odbaciti nas i naše svjedočenje. Neki će nas progoniti i zlo o nama govoriti. Ali ako sve podnesemo mirno i strpljivo, nalik smo rassetom Otkupitelju. Dijeleći sakramente osobito se poistovjećujemo s njim. Kad podnosimo trljenja, tada se u nama više očituje Kristov život. Ako nas svi napuste ili odbace, on nas nikada neće napustiti" zaključio je don Milivoj Bolobanić.

SASTANAK EKSPERTNOG TIMA ZA PROBLEMATIKU OVISNOSTI U CARITASU

U dvorani Obiteljskog savjetovaništa Caritasa Zadarske nadbiskupije u četvrtak 25. veljače održan je sastanak ekspertnog tima za problematiku ovisnosti Zadarske županije, s ciljem veće suradničke povezanosti u problematici ovisnosti. Sastanak je vodio Mladen Mavar, predstavnik Županijskog povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga zadarske županije, a sudjelovali su predstavnici institucija i civilnog društva. Cilj je dobivanje uvida u njihove djelatnosti, osmišljavanje zajedničke suradnje koja zahtijeva organiziraniju i koordiniraniju aktivnost. Službu za prevenciju i liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje predstavila je njena voditeljica Margareta Mesić. Služba je s radom počela 1998. g. upravo u prostoru zadarskog Caritasu, a od 2005. g. službeno pripada Zavodu za javno zdrastvo čiji je ravnatelj dr. Zoran Škrgotić također nazočio sastanku. Obiteljski Centar Zadarske županije na sastanku su predstavljali djelatnici Mila Špinderk, Jelena Miočić i ravnatelj Centra Dario Vučenović. Civilno društvo predstavljali su Ivanka Ledenko, predsjednica udruge 'Nada' koja okuplja roditelje ovisnika, te Siniša Kabić, predsjednik udruge 'Porat', angažirane u projektima resocijalizacije bivših ovisnika. Istaknuta je važnost svih institucija, uključujući i pastoralnu djelatnost crkvenih institucija. Prepoznat je doprinos svakog od njih u radu na prevenciji, liječenju i resocijalizaciji ovisnosti. Problematika ovisnosti je multidimenzionalna te zahtijeva aktivno uključivanje svih članova i svih institucija društva. Dogovoreno je da se u suradnji sa Zavodom za javno zdrastvo, u čijoj je nadležnosti statistička obrada svih relevantnih podataka, osmisle unificirana izvješća radi uvida u dosad učinjene aktivnosti, kadrovske potencijale te boljeg pregleda i planiranja budućih aktivnosti. Na jednom od sljedećih sastanaka svaka od institucija predstaviti će svoj plan rada za tekuću i nadolazeću godinu, a organizirat će se i poseban radni sastanak s temom prevencije ovisnosti. Prevencija ovisnosti podrazumijeva uključivanje, povezivanje i poznavanje rada svih koji utječu na odluke i životne stilove mladih. U tu se tematiku moraju uključiti značajni subjekti lokalne zajednice i zato je potrebna koordiniranija suradnja odgojno-obrazovnog sustava, školskih stručnih timova i ravnatelja, predstavnika županije, grada, civilnih i ostalih društava, uključujući i župne zajednice.

DOBROTVORNI KONCERT "DJECA RAŽANCA ZA DJECU HAITIJA"

"Djeca Ražanca za djecu Haitija" naziv je humanitarnog događaja koji su priredila i osmislila djeca OŠ Jurja Barakovića iz Ražanca u četvrtak 25. veljače u knjižnici u Ražancu. "Toliko udaljeni od Haitija, a suosjećamo s njihovim bolima, patnjama i potrebama. Krist ujedinjuje, a u korizmi ga dobrim djelima dostojno dočekujemo proslavljenog. Pokazujemo da Ražanac ima srca, da zna osjetiti tuđu potrebu i bol te prema svojim mogućnostima pomoći drugima" poručili su zborovi nižih i viših razreda ražanačke osnovne škole, koju pohađaju i djeca iz okolnih mjesta Radovin, Ljubač, Rtina, Jovići i Kmeza. Izveli su duhovne i prigodne dalmatinske pjesme, a za klavijaturama ih je pratio Josip Jakovinović, učenik 8. razreda ražanačke škole koji je i inicijator tog plemenitog događaja. Podržali su ga svi učitelji škole s ravnateljem Franom Lukićem, pedagoginjom Vesnom Drmić, te župnik Ražanca don Damir Juričin i s. Ljiljana Marić koji su također nazočili koncertu. Da su djeca odgovorno prišla tom djelu potvrđuje i da su marljivo svaki dan ovog mjeseca dva sata dnevno vježbali u župnoj crkvi Gospe od Ružanija u Ražancu. "Bilo je teško, u crkvi je hladno, ali nismo imali drugi prostor. No bili smo uporni" rekao je požrtvovni dirigent zbora i inicijator Josip. Djeca su svaku pjesmu popratila prigodnim tekstom. Ražanac je pomorska župa i ribarsko mjesto, te su podsjetili kako je prije potresa Haití bio lijepi otok. "Sve boje koje se prelijevaju i daju otoku posebnu čaroliju nakon potresa su drugačije. Posebno je more kojem pjevamo lijepe pjesme, pa ćemo izvesti 'Morsku vilu' ali i 'Krist na žalu' bio je jedan od poticaja osmašice Lucije Prpić, voditeljice programa "Naše srce kuca za Haití". Zaključno je u ime djece rekla: "Drago nam je da svojom prisutnošću podržavate našu kreativnost i potičete nas da izvršavamo ono što je Krist cijelog života činio i čini i danas, a to je pomagati ljudima. Tisućama kilometara udaljeni od Haitija, ujedinjeni u Spasitelju pripremili smo koncert. Ljudi na Haitiju iscrpljeni su u tom nemilosrdnom potresu, ali trebali bi pogledati u Isusove riječi: 'Dođite svi vi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti'. Skromnim doprinosom možete nekom spasiti život, a život je svet i dragocjen". Djeca su zahvalila prisutnima, među kojima su bili njihovi roditelji, obitelji te mještani dobre volje za pomoć. Iznos priloga kojeg su dali dolaskom na koncert OŠ Ražanac je uplatila na žiro račun Hrvatskog Caritasa za pomoć djeci Haitija.

PREDAVANJE O (NE)ZDRAVOJ RELIGIOZNOSTI

Od 800 000 psihijatara u svijetu njih 800 bavi se psihologijom religioznosti, rekao je prof. dr. fra Ilija Živković u predavanju u srijedu 24. veljače u dvorani Sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Dr. Živković predaje na KBF-u i Hrvatskim studijima u Zagrebu, Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu i Visokom učilištu u Zaprešiću. Uloga straha u vjeri i nezdrava religioznost tema je tog događaja u organizaciji zadarske podružnice Hrvatskog katoličkog liječničkog društva s duhovnikom fra Kristijanom Kuharom. Sudjelovali su svećenici, redovnice, liječnici i zainteresirana javnost. Kako pastoralno odgovoriti na neurotične simptome kod vjernika? Ispovijed je najučinkovitija psihoterapija, istaknuo je dr. Živković. Po tom sakramentu vjernik dobiva opraštanje Boga, podiže glavu, izlazi iz grešnosti i doživljava oca ljubavi. Ispovijed je ponuda nade, strpljenja, ohrabrenja. Ispovijed i duhovnost glavne su metode pomoći u psihičkim opterećenjima, rekao je dr. Živković, želeći da se to živi u župnoj zajednici uz uključenost i stručnjaka za psihičku pomoć. Malo psihijatara se bavi religioznošću, rekao je predavač govoreći o granicama religioznosti i psihopatoloških oboljenja. Primjerima je pokazao kako čovjek doživljava strah od Boga, osjećaj krivnje i religiozne neuroze. Obrazlagao je psihopatološke elemente kod ljudi koji kanaliziraju svoju osobnost koristeći religiju za promociju svog ega. Neuroza je oboljenje kod kojeg nastaju psihičke smetnje a nije moguće utvrditi promjene u mozgu, živcima i organizmu. Neuroze su psihički poremećaji kojima je u najvećoj mjeri uzrok patološki strah. U današnjem društvu koje se naziva neurotičnim psihička oboljenja vodeća su bolest a stres rezultira psihosomatskim poremećajima. Dr. Živković je upozorio na nedovoljno poznavanje vjerskih istina i ponašanja, iskrivljene pojmove o vjeri. Treba više naglašavati Božju ljubav, nasuprot strahu Božjem. Mnogi nisu informirani o pravim putevima vjere, malo se zna o kvalitetnom odnosu s Bogom. U zapadnoj Europi 47 % muškaraca i 53 % žena pokazuje neurotične poremećaje. Trend porasta psihičkih oboljenja u svijetu je 2 %. Dr. Živković je istaknuo da znanost svega 3 % poznaje funkcije mozga, od njegovog cjelokupnog kapaciteta koji je, kad bi se razložio, veličine 50x70 cm. Mnoge su nepoznanice znanosti kakva je dinamika među milijardama neurona. "Pripadnost religiji nije bitan faktor neurotičnih simptoma. Kršćanske vrijednosti i vjera mogu doprinijeti umanjenju osjećaja krivnje. Treba izgraditi informirane vjernike koji u Bogu prepoznaju partnera" rekao je dr. Živković dodavši da se intrinzična, unutarnja religioznost živi a ekstrinzična religioznost se pokazuje izvana, tradicijski. Upozorio je na nedostatke odgoja u kojem se govori o Bogu koji kažnjava pa ga ljudi doživljavaju krutim. Ekleziogene neuroze su oblici nezrelog ponašanja a obuhvaćaju neurotičnu religioznost. U službi su kanaliziranja osobnih psihičkih poremećaja. Simptomi su npr. prezir prema tijelu, proturječno ponašanje, agresivnost prema crkvenim autoritetima ali i servilnost, želja za vlašću i dominacijom nad drugima, potreba za društvenim priznanjem i savršenstvom. Nesretno djetinjstvo je uzrok mnogih kasnijih psihičkih poteškoća u životu, rekao je dr. Živković. Jedan od uzroka

ekleziogenih neuroza je i represivni odgoj u šutnji, zabrani, prijetnji, kazni, što vodi oblikovanju neprijateljskog stava prema životu. Upozorio je i na neispravno poimanje kreposti poniznosti koja može postati i osjećaj inferiornosti čime se potiče neuroza kod vjernika. Između toga treba naglasiti jasnu granicu, ističući vrijednost ljudske osobe u Božjim očima. Dr. Živković je definirao i psihopatološke tipove religioznosti: kod zamjenske ljudi u religiji nadomještaju nesposobnost u komuniciranju s drugima; ovisna religioznost je prisutna kod nezrelih osoba kojima treba uporište za život, navezano vodstvo i ovisnost o osobi; religioznost koja nagrađuje temelji se na formalizmu, izvanjskom, službenom ponašanju. Molitva je pritom samo zaziv za pomoć a religiju se koristi kao sredstvo rješavanja vlastitih problema.

GODIŠNJI SUSRET MINISTRANATA OSMAŠA U SJEMENIŠTU 'ZMAJEVIĆ'

Trodnevni godišnji susret učenika osmih razreda iz zadarske nadbiskupije u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru završen je u nedjelju 28. veljače. U duhovno rekreativnom programu četrdeset osmaša provelo je zajedništvo sa sjemeništarima u vremenu odlučivanja o svom životnom pozivu pred odabirom srednjoškolskog školovanja. Sjemenište upriliči susret ministranata osmaša svake školske godine početkom drugog polugodišta, da osmašima koji razmišljaju gdje nastaviti školovanje ponude sjemenište i klasičnu gimnaziju ako osjećaju duhovni poziv. Ti su osmaši prošli i vikend susrete kao šestaši i sedmaši koji se tijekom godine održavaju u sjemeništu. Uključe se u život sjemeništa te su zajedno sudjelovali u misnim slavljinama, pobožnosti križnog puta, zajedničkoj i molitvi krunice, meditaciji, pokorničkom bogoslužju i kvizu znanja. Posjetili su znamenitosti grada, priređene su sportske igre, prezentacije o sjemeništu i gimnaziji a sjemeništarci su im svjedočili o svom putu. "Mi im ponudimo i potaknemo ih na razmišljanje, a Bog daje. Uvijek nam je drago kad nam dođu ministranti. Pitamo ih za njihova mišljenja o nama, hoće li doći, sviđa li im se naš život. Odgovori su razni. Nekima je teško ustajanje na jutarnju molitvu i misu. I do kasno navečer razgovaramo s njima, pitaju nas o životu u sjemeništu, kako smo se odlučili za taj put. Svaki sjemeništarac je nekom duktor i pazi na ministrante. Uvijek mogu doći i rado ćemo ih prihvatiti" rekao je sjemeništarac Kristijan Perković podsjetivši da su i oni bili na takvim susretima ministranata što im je bio dodatni poticaj u njihovoj odluci za svećeništvo. Njihovom zajedništvu u subotu su se pridružili i ministranti iz župa Banjol i Mundanija s otoka Raba pod vodstvom don Božidara Volarića; njima je to druženje ministranta godišnji izlet i nagrada za marljivo služenje u župi.

KNJIGA "OVCE MOJE SLUŠAJU GLAS MOJ"

"Ovce moje slušaju glas moj" naziv je knjige razmatranja Božje riječi za vjernike u Godini C, autora don Milivoja Bolobanića, zadarskog svećenika koji je angažirani župnik i predvoditelj brojnih duhovnih obnova u zemlji i inozemstvu. Želja je don Milivoja da ta knjiga bude prva u trilogiji Knjiga razmatranja Božje riječi za Godine A, B i C koje želi objaviti u zahvalnosti Trojedinom Bogu, Majci Mariji i Crkvi za milost svog 50-godišnjeg svećeničkog služenja. Na 318 stranica knjige u izdanju Detecte iz Zagreba, uz naznake nedjeljnih biblijskih čitanja za Došašće, Božićno vrijeme, Korizmu, Vazmeno trodnevlje, Vazmeno vrijeme i 33 nedjelje Vremena kroz godinu C zaključno sa svetkovinom Krista Kralja, tekstovi potiču na zahvalnost Gospodinu i donošenje konkretnih životnih odluka s njim. Svaki naslov knjige namijenjene ljubitelju Božje riječi i onome koji će to postati poziv je i poruka vjerniku na konkretno oživotvorenje Isusova evanđelja u svakodnevnici odnosa s Bogom, sobom i drugima. "Kome pripadaš, kršćanine? Preispitaj svoj savjest, pripadaš li moćnicima ovog svijeta i žudiš li za tim da si jedan od njih, ili se raduješ da si jedan od malenih, koji idu u susret svome Kralju Isusu, Kralju sa srcem i kralju srca?" upitao je don Milivoj u knjizi čije su riječi proživljene i odraz slike na naslovnici: Krista Dobrog pastira, čije lice odražava snažan autoritet istine i poniznu blagost ljubavi. U vremenu brojnih duhovnosti, a u Svećeničkoj godini u Crkvi, knjiga je nadahnuti odjek Knjige nad knjigama i želi doprinijeti autentičnom životnom svjetonazoru u čijem je središtu Isus iz Nazareta, istina koja pokazuje pravi, no tmovit put. Uz poticaj na sabranost, čitanje zadanog biblijskog teksta, oslušivanje Božje poruke i odjek u pojedincu, knjiga je plod poticaja mnogih vjernika željnih da se objedine Bolobanićeva razmatranja kojeg su upoznali kao marljivog župnika u pastoralu s mnogim pojedincima i crkvenim zajednicama. To se duhovno štivo preporuča obiteljima, katehetskim i vjeronaučnim skupinama, liturgijskim, biblijskim i molitvenim zajednicama. Uz osobnu meditaciju i koncizna tumačenja vjernici se mogu kvalitetnije i potpunije pripremiti za misu. Autor je knjigu u znak zahvalnosti posvetio pokojnoj majci Štefici koja je umrla mlada dok je Bolobanić bio nejakom dijete, a za života je žarko molila Gospodina da njen sin Milivoj postane svećenik.

"BOLJA CIVILIZACIJA (ZELENI PLANET) I BOLJA HRVATSKA (HRVATSKA MREŽA ZNALACA)" - IZLAGANJE DR. DAVORA PAVUNE

Prof. dr. Davor Pavuna, ugledni svjetski znanstvenik, u ponedjeljak 8. ožujka gostovao je na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija u Sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, a navečer toga dana u organizaciji Zadarske nadbiskupije brojnoj javnosti u Svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru izlagao je o temi "Bolja civilizacija u trećem mileniju". "Želim vam pričati o ljubavi i zajedništvu, da se napokon u ovoj zemlji dogovorimo što je bitno" rekao je Pavuna konkretno govoreći kako graditi bolju civilizaciju i zeleni planet, te bolju Hrvatsku u svjetlu hrvatske mreže znalaca. Pavuna se predstavlja kao znalac, ne fizičar, koji ne predaje više fiziku nego fizis, a to je znanost o prirodi, integrirani skup. Sa žalošću ustvrdivši kako danas ne treba to znati nego prodavati i graditi shopping centre, Pavuna smatra problemom što nas vode kvazifilozofi i kvazipravnici, nedovoljno školovani da bi shvatili dubinu i kompleksnost multidimenzionalnosti civilizacije. "Centri moći rade! Kako ih je nazvao Glas Koncila - apostoli imperijalističke globalizacije. Shvatite što se događa planetarno - to vam kaže fizičar Hrvat - svi smo totalno manipulirani, jer ispod 1 % ljudi planetarno drži više od 95 % resursa i manipulira sve živo. Većina sustava nije demokratska, a ono što se zove demokracija je farsa. Govorim ono što ljude zanima jer govorim o životu vas i vaše djece. Mi imamo pravo na život" poručio je Pavuna dodavši da su i prije postojale globalizacije, no sadašnja globalizacija je imperijalistička tehnologija straha i u sukobu s temeljem čovjeka - ljubavi. Određene grupacije uspjele su globalno eksploatirati i kontrolirati 90 % sustava. Razaraju državu i obitelj kao osnovnu stanicu. "Švicarci kažu da je snaga zemlje snaga žene. I judaizam je izgrađen na snazi žene. Rezultati ovise o odgoju djece" istaknuo je Pavuna. Potaknuo je na vraćanje ponosa i samopoštovanja hrvatskom narodu jer je naša zemlja raj. "Kao što je to i Švicarska, ali oni to znaju. Zato je u svakom vinogradu švicarski barjak. Zato kad dođete u Bern, za razliku od Ilice, svakih pet metara je švicarski barjak. I oni se ne srame predgovor temeljnog zakona Švicarske početi s 'Uime svemogućeg Boga'. Čuvaju elementarno: zrak, vodu, dobru hranu i zajedništvo u ime dragog Boga. A mi gradimo shopping centre" rekao je Pavuna poručujući da ne treba pljesak nego akciju. Hrvatska znalaca je moguća, naši ljudi znaju raditi ali su ignorirani, a zemlja je manipulirana i sabotirana. "Budućnost ove nacije je u nama, svatko je važan. Mi znamo i možemo, nećemo čekati da to netko drugi učini. Imamo Hrvate u 34 zemlje svijeta. To naša politička elita nije iskoristila. Za napraviti dobru ekonomiju u čistom okolišu potrebno nam je 3 % umreženih znalaca" rekao je Pavuna. Upozorio je da bi u zreloj zemlji trebala postojati zrelija medijska mreža, a postojeća ne izgrađuje naciju nego promocijom trećerazrednih stvari samo želi ostvariti profit. Sa skupinom hrvatskih stručnjaka Pavuna je pokrenuo mrežu za razvoj i kreativnosti na internet stranici 'Mozgalo' koja će od 1. travnja povezivati ljude koji znaju i mogu. "Nećemo čekati hrvatsku vladu da napravimo Hrvatsku jer Hrvatska to smo mi. Ja sam Hrvat koji nije političar, lopov, fizičar je, dobro živi i moli se dragom Bogu u vili i vinogradima. To je moguće. A rođen sam u istoj zemlji u kojoj i vi. I prošao sam sve 'tarapane' kao i vi jer su me uvjerali da sam neadekvatan. I uopće nisam genije. U ovoj zemlji vam to ne dozvoljavaju jer je krivo postavljen sustav" upozorio je Pavuna rekavši da tri mjeseca moli premijerku da ga primi zbog razgovora o ekonomiji. "Ali oni nemaju vremena. U 20 godina švicarski predsjednik bio je tri puta u mom laboratoriju. U mojoj vlastitoj zemlji oni sa mnom ne stignu kavu popiti. Ne da ne bi htjeli - nego nemaju vremena. Ali mi ćemo pokazati da mi imamo vremena - vi i ja - jer se volimo, imamo zajedništvo i divnu zemlju" rekao je Pavuna istaknuvši da je problem Hrvatske što ne generira proizvodnju. Istaknuo je veliku ulogu i vrijednost rada inženjera kojih je potrebno 1,5 % u društvu. Tada dolazi do proizvodnje. "Tajna uspjeha nije kapitalizam nego poštenu profesionalni inženjer. Netko mora htjeti, a netko znati. Inženjer transformira ideju u konkretan projekt" poručio je Pavuna pozivajući na nadrastanje mediokriteta i izbor čestitih i stručnih suradnika. Istaknuo je da se čovjek treba družiti s boljim od sebe ako želi napredovati. Naglasio je važnost samosvijesti i potrebu procesa oslobađanja ljudi jer se svi nečeg boje. Tome je pridonio i boljševizam razarajući za društvo. "Ne ponašamo se civilizacijski kad ne poštujemo blisku prošlost niti 50 godina unatrag. Da sam ja nekog ubio, bio bih u zatvoru. Tito je ubijao da bi došao na vlast. A za nebrojena ubojstva u ovoj zemlji nitko ne odgovara" upozorio je Pavuna. Podsjetio je kako je i njemu bio zatvoren laboratorij zbog ljubomore, pa je sedam godina "išao protiv svih, na snagu svog duha". Radio je materijale koje sad svi kopiraju. "To vam kažem kad čujete 'Uspjehi Pavuna'. Uspjehi Pavuna je imao faze strahovith neuspjeha gdje je trebalo izdržati kao čovjek, noći sam provodio sam u laboratoriju. Treba raditi, djelovati, izdržati i ići protiv struje. Neka svatko učini jedno dobro djelo za svoj grad, zemlju i okoliš. Djelujte!" poručio je Pavuna. Izlaganje je prošlo divljenjem savršenosti univerzuma u kojem je sunce malena točka među tisućama drugih, a galaktika ima kao zrna pijeska na planetu. Rekao je: "To je nezamislivo veliko, 15 milijardi svjetlosnih godina. Kao poštenu fizičar vam kažem: mi još uvijek ne znamo što je 95% univerzuma, tzv. tamna materija. To je znanost - javno reći što ne znaš. Univerzum je totalno savršen. U njemu su stotine milijardi atoma, u tijelu je milijarde identičnih atoma i sto tisuća milijardi stanica. To je više nego svi novci svijeta u eurima. A atome poznajemo niti jedno stoljeće, Newtona tri stoljeća. Znanost postoji oko tri stoljeća, 12 generacija. To znači da smo u kamenom dobu znanosti, ranoj fazi znanosti. Znači da živimo u civilizaciji neznanja, neznanje znanosti je veliko. Sustav od atoma do univerzuma radi savršeno, a čovjek je dio, podskup univerzuma. Matematika 7.

razreda kaže da podskup može biti jedino manji nego skup, a skup jednak ili veći nego podskup. Znači: ako je čovjek inteligentan, univerzum je jednako tako ili inteligentniji od njega. Znači da je već to u što je čovjek umogućen život i inteligencija. On to nije stvorio. Ono je stvorilo njega, a taj princip po definiciji mora biti inteligentan kao on ili inteligentniji od njega. To je pametnom čovjeku dovoljno. Nema nevjernika. To je kao besplatno obrazovanje. Nema besplatnog obrazovanja - pitanje je tko plaća. Tako nema ni nevjernika - pitanje je u što vjeruje".

TRIBINA "BITI ŽENA"

Svjedočiti i ostaviti trag u svojoj osobnosti žene darovanoj od Boga bila je tema tribine "Biti žena" u ponedjeljak 8. ožujka u dvorani Hrvatskog narodnog kazališta Zadar, povodom Međunarodnog dana žena. Događaj je organizirala Zajednica žena HDZ-a "Katarina Zrinski" Zadarske županije čija je predsjednica i saborska zastupnica Ana Lovrin moderirala susret. O ulozi i mjestu žene u društvu i što znači biti žena govorile su mr. Maja Obad sa Sveučilišta u Zadru i dr. Jadranka s. Rebeka Anić s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Poručile su da se jedinstvena osobnost žene mora vrednovati i s ničim se ne može izjednačiti. Žena može biti grešnica, osvetnica, ali i suputnica, družica, odgojiteljica, milosrdnica, moliteljica, patnica, heroina, žrtva, ljubljena, varana, blažena, sveta, Božja odabranica. "To zadnje njena je najveća snaga. Samo uzvišeni odabir potvrđuje da je žena božanska milost i snaga, čuvarica ognjišta. To povjerenje potvrđuje odlučnošću, blagošću i odanošću. Živi milost majčinstva, preuzima svetu odgovornost od Života za život. Ta darovanost drugima krije u sebi snagu božanskog. Isusove riječi s križa 'Ženo evo ti sina, sine evo ti majke' trajno vežu ženu uz dramatične događaje čovječanstva" rekla je Obad upozorivši da se o datostima žene raspravlja, no one nisu sasvim prepoznate i priznate. "Trebali bi puteve da žena svoju narav i vrijednosti potvrdi u miru, ljubavi, odanosti, obogaćujući svijet" poručile su sudionice tribine u sjećanju na hrabre žene koje su se izborile za sadašnji status i prava žene u društvu. Upozorile su i na probleme. Statistički, u Hrvatskoj je među nezaposlenima veći broj žena a i plaće su im u prosjeku manje nego muškarcima, žene nisu u svemu ravnopravne. Potaknuto je i na potrebu podizanja svijesti kod žena, da zbog odgoja i majčinstva i same ne budu pod utjecajem stereotipa koje vrijeđaju dostojanstvo žene i njen uzvišen poziv roditeljke.

"CRKVA - PROROČKA ZAJEDNICA" - STRUČNI SKUP VJEROUČITELJA ZADARSKE NADBISKUPIJE

"Prorok je savjest čovječanstva; kritičar svećenika, politike, socijalnih ustanova i društava, svega. Prorok ispravno ocjenjuje stvarnost u ime Boga. Čovjeku je potrebna proročka kritika i duh, čuti njegovu riječ i misao da produbi stvarnost sebe, svoje obitelji i naroda" poručio je dr. biblijske teologije Marinko Vidović na stručnom skupu vjeroučitelja zadarske nadbiskupije u subotu 13. ožujka čija je tema bila "Crkva - proročka zajednica". "Ako Crkva svjedoči Boga kojeg propovijeda i navješta, ima pravo govoriti i bit' će uvažena. Crkva ostvaruje sebe kad se zalaže za obespravljene i sve za koje nema tko dignuti glas - tu će Crkva biti proročka i uvažena. Svijet je u Crkvi i Crkva je u svijetu. Crkva ima proročku ulogu kad uvažava svijet i postavlja se prema njemu kao nositeljica Boga i njegove riječi. Sve što je nekad radila Crkva danas preuzimaju društvene institucije. A Crkva može ponuditi Božju riječ i Božji smisao stvarnosti. To može biti izrugano, ali ne treba odustati od puta do Boga i svog uvjerenja. Prorok sve promatra pod vidom kako bi Bog djelovao, što bi on učinio. Prorok ne gleda budućnost nego sadašnjost, ali pod određenim kutom. Uzdiže se na poziciju božanskog pogleda na svijet da vidi cjelinu stvarnosti Božjim umom i mentalitetom. Prorok je jak kad su jake institucije u društvu, kad se ima kome suprostavljati" rekao je dr. Vidović istaknuvši da se društvo neće reformirati promjenom struktura nego promjenom čovjeka. "Čovjek mijenja strukturu. Prorok se ne boji reći 'Biraj tog kandidata'. On govori Božje, vodeći računa o čovjeku. Tada će biti bolje i gospodarstvo. Posao gospodarstvenika su izračuni za njegovo poboljšanje. Proročka objava ne uzima nadležnosti, ali o svemu treba imati mišljenje i reći ga u ime Boga. Prorok ne plješće nego upozorava. Prorok se ne osvrće na poticaje "Nemoj talasati, neka krade, što te briga, dobiti ćeš po ledima kad pitaš zašto". Ništa se neće riješiti samo po sebi. Netko mora barem ukazati da nešto ne valja, reći 'Stani, ubit ćeš nekoga'" živopisno je i konkretno dr. Vidović tumačio ulogu proroka i proročko poslanje Crkve u svijetu. Predavač je protumačio i pomisao koja se događa pri spomenu proroka - da on priča događaje u budućnosti. Doslovno terminološko značenje proroka jest da on govori za budućnost, govori pred nekim i u ime nekoga. "Prorok govori u ime Božje. To što je iskusio prorok mora znati pretočiti u riječ i pripočeti drugima. Prorok ne prosuđuje samo sebe, nego cijelu stvarnost svog naroda. Savjest je prosudba sebe, ali ne svojim nego Božjim mjerilima. Tamo gdje Boga nema i gdje je zapostavljen prorok kaže 'Takva će stvarnost odvesti u propast'. Prorok želi što više Boga u međuljudske odnose, što više Boga u ljudsku stvarnost - ali ne samo kao spominjanje, nego stvarnost koja stoji iza ljudskog djelovanja i motivira"

poručio je dr. Vidović upozorivši i na lažne proroke koji primaju novac i pritom je onako kako taj drugi hoće. "Pravi prorok ne golica nego ima radikalni nastup jer je veliki nerazmjernost između Božjeg i ljudskog. Prorok je čovjek nutrine. Ne boji se reći ni učiniti. Prorok govori o Bogu iskustveno, ne teoretizira o njemu nego gleda životno, gdje je Bog na djelu" rekao je dr. Vidović. Upozorio je i da se ne miješaju proroštvo i apokaliptika koja ne podržava rast stvarnosti nego njeno rušenje, u ime bolje budućnosti. "Prorok kaže 'Ovdje se može i treba izgraditi i to što si ovdje izgradio bit' će budućnost. Za proroka nema budućnosti bez sadašnjosti" rekao je dr. Vidović istaknuvši da prorok treba graditi duhovno da bi nosilo materijalno, milosno da nosi društveno, ostvarivati ljubav da nosi slabost grijeha, moliti da se nadvlada napast defetizma, jačati duhovno da bi nosilo tjelesno.

Dr. Vidović je opisao Crkvu kao božanski ideal sučeljen s ljudskom realnošću, istaknuvši definiciju Crkve prema Lumen Gentium u analogiji s utjelovljenom Božjom riječi - u jednoj osobi dvije naravi, spoj božanskog i ljudskog. "Tu je ljepota i problematika Crkve. Tu su napetosti koje se javljaju u životu Crkve i njeno poslanje da bude proročka zajednica u svijetu. U ljudskoj stvarnosti treba vidjeti Božju prisutnost. Crkva se nalazi između tradicije i sadašnjeg vremena, a usmjerena je prema onome što nije ni prošlost ni sadašnjost nego Božja budućnost. U Crkvi se Kraljevstvo Božje može ostvarivati na najbolji način i Crkva ga ostvaruje po božju, ne po ljudsku; po Kristu koji jest Crkva" rekao je dr. Vidović i protumačio stav 'Krist da, Crkva ne'. "Nema disproporcije između onoga što je Isus navještao o Kraljevstvu Božjem, a došla je Crkva. Došlo je upravo ono što je Krist htio svojim navještajem. Htio je zajednicu koja će spojiti božansku i ljudsku stvarnost i to trajno čovjeku predočavati i navještaati. Gdje god su ljudi, mora biti uređenost i strukturiranost. Sve strukturalno u Crkvi su simboli koji upućuju na nešto, a ne stvarnost. Crkva će uvijek biti u procjepu između institucije i karizme. Karizma je Božji poticaj njegova duha. Institucija je pokušaj da karizma dođe do čovjeka ustaljenim putem. Gdje nema napetosti neće biti dinamike. Upravo napetost između strukture i karizme stvara dinamiku. Karizma bi trebala uvažavati strukturu, znati da i karizmatički poticaj mora ići određenim kanalima. A struktura bi trebala uvažavati karizmu i dozvoliti joj da kaže što ima jer to može svima koristiti. Njihova plodna suradnja i dobra napetost daju dinamiku Crkvi" poručio je dr. Vidović. Stručni skup održan u dvorani Sveučilišnog kampusa u Zadru organizirali su Agencija za odgoj i obrazovanje - podružnica Split i Katehetski ured zadarske nadbiskupije.

ZADARSKI NADBISKUP ŽELIMIR PULJIĆ POHODIO ZADAR

Imenovani zadarski nadbiskup Želimir Puljić u utorak 23. ožujka pohodio je Zadar. Dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić, te ekonom i kancelar zadarske nadbiskupije don Srećko Petrov i don Josip Lenkić, pratili su mons. Puljića u pohodu ustanova zadarske nadbiskupije: nadbiskup je osobno pozdravio djelatnike u uredima Ordinarijata, Svećenički dom, Klasičnu gimnaziju Ivan Pavao II., obišao je kompleks izgradnje novog Nadbiskupskog Doma i katedralu sv. Stošije gdje se pomolio na grobu svog prethodnika Ivana Prende.

Povod nadbiskupovom dolasku bio je susret mons. Puljića s članovima Odbora za proslavu ustoličenja novog zadarskog nadbiskupa koje će se održati u subotu 24. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru s početkom u 11,00 sati. Članovi Odbora koji su bili i na susretu s mons. Puljićem u dvorani Ordinarijata su: predsjednik Odbora don Milivoj Bolobanić te članovi svećenici: mons. Ivan Mustać, Josip Lenkić, Srećko Petrov, Marino Ninčević, mr. o. Jozo Milanović, mr. Dario Tičić, fra Diego Deklić, djelatnici Ordinarijata Ines Grbić, Livio Marijan, Tamara Šušberić te dirigent Katedralnog zbora sv. Stošije Žan Morović. Mons. Puljić je zahvalio članovima Odbora na pripremi programa proslave nadbiskupova ustoličenja koje će biti popraćeno prigodnim programom uoči ustoličenja. U srijedu 21. travnja održava se mjesečni susret svećenika zadarske nadbiskupije na kojem će mons. Puljić predvoditi misno slavlje u zajedništvu s povjerenim mu prezbiterijem. Na toj će misi mons. Puljić propovijedati i na rekolekciji će svećenicima uputiti prigodnu pastirsku riječ. U srijedu 21. travnja u 20,00 sati u Hrvatskom narodnom kazalištu Zadar započinje Svečana Akademija na kojoj će se duhovno kulturnim programom novom zadarskom nadbiskupu prigodnim umjetničkim sadržajem predstaviti duhovna, povijesna i kulturna baština zadarske nadbiskupije. U četvrtak 22. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru održat će se Bdjenje za duhovna zvanja. Dogovorena je i priprema popratnih sadržaja proslave ustoličenja novog nadbiskupa, poput tiskanja liturgijskog vodiča, spomen sličica i ostale tehničko organizacijske potrebe.

CVJETNICA

Na Cvjetnicu u nedjelju Muke Gospodnje 28. ožujka u crkvi Svete Marije u Zadru dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić blagoslovio je maslinove grančice a katedralni župnik mons. Ivan Mustać navijestio je Evanđelje po Luki. Potom se puk u procesiji uputio prema katedrali sv. Stošije gdje je don Milivoj predvodio koncelebriranu misu za vrijeme koje je pjevana Muka našeg Gospodina po Luki. Grančice

maslina vanjski su izričaj vjere i sveti znak da nas Bog uz molitvu želi osloboditi od svakog zla, rekao je don Milivoj dodavši da je Isus svojom beskrajnom ljubavlju na sebe preuzeo sve patnje i poniženja kako bi nas oslobodio od našeg zla i grijeha. Podsjetio je na proroka Izaiju koji u svom proročkom viđenju vidi pravednika kojeg okrutno zlostavljaju ali on svog lica ne skriva od pogrda, pljuvanja, najgrubljih vrijeđanja i ponižavanja. "Pošten čovjek ne skriva svog lica. Često vidimo na televiziji kako zločinci skrivaju svoje lice pred kamerama da ih ljudi ne vide i prepoznaju. Pokriju lice rukama, odjećom ili nečim preko glave da bi se sakrili. Naprotiv, pošten čovjek, i kad ga najgrublje optužuju i ponižavaju, stoji uzdignuta čela i ne skriva svog lica" istaknuo je don Milivoj podsjetivši na uspravno držanje na sudu bl. Alojzija Stepinca kad su ga komunističke vlasti krivo optužile i sudile. "Stajao je uspravno kao svjedok, kao svijeća, gledao je otvoreno svoje bližnje te smireno i ponosno izjavio 'Moja je savjest čista'" rekao je don Milivoj usporedivši to s rječju apostola Pavla koji je Krista opisao kao onog koji je ponizno preuzeo na sebe sve optužbe. "On je sluga, no Bog ga uzvisuje i postaje poslušan do sramotne smrti na križu, krajnje ponižen. Ali upravo zato što je za nas sve mirno preuzeo, otac nebeski ga uzvisuje iznad svakog stvorenja. Daje mu slavu, te će svi priznati da je poniženi Isus Bog i svi će biti podložni njegovoj vlasti" rekao je don Milivoj zaključivši da svaka riječ protiv Isusa i nas pogađa te kao da je protiv nas samih izrečena.

MISA POSVETE ULJA NA VELIKI ČETVRTAK

Misu posvete ulja na Veliki četvrtak 1. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, kad je i posvetio sveta ulja za slavlje sakramenata, a svećenici djelatni u nadbiskupiji obnovili su svećenička obećanja. Svećenici na Veliki Četvrtak izmjenjuju čestitke za 'svećenički dan' da bi svećeništvo bilo plodno u ljubavi i služenju, rekao je nuncij, istaknuvši da je to slavlje smješteno u srcu liturgijske godine i u srcu Crkve, te je vidljivi znak jedinstva dijecezanske Crkve. "Kaže se da je snaga Crkve u zajedništvu svih njenih članova, a podjele su njena slabost. Istina je to! Duša crkvenog zajedništva i jedinstva je ljubav. Bez milosrđa i ljubavi svi mi, počevši od biskupa, svećenika, do vas, dragi prijatelji, samo stvaramo buku. Bez ljubavi bit ćemo beskorisni!" upozorio je nuncij Cassari istaknuvši veliku biskupsku i svećeničku odgovornost. "Dužni smo se truditi oko osobne duhovne formacije kako bismo mogli usmjeravati vjernike da žive životom kakav očekuju od nas. Ono što kao biskup i svećenik propovijedam prvo ja moram živjeti" rekao je nuncij dodavši da u misi posvete ulja koja je slavlje cijelog svećeničkog naroda treba sve više uočavati potrebu 'Okrenuti se Crkvi'. "Okrenuti se Crkvi, ostavljajući po strani osobna i pristrana gledanja. Okrenuti se prema mističnom tijelu čiji smo sastavni udovi, u plodnom dijalogu, nikad u sterilnom kritizerstvu" poručio je mons. Cassari. Istaknuo je da zajedništvo prezbiterija svećenike čini vjerodostojnima. "Svećenici kao prezbiterij i svaka crkvena zajednica trebaju svjedočiti rast u zajedništvu. Osjećamo potrebu naći se jedni uz druge, zajedno, ujedinjeni kako to želi Bog, Crkva i vjernici. Za svećenike, naše jedinstvo i zajedništvo naša je prva osobna iskaznica" naglasio je nuncij Cassari dodavši da su duboke i bitne vrijednosti te liturgije svetost i međusobno zajedništvo, izričaj je punine svećeništva iz kojeg se proistječe život vjernika u Kristu.

"To slavlje progovara o bratskoj i svećeničkoj ljubavi. U tom se slavlju osjeća iskustvo nužnosti međusobnog zajedništva i zajedništva s Gospodinom. Svećenici su posvećeni uljem krizme, primili su pečat Duha Svetoga, pečat svetosti. Posebnim svećeničkim izabranjem povjeren nam je Duh svetosti. Mi smo zbor svetih ili posvećenih, izabranih, jer nas je Bog oduvijek ljubio kako bi bili sveti i neporočni pred njim" rekao je nuncij istaknuvši da je svetost poziv svih krštenika. "Da bismo postali sveti potrebno je u otvorenosti prihvatiti Duha Svetog; vjerovati u učinkovitost njegova djelovanja i dozvoliti mu da od nas učini drugog Krista; da od pastira i vjernika oblikuje jedinstveno tijelo Crkve u njenoj cjelovitosti. Od pastira se posebno traži svakodnevno nastojanje oko svetosti, neprestanim oživotvorenjem dara Duha koji je u nama snagom primljenog reda po kojem smo postali Gospodinovi učenici, povezivanjem otajstva koje slavimo u euharistiji s uzornim životom i obavljanjem pastoralne službe s velikom ljubavlju" rekao je nuncij. Laici ostvaruju svetost nasljeđujući Krista u vremenitoj stvarnosti, sjedinjeni s njim po obiteljskim, radnim i prijateljskim dužnostima, svjedočeći bez straha vrijednosti Evanđelja. Redovnice konkretnim svjedočenjem evanđeoskih savjeta pružaju primjer svetosti koja postaje trostruko 'Da' u skladu s Isusovim životom siromaštva, čistoće i poslušnosti. Mons. Cassari je istaknuo da su svi, biskup, svećenici i krštenici, pozvani bdjeti nad sobom i Crkvom koju je Krist stekao svojom krvlju. "Slavlje mise posvete ulja vidljivi je znak jedinstva i zajedništva. Taj sakrament jedinstva i zajedništva je vidljivi princip u svakoj mjesnoj Crkvi, povjeren prvenstveno biskupu čije je specifično služenje ujedinjavati posvećene i promicati darove povjerene na izgradnju Kraljevstva Božjeg" rekao je nuncij istaknuvši da je svatko prema svom staležu i ministerijalnom stupnju pozvan, a taj poziv ima izvanredni učinak: preobraženi smo u posebne radnike Kraljevstva Božjeg i pozvani smo raditi za spasenje svijeta. Mi smo dakle građani Kraljevstva s pravom i dužnošću služenja kako bi učinili da Krist bude srce svijeta prema obilježjima istine, svetosti, pravednosti, milosrdne ljubavi i mira, rekao je nuncij Cassari. Uvodno je podsjetio na blagopokojnog nadbiskupa Ivana Prendu "kojeg sam ne samo ja, nego svi u Hrvatskoj i izvan Hrvatske poštivali i voljeli. Jamčim vam da je i Sveti Otac gajio posebnu ljubav prema mons. Prendi i cijeloj zadarskoj nadbiskupiji. Papa je odmah mislio na vašu nadbiskupiju imenovanjem vašeg nadbiskupa mons. Želimira Puljića, izvrsnog i dobro pripremljenog pastira, čovjeka duboke duhovnosti, otvorenog za dijalog. Siguran sam da iznosim i vaše mišljenje kad kažem 'Hvala' papi i 'Hvala' mons. Puljiću. Idimo, dakle, hrabro naprijed" poručio je nuncij Cassari. Potaknuo je vjernike da mole za biskupe i svećenike te da svi zajedno hrabro rade za Kraljevstvo Božje, uz želju da uskrslu Gospodin blagoslovi i upravlja naše korake.

MISA VEČERE GOSPODnje NA VELIKI ČETVRTAK

"Slavimo euharistiju da logika križa tj. dar i služenje postanu našom logikom. Slaveći euharistiju pružamo svijetu uvjerljiviji odgovor na njegovo pitanje koje se odnosi na mir, dajemo bolje rješenje za tolike sukobe koji su još uvijek lžaga na našoj planeti. U euharistiji se Krist daje svijetu da bi on bio u skladu s ljubavlju po svjedočenju njegovih učenika" rekao je apostolski nuncij u RH mons. Mario Roberto Cassari predvodeći Misu Večere Gospodnje na Veliki četvrtak 1. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru u spomen ustanovljenja svete euharistije i svećeništva. Prenio je pozdrave, ohrabrenje i blagoslov pape Benedikta XVI., potaknuvši da budemo ustrajni u školi Marije, žene euharistije. "Baš na Veliki četvrtak pozvani smo više cijeniti predivnu stvarnost euharistije, još jače učvrstiti svoju vjeru u tijelo i krv koji nam se nude za hranu i vidjeti u zajednici Crkve veličinu svoje vjernosti i velikodušnosti" rekao je nuncij Cassari koji je i oprao noge dvanaestorici predstavnika gradskih župa. "U svakoj euharistiji obnavljamo večeru Gospodnju na spomen njegove muke u iščekivanju njegova ponovnog dolaska. Ljubav nije slabost i bijeg. Ljubav je vidjeti i prepoznati Boga u svakom muškarcu i ženi. Gesta pranja nogu pretvara se u čin ljubavi i potpunog služenja drugima. Ljubiti i služiti su bitne obveze svakog krštenika" poručio je mons. Cassari istaknuvši da od izvanrednog događaja ustanovljenja presvetog oltarskog sakramenta Crkva živi i on je sačinjava na najdublji i najautentičniji način. "Velikim darovima euharistije i svećeništva označena je prevažna zapovijed ljubavi. Crkva postaje nenadoknadivo mjesto svjedočenja zajedništva" rekao je nuncij podsjećajući na riječi Ivana Pavla II. koje ponavlja i Benedikt XVI.: poziva nas da Crkvu učinimo kućom i školom zajedništva, jer živeći to zajedništvo Crkva i mi sami predstavljamo se kao Božji znakovi i sredstva u svijetu. "Nema euharistije bez Crkve ni Crkve bez euharistije. Euharistija označava djelo milosti. To je naša zahvala za otkupljenje ostvareno u Kristovoj žrtvi. Katolička Crkva koja navješta otkupljenje i živi od otkupljenja neprestano čini prisutnom tu žrtvu i činiće to do svršetka svijeta, jer je svjesna da Kristovo tijelo i krv hrane njen i život krštenika" poručio je mons. Cassari dodavši da smo poput apostola pozvani vjerovati u tu Kristovu prisutnost i preobraziti se u nove ljude. Veliki četvrtak je i dan ustanovljenja svećeništva, Krist je izabranima povjerio bitno poslanje za širenje Crkve. "To je poslanje usredotočeno na propovijedanje radosne vijesti, na pastoralno zauzimanje, molitvu i bogoslužje, ali iznad svega na slavljenje euharistije. Veliku važnost za narod Božji ima prisutnost svećenika. Zasigurno su našem svijetu i Hrvatskoj potrebni mnogi svćenici kao učitelji svetosti i istine koji se potpuno stavljaju u službu zajednici" rekao je nuncij pozivajući na molitvu da odgovorni u odabiru zvanja daju prednost kvaliteti a ne kvantiteti. Potaknuo je vjernike da budu zajednica vjere i molitve, stavljajući euharistiju u središte svog života; da budu zajednica ljubavi, milosrđa, međusobnog poštovanja, zajednica koja se ne srami obraćati, čistiti i raditi na pomirenju, zajednica koja snažno i hrabro svjedoči za Boga i njegovu riječ. "Pozivam vas na molitvu za sjemeništa, da uvijek budu povlaštena mjesta ljudske, duhovne, kulturne i pastoralne formacije. Molite za biskupe i svećenike, da vam uvijek budemo primjer u molitvi, ljubavi, vjernosti Božjoj riječi, konkretno svjedočeći svoje služenje, živeći u duhu siromaštva, prihvaćanju celibata za cijeli život. Hvala za vaše molitve" zaključio je nuncij Cassari. Nakon mise sveto Otajstvo prenio je u Božji grob a puk je ostao u molitvi i klanjanju uz pjevanje 'Gospinog plača'.

NUNCIJ CASSARI PREDVODIO SLUŽBU MUKE GOSPODNE U ZADRU

Apostolski nuncij u RH Mario Roberto Cassari predvodio je na Veliki petak 2. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru Službu Muke Gospodnje. "Krišćanima križ nije prokletstvo nego izvor novog života. Na križu je Isus pobijedio ljubav prema samom sebi, oslobodio je ljude od straha da služe bližnjima, od straha da budu solidarni i od straha da nam evanđelje nešto oduzima" poručio je nuncij Cassari. Nakon obreda u katedrali, središtem grada u procesiji za vrijeme koje su pjevani prijekori 'Puče moj', nuncij je nosio križ kojim je blagoslovio puk u svetištu sv. Šime. "Dragi prijatelji, povjerimo se svemoćnoj ljubavi raspetoga Krista te hrabro i u Hrvatskoj posvjedočimo svoju ljubav prema propetom Isusu" pozvao je nuncij vjernike upitavši je li moguće ostati ravnodušan prema Isusovoj ljubavi kojom nas je ljubio do smrti, jer nas nije želio ostaviti napuštene i izgubiti ikoga od nas. "Isusovo srce i danas probada ljudska zloća, i danas je pritisnut grijesima, ratovima, nepravdama, nasiljem, a sve to pritišće muškarce i žene u tolikim krajevima zemlje. Muka se nastavlja i danas u našem svijetu, nastavlja se u brojnim 'maslinskim vrtovima' razasutima po cijelom zemljinoj planeti gdje su muškarci i žene ostavljeni sami u svojim mukama. Mislim na napuštene i osamljene bolesnike, pogođene Aidsom u Africi, mnoštvo izbjeglih zbog ratova, na smrt osuđene, na one koji su žrtve patnje i na tolike druge koje ni ne primjećujemo, ali koji se znoje krvavim znojem zbog boli i očaja. Mislim na sve na Balkanu koji su poginuli ili su sve izgubili zbog okrutnosti rata i ljudi. Da, ima još mnogo 'maslinskih vrtova' u našem svijetu koji nas potiču na razmišljanje kako ne bi ponovili pogreške" upozorio je nuncij Cassari istaknuvši da je Isus cijeli život sakupljao raspršene, ozdravljao bolesne, navještao kraljevstvo mira, pravednosti i ljubavi. "Upravo je to njegovo zalaganje bilo motiv njegove osude na smrt. Protivili su mu se jer je bio milosrdan. Ljubio je sve, pa i neprijatelje. Svima je s lakoćom opraštao. Mnogi su ga slijedili. A to je bilo opasno; uzurpirao je moć jakih i spokoj većine" poručio je nuncij dodavši da nas je Isus spasio križem koji je stavio na svoja ramena. "U liturgiji Velikog petka svečano se unosi križ, a mi mu se klanjamo i ljubimo ga. Kristov križ nas oslobađa ropstva da mislimo samo na sebe, da ljubimo samo sebe i daje nam slobodu da raširimo ruke i srce do na kraj svijeta. Zato se u toj liturgiji moli duga sveopća molitva kojom se grede križa šire sve do na kraj zemlje. Veliki petak nam širi srce kao što su ruke na križu raširene, da bi svi osjetili snagu Božje ljubavi koja sve podnosi, pokriva, sve oprašta i sve spašava" zaključio je nuncij Cassari.

VAZMENO BDJENJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

"U noći vazmenog bdjenja slavimo Gospodinovo uskrsnuće, ali svjesni da mi još nismo uskrsnuli. Ispovijedamo Isusovu pobjedu nad zlom, grijehom i smrću, ali poznato nam je da je povijest i dalje obilježena zlom i patnjom tolike naše braće i sestara te smrću mnoštva nevinih. Pjevali smo radosni Aleluja, ali znamo da u našem glasu i u glasovima tolike naše braće i sestara i dalje ima povika straha i patnje. Slavimo puninu i pobjedu života, ali znamo da u svakom kutu svijeta toliki životi bivaju ugušeni i uklonjeni, čak i u majčinoj utrobi" poručio je apostolski nuncij u RH Mario Roberto Cassari predvodeći na Veliku subotu 3. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru svečano uskrsno bdjenje s blagoslovom novog ognja. "Živimo u iščekivanju potkrijepljenom sigurnošću da će se ispuniti, jer vjerujemo da je Gospodin uskrsnuo i da ćemo i mi s njime uskrsnuti. U tišini svete noći pozvani smo na slavlje nade i iščekivanje spasenja utemeljenog na ljubavi koja je pobijedila smrt. Uistinu, jedino će nas ljubav spasiti. Dragi prijatelji, nemojte se bojati! Krist je uskrsnuo i ide pred nama. Uputimo se i mi te hrabro i radosno slijedimo Krista uskrslog" poručio je nuncij Cassari. U svetoj noći nove Pashe ispunila su se proroštva, kad je Otac oslobodio Sina od groba smrti i uveo ga u život potpunog zajedništva s Bogom i ljudima. "Mi smo dionici otajstva uskrsnuća i života koji smo primili snagom krštenja. Cilj je noćnog bdjenja proživljavanje tog otajstva. Ne prisjećamo se samo povijesnog događaja Isusova uskrsnuća, nego želimo svakome od nas, ovdje i sada, uprisutniti novi život koji nam Isus daje svojim uskrsnućem; ali prije svega bdijmo kako bismo dočekali da Gospodin usmjeri i osnaži naše živote kao vjernika i podari svakome od nas osjećaj pripadnosti Crkvi u jedinstvu, zajedništvu i iskrenom bratstvu. Mi želimo biti autentični kršćani i to svim svojim snagama molimo od Krista uskrslog. On nas neće razočarati" poručio je mons. Cassari. Uskrsnuće Gospodinovo nije samo i prije svega osobni doživljaj nego je to najvažniji događaj u životu Crkve utemeljene na Isusu raspetom i uskrslom, istaknuo je nuncij. Izražavajući sjedinjenost s papom Benediktom XVI., biskupima, svećenicima i redovništvom, mons. Cassari je potaknuo vjernike da se u uskrsnoj molitvi osobito sjete bolesnika, starih i osamljenih, mladeži koja traži sigurnost, patnika, siromaha, napuštenih i isključenih iz društva koje gazi njihova osnovna prava, na ljude bez posla koji nemaju uvjeta za dostojan život. Svetopisamska čitanja trenuci su koji označavaju vez i pripadnost jednoj obitelji, jednom narodu koji je Bog stekao, ne zlatom i srebrom, nego smrću i uskrsnućem svoga Sina. Ti nas trenuci povezuju s prošlašću koja postaje sadašnjost i anticipira krajnju budućnost, rekao je nuncij Cassari izražavajući radost što je podijelio sakramente inicijacije troje krštenika iz zadarske župe sv. Šime.

NUNCIJ MARIO ROBERTO CASSARI SLAVIO MISU NA USKRS

Svečanu koncelebriranu misu na Uskrs 4. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je apostolski nuncij u RH Mario Roberto Cassari kad je i podijelio papinski blagoslov s potpunim oprostom. Na europskim jezicima čestitao je Uskrs i brojnim gostima u Zadru koji su sudjelovali u slavlju, te civilnim i vojnim vlastima cijele regije. Prenio je pozdrave i blagoslov i pape Benedikta XVI. "Uskrs je dan u koji smo ušli kao grešnici a izlazimo kao djeca Božja, otkupljeni, obnovljeni, očišćeni - uskrsnuli. Taj dan pripada Kristu pobjedniku. Ali pripada i nama u mjeri u kojoj s Isusom slavno pobijedimo svoje patnje, egoizam i svoje grijeha" poručio je nuncij Cassari dodavši da je Uskrs dan novog stvaranja čovječanstva. Bog ga je odredio za djelovanje svoje milosti i spasenja kad je pobijedio grijeh i smrt. "To je dan klicanja i radosti, sve je to Bog učinio za nas sve zajedno, svakog muškarca i ženu svih vremena i svih mjesta. To je dan bez vremena i bez kraja, poput spasenja, darovanog svima nama po Kristovu uskrsnuću. Svaki Uskrs je dan neizmjerne radosti ali i dan hrabrosti i novih obveza za sve nas krštenike; trebamo biti hrabri i vjerodostojni svjedoci Krista Uskrslog, svugdje pa i u hrvatskom društvu kojem je itekako potrebno takvo svjedočenje! Nemamo vremena za odgađanje, oklijevanje i prepuštanje komotnosti! Ne dajmo se zavesti lažnim prorocima koji i u naše vrijeme i u našem hrvatskom društvu čine sve kako bi zanijekali ili ocnili naučavanje Crkve, pape i biskupa; koji himbeno nastoje uništiti kršćanske vrijednosti i naš identitet" upozorio je mons. Cassari istaknuvši da je poziv Krista uskrslog snažan, jasan i odlučan. "Ne smijemo se bojati jer uskrsli Krist živi! To nam je dovoljno! Jer ako Krist živi s nama, u nama i ako mi živimo s njime, ništa nam ne manjka, ni u čemu ne možemo pogriješiti, ništa ne može pobijediti snagu novog Života koji nam je Bog darovao" poručio je nuncij istaknuvši: "Krist nas neće ostaviti same! Bog koji nas bezgranično ljubi nije zadovoljan svijetom u kojem vlada logika rata, osvete, nasilja, arogancije, zakon jačega. Bog nije napustio svog Sina. Uskrisio ga je. Bog nas ne napušta. Isusova ljubav je jača od smrti. To je Uskrs koji nam je snažno naviješten jer nas Isus želi uključiti u svoje uskrsnuće. Isus ne uskrisava sam. On želi uskrsnuti s nama. Svaki dan!" naglasio je mons. Cassari podsjetivši na poziv sv. Pavla 'tražiti što je gore'; to znači znači živjeti kao uskrsnuli. "To je u stvarnosti jedini način življenja punine osobnog identiteta muškarca i žene, ljepote što jesmo sinovi Božji. 'Tražiti što je gore' trajni je izazov koji nam predlaže uskrsnuće Gospodina Isusa kako bismo izašli iz ljudskih okvira koji često stavljaju Boga na margine društava i čovjekova života, kako bi Boga ponovno stavili u središte svog života. Isus hodi uz nas, ostaje uz zbunjena i razočarana čovjeka da ga oslobodi straha kako bi živio u sigurnoj nadi. Tražiti nebeske stvari znači živjeti kao uskrsli. To znači tražiti Kristovo nebo u svakoj našoj dnevnoj aktivnosti, u svakoj riječi, svakom opredijeljenju, u životnoj i radnoj sredini, u našim odnosima s braćom u Crkvi. To je svjedočanstvo uskrsnuća koje trebamo svi dati" poručio je nuncij dodavši da smo svi pozvani živjeti svjetlo Uskrslog koji nas uvijek poziva na novost života i trajno obraćenje.

Nuncij je zamolio pristune da prenesu uskrsne čestitke svojim bližnjima, bolesnicima, patnicima, osobama u teškoćama, mladima. "U svojoj uskrsnoj molitvi želimo se sjetiti i onih koji se izjašnjavaju ateistima i agnosticima i svih koji Boga traže iskrenim srcem" dodao je mons. Cassari. Dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić na kraju mise zahvalio je nunciju Cassariju na predvođenju obreda Velikog tjedna i mise na svetkovinu Uskrsa u Zadru, te na osobnom trudu i brizi koje je uložio da zadarska nadbiskupija brzo dobije novog pastira mjesne Crkve. Nuncij Cassari je zahvalio upravitelju Bolobaniću, katedralnom župniku mons. Ivanu Mustaću i rektoru zadarskog sjemeništa don Marinu Ninčeviću koji su ga bratski pratili za njegova boravka u Zadru. Srdačno im je zahvalio na prijemu i gostoljubivosti, kao i drugim svećenicima i sjemeništarcima, a priznanje je izrazio i Katedralnom zboru sv. Stošije koje je pod ravnanjem Žana Morovića pjevanjem pratilo obrede Velikog tjedna i slavlje Uskrsa.

IZVEDENA 'KLAPSKA MUKA' LJUBE STIPIŠIĆA DELMATE

Klupska muka, dio Korizmenog oratorija autora Ljube Stipišića Delmate u subotu 27. ožujka izvedena je u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Zadru u interpretaciji četiri rapske klape: Rab, Kristofor, Eufemija i ženske klape Sozal te soliste klapske pjevače. 'Klupska muka' praižvedena je 2006. g. u rapskoj katedrali, a nastala je temeljem biblijskih tekstova, lokalne pučke tradicije, poznate Muke Petra Kneževića te stihova pjesnikinje S. Klanac-Tulić. Ta se Muka naziva i Rapska klupska muka, a sazdana je tako da je klape mogu tijekom godine vježbati odvojeno te se u koncertnoj izvedbi povezati u jedinstveni zbor. Akustični doživljaj djela u Zadru ostvaren je drugačijim fizičkim postavom klape u odnosu na publiku, centralnim umjesto frontalnim, što je rezultiralo iznimno jasnom zvučnom slikom svakog pojedinog glasa. Budući da se ne radi o profesionalnim nego o amaterskim pjevačima, kvaliteta izvedbe dodatno je istaknuta tonskom ujednačenošću i čistom intonacijom. Autor Stipišić po završetku koncerta izrazio je iznenađenost atmosferom s obzirom na prostor, postavu, spontanost pjevača i iskrenu reakciju publike. Duh obiteljskog i prisnog zajedništva osobito je došao do izražaja na kraju koncerta, kada su domaćin župnik fra Veselko Grubišić i mr. Ivan Pehar, ravnatelj Gradske knjižnice Zadar koja je događaj organizirala, ostvarili neposredan i duhovit dijalog. Ta se zadarska knjižnica ne bavi samo knjižničnom djelatnošću nego je i važan čimbenik očuvanja lokalne dalmatinske baštine, osobito glazbene. Knjižnica niz godina surađuje s maestrom Ljubom Stipišićem Delmatom a plod te blizine je i činjenica da je Delmata postao kum Knjižnice. Suradnja se ostvaruje i u radu dvije dječje glazbene klape Gradske knjižnice Zadar - 'KoLibrići' i 'KoLibri', svibanjskom Festivalu dječjih klapa u Gradskoj knjižnici Zadar, izdavačkoj djelatnosti, izdanju notnih priručnika za dječje klape i zborove te digitalizaciji glazbenog, likovnog, pjesničkog i ostalog opusa Ljube Stipišića Delmate. (H. N.)

34. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ PROFESORA TEOLOGIJE I FILOZOFIJE U STARIGRADU-PAKLENICI

Dvodnevni 34. Međunarodni simpozij profesora teologije i filozofije u srijedu 7. travnja u dvorani hotela 'Alan' u Starigrad - Paklenici otvorio je prof. dr. Josip Oslić, dekan KBF-a u Zagrebu. Zagrebački KBF je organizator tog skupa koji je okupio 60 teologa iz Hrvatske i BiH. Od 14 katedri zagrebačkog KBF-a, prošle godine izlaganja su bila iz prvih sedam katedri, a ovogodišnji simpozij obrađuje teme iz preostalih sedam: ekumenske i pastoralne teologije, katedre za liturgiku, crkvenu povijest, kanonsko pravo, katedre religiozne pedagogije i katehetike te socijanog nauka Crkve. Prvog dana izlagali su Jure Zečević o temi "Ekumensko stanje i glavne teme ekumenske teologije danas", Josip Baloban i Josip Šimunović 'Kretanje crkvenosti u hrvatskom društvu u posljednjih 20 godina', Ivica Žižić i Ante Cmčević 'Red ili obred. Teološka problematika u raspravama o dvostrukosti 'obreda'', Valerija Macan i Slavko Slišković 'Stanje i glavne teme crkvene povijesti u Hrvata'. Pozdravnu riječ uputio je dr. Oslić koji je prije otvaranja simpozija u župnoj crkvi sv. Jurja u Starigradu za sudionike predvodio misno slavlje. Izrazio je uvjerenje da će simpozij kritički osvjetliti najaktualnije teme suvremene teologije. Pokazalo se vrijednim na razini katedri organizirati simpozij jer su profesori najbolje upućeni u specifičnu problematiku koja se istražuje u sklopu dotične katedre, rekao je dr. Oslić istaknuvši da bi teologija trebala kritički propitivati mjesto i poslanje Crkve u suvremenom društvu. Na tom putu treba ući u dijalog sa znanošću, kulturom i u tom dijalogu

vjernicima progovoriti jezikom koji razumiju ali i autentičnošću koja Evanđelje čini privlačnim i vjerodostojnim. Premda se u postmoderni ističe interdisciplinarnost istraživanja, važno je istaknuti da teologija treba sačuvati i svoju autonomiju istraživanja usmjerenu na kritičko vrednovanje cjeline koja se odnosi na božansku objavu, ali i na razumijevanje i tumačenje čovjekova poziva i odaziva u sklopu te objave. Ta tražena autonomija daje teologiji pravo govoriti čovjeku u izvornim znakovima koji u potrošačkom društvu postaju autentični znakovi vjere po kojima suvremeni čovjek može prepoznati vjerodostojnost spasenjske poruke. Sudionike je Pismom pozdravio i imenovani zadarski nadbiskup Želimir Puljić, rekavši da teolozi sustavnom analizom i promišljanjem žele pridonijeti boljem pristupu i razumijevanju znakova vremena. "Profesori su pozvani istraživati, izgrađivati, odgajati i graditi mostove dijaloga u drugim znanostima i između Crkve i društva. U društvu, unatoč svemu, postoji interes za religijske i teološke teme. Uvijek iznova valja ukazivati i utvrđivati pravo mjesto teologije u suvremenoj kući znanosti i jasnije promisliti mogućnosti većeg angažmana teologa laika u pastoralnom djelovanju unutar crkvene zajednice" poručio je mons. Puljić.

O ekumenizmu koji pogađa opću i partikularnu Crkvu, a baviti se njime znači ostvarivati ideje II. Vatikanskog sabora, govorio je dr. Jure Zečević. Predstavio je i razvoj za naš ekumenizam značajne Srpske pravoslavne Crkve. Postoji samo jedna Crkva Kristova koja se mora ostvarivati u pluralnosti lokalnih Crkava. Tu se radi o bogatstvu različitosti koje su u skladu i pomirene. Time jedinstvo nije narušeno. "Problem obično nastaje onda kad pojedine mjesne Crkve, iz raznih, često necrkvenih razloga i sporova (političkih, strateških, nacionalnih, ekonomskih) prekidaju međusobno zajedništvo" upozorio je Zečević dodajući da je to izobličjenje kršćanskog identiteta, jer se sivevremena i primarna pripadnost Kristu podređuje vremenitim i sebičnim interesima pojedinaca ili skupina, pri čemu se legitime razlike i specifičnosti zloupotrebljavaju kao elementi otuđenja i razdvajanja, argumenti da druga Crkva nije u pravu. "Ne radi se o tome da se uspostavi sada nepostojeće jedinstvo, nego da se već postojeće jedinstvo živi i ostvaruje kroz primjerene stupnjeve međukršćanskog zajedništva te da se to jedinstvo upotpuni, usavrši do mjere da među Crkvama bude moguće i vidljivo zajedništvo oltara (euharistije i pričesti) i propovjedaonice (navještaja). Jedinstvo postoji - treba ga prepoznavati. Jedinstvo nije potpuno - treba ga upotpunjavati. Nepotpuno jedinstvo omogućuje nepotpuno zajedništvo u sakramentima, u svetome" rekao je Zečević istaknuvši: preduvjet bez kojeg puno jedinstvo neće biti ostvareno je 'duhovni ekumenizam', ekumenizam duhovnog iskustva i istinskog prijanjanja svih kršćana uz Krista. "Pripadnici drugih Crkava nisu odijeljena braća nego samo braća s kojom nismo u punom sakramentalnom i jurisdikcijskom jedinstvu, poručio je Zečević. Temeljno jedinstvo postoji prvenstveno zahvaljujući milosnoj povezanosti s Kristom po sakramentu krsta i po ispovijednaju temeljnih istina vjere, sadržanih npr. u Credima stare Crkve, Nicejskom, Nicejsko-carigradskom, Apostolskom. Zečević je rekao da se prema ekumenskom pitanju postavlja između krajnosti: od fobičnosti i isključivosti do relativizacije svih razlika. "Danas se ne govori da jedinstvo ne postoji, nego da temeljno jedinstvo među Crkvama postoji, ali postoje i zasjekline, uleknuća i rane koje narušavaju njegovu cjelovitost. Umjesto o raskolu i odijeljenoj braći, nepostojanju jedinstva, primjerenije je govoriti o stanju nepotpunog i nesavršenog jedinstva. Ono je najpotpunije na doktrinarnoj razini budući da istočni i zapadni kršćani prihvaćaju sve sadržaje Nicejsko-carigradskog vjerovanja, a najoskudnije je, u većini slučajeva čak nepostojeće, na jurisdikcijskom i kanonskom području odnosno području vremenitog upravljanja Crkvom" rekao je Zečević istaknuvši da je ono što kršćane povezuje veće od onog što ih razdvaja.

Prvog dana održavanja 34. Međunarodnog simpozija profesora teologije i filozofije u srijedu 7. travnja u dvorani hotela 'Alan' u Starigrad - Paklenici Josip Baloban i Josip Šimunović izlagali su o 'Kretanju crkvenosti u hrvatskom društvu u posljednjih 20 godina', a Ivica Žižić i Ante Crnčević o temi 'Red ili obred. Teološka problematika u raspravama o dvostrukosti 'obreda''. Baloban i Šimunović su predstavili rezultate empirijskih istraživanja: Vjera i moral u Hrvatskoj 1997, te Europsko istraživanje vrednota 1999. i 2008. g. Izlagali su o crkvenosti kao višedimenzionalnoj stvarnosti koja obuhvaća konfesionalnu pripadnost, ritualnu i dimenziju vjerskih istina, iskustvenu, moralno etičku, dimenziju biti kršćanin u društvu te dimenziju povjerenja u Crkvu. Za hrvatsko društvo u zadnjih deset godina tipično je opadanje povjerenja u sve vrste institucija. Povjerenje je na istoj razini jedino u ustanovu socijalnog osiguranja. Povjerenje u Crkvu kontinuirano pada, no svaki peti građanin ima vrlo veliko povjerenje u Crkvu, rekao je Baloban. Razlozi su izvanckveni i unutarckveni. Zadnjih godina putem sredstava javnog priopćavanja Crkvu se etiketira zastarjelom koja priječi napredak. "Crkva ne koči modernitet, iako je nekad spora u njegovu praćenju, ali Crkva ne odustaje od načela prema kojem nije sve podložno tržištu" rekao je Baloban. U ritualnoj dimenziji Baloban je upozorio na proturječnost. Visoki postotak ljudi želi da im ključni trenuci života, rođenje, sklapanje braka, smrt, budu i religiozno popraćeni, no motivi traženja sakramenata su kod većine sekularno i kulturološki uvjetovani, umjesto evandeoski i otajstveno. Proturječnost se događa i u moralnoj dimenziji: čak 80 %, misli da dijete za sretno i zdravo odrastanje treba imati oba roditelja, a isti ti ispitanici odobravaju da žena ima dijete bez stabilne veze s mužem i ocem djeteta. "Crkveno vodstvo i pripadnici Crkve ne moraju se bojati određenog smanjenja broja onih koji se izjašnjavaju pripadnicima Katoličke Crkve u Hrvatskoj. Ipak, članovi Crkve se moraju zamisliti nad kontinuiranim opadanjem povjerenja u Crkvu u zadnjih 15 godina" upozorio je Baloban, zaključivši da hrvatski građani od Crkve očekuju da bude moralno-etički korektiv u društvu, a manje politički korektiv.

Crnčević je izlagao o temi koja se naslanja na novu obrednu i liturgijsku situaciju predloženu sa Motu Proprio Summorum Pontificum pape Benedikta XVI. iz 2007. Tema o legitimnosti dvaju obreda u pastoralnoj praksi Crkve u Hrvatskoj je malo raspravljana, a predstavlja teološki problem koji se ne rješava u području liturgijskog promišljanja nego zadire i u druga teološka područja, rekao je Crnčević. Papin Motu Proprio iz 2007. daje legitimnost i pastoralnu opravdanost vraćanja na snagu predsaborskog Misala iz 1962. g. Sveti Otac je želio očuvati i obnoviti jedinstvo Crkve, aktivnu zajednicu, koja se zbog drugih disciplinskih razloga našla izvan zajedništva KC-a, ponovno privesti u zajedništvo s njom. No poteškoće

nastaju kad se povlastice kojima se želi postići ti ciljevi prošire na cijelu Crkvu odredbom da više nije riječ o povlastici koja se daje nekima nego o izvanrednom obliku slavljenja liturgije koji se treba prihvatiti i omogućiti gdje zainteresirani vjernici to zatraže, rekao je Crnčević. Govoreći o dvostrukosti obreda unutar jedne zajednice vjernika te relativizaciji obreda i forme unutar slavljenja vjere, Crnčević je rekao da različiti povijesni izričaji povijesnog Ritusa Romanusa nikad nisu poimani kao novi ritus nego kao novi ordo, novi red, novi ustroj, obredni izriječ koji izražava novi teološki, ponajprije dogmatski i ekleziološki red, novu samosvijest Crkve u određenim povijesnim razdobljima. "I kad su bile radikalne reforme unutar jednog obreda, nikad nisu bile nazivane novim obredom nego novim redom slavljenja. Zato nakon II. Vatikanskog sabora govorimo o novom redu slavljenja. Nazivanje terminom ritus onoga što pripada značenju tehničkog poimanja ordo nosi opasnost od krivog tumačenja i usmjerenja svake obnove Crkve" upozorio je Crnčević dodavši da je povijesni razvoj liturgije na Zapadu u svim reformama išao za ciljem čuvanja prepoznatljivosti rimskog obreda. "Ako se današnja obnova Crkve, koja se ogleda u obnovi liturgije, shvati kao novi obred, u opasnosti smo izgubiti zacrtani put eklezijalnog kontinuiteta i predaje. Tako se jedan povijesni red, nevažno koji, sakralizira i izdiže na razinu autentičnosti i nepromjenjivosti kršćanskog nauka, daje mu se značenje obreda, nepromjenjivosti. Kako je moguće imati istovremeno dva legitimna i teološki prihvatljiva, ali različita ordines, ako red shvaćamo kao razvojni izriječ istog obreda i jedinstveni izriječ vjere i nauka Crkve? Je li moguće govoriti o jedinstvu u istoj kršćanskoj tradiciji ako istovremeno imao dva reda" upitao je Crnčević. Obredni čin se nalazi u začetku očevitosti vjere jer je obred čin vjerovanja. "Dvojbe oko jedinstva ili dvostrukosti obreda uvelike počivaju na teološkoj tematici prvenstva obreda pred istinom vjere, tj. oslanjanju se na ključno pitanje je li liturgija drugotni i sporedni izraz vjerovanja ili je ona čin vjerovanja. Fenomenologija religija obredu pridaje utemeljujući značaj, a teološke discipline, osim fundamentalne teologije, nisu još došle do jasne spoznaje o utemeljujućoj ulozi obreda u iskustvu očevitosti vjere. Posljedice se uočavaju u pastoralnoj i široj praksi" rekao je Crnčević upozorivši da se obred često smatra proizvoljnim izrazom nečijih teza, želja i pastoralnih projekata. Upozorio je i na napast tumačenja obreda kroz spiritualizaciju, ne dajući prostora njegovoj doživljajnosti kao mjestu objektivnosti vjere. "Obred je Božje djelovanje spram čovjeka. Zahtjev za povratkom na staru obrednu formu pokušava se opravdati željom za spašavanje liturgijske sakralnosti i mističnosti, da se liturgijom povrati izgubljeni osjećaj za sveto. No to se ne očituje samo u zajednicama koje to izriječom traže, nego i kod redovitih zajednica. Liturgijski formalizam koji danas dobiva predznak misticizma i estetizma najradikalniji je pokazatelj zaborava i krivog shvaćanja obredne forme" rekao je Crnčević. Sva izlaganja praćena su raspravama a sudionici Simpozija u popodnevnim satima posjetili su Nacionalni park 'Paklenica'.

Teme iz crkvene povijesti

Valerija Macan i Slavko Slišković predstavili su 'Stanje i glavne teme crkvene povijesti u Hrvata'. Macan je opisala gibanja na svjetskoj razini iz opće crkvene povijesti, kojim su temama zadnje dvije povjesničari opće crkvene povijesti osobito pridavali pažnju. Uvijek velika i aktualna tema je Drugi vatikanski koncil. Macan je istaknula knjigu ponajboljeg poznavatelja Koncila Giuseppea Alberiga koja donosi njegove povijesne studije od 1970. do 2003. g. To je priprema za ono što poznamo kao povijest Koncila. Protekla godina bila je Međunarodna godina astronomije i Godina Galilea Galileja, kojim povodom su počela nova istraživanja u arhivima i muzejima. Među najzanimljivijim izdanjima je novo i dopunjeno izdanje vatikanskih dokumenata o procesu koji se vodio protiv Galilea a uredio ga je istaknuti znalac iz tog područja i prefekt Tajnog vatikanskog arhiva mons. Sergio Pagano. To novo izdanje prvi put objavljuje i 20 novih izvora Svetog officia a popraćeno je brojnim novim podacima o osobama koje su sudjelovale u procesu protiv Galilea. Te su novosti bile moguće zbog činjenice da je od 1998. povjesničarima službeno otvoren arhiv Svetog officia i Kongregacije za indeks knjiga, oba arhiva su pri Povijesnom arhivu Kongregacije za nauk vjere. "Objavlivanjem tih dokumenata Vatikan pokazuje javnosti da je spreman povjesničarima za potrebe studija dati na raspolaganje sve izvore koje posjeduje kako bi se istina u potpunosti razotkrila. To je i znak spremnosti na kritiku i upućuje da u tajnom vatikanskom arhivu nema ništa tajno za crkvene i svjetovne povjesničare koji se žele suočiti na objektivan način s povijesnim činjenicama" rekla je Macan. Prošla godina je bila i Godina sv. Pavla te je 2008. g. tiskan hrvatski prijevod djela Dubrovčanina Ignjata Đurđevića 'O Svetopavlovskom brodolomu u vodama hrvatskog otoka Mljeta', kao prijevod latinskog izdanja iz 1730. g. Knjiga govori o teoriji da se brodolom sv. Pavla o kojem piše Luka u Djelima apostolskim dogodio u vodama Mljeta a ne Malte kako se misli bez uvjerljive argumentacije. Poteškoća je jer su se Malta i Mljet nazivali u ono vrijeme istim imenom, Melita, rekla je Macan. Tim povodom prošle godine je održan Međunarodni znanstveni simpozij koji je s različitih stajališta nastojao utvrditi lokaciju brodoloma, iz meteorološkog i pomorskog aspekta. Aktualna tema je i odnos države i Crkve. "Pod povećalom su djelovanja Vatikana po pitanju moći i vlasti, poziva se na analizu 'povijesnih grijeha' Crkve nastojeći pomoći aktivno kritičarstvo Crkve u svijetu, upozorila je Macan. Jedna od tih tema je i djelovanje inkvizicije, što je osobito u Italiji zadnjih 10 godina doživjelo zamah u

istraživanju jer je otvoren središnji povijesni arhiv Kongregacije za nauk vjere. Povodom 10. obljetnice otvorenja za javnost tog Arhiva održan je u Rimu 2008. g. simpozij 'Povijest i arhivi inkvizicije' u organizaciji talijanske nacionalne akademije Lincei. Istu su inicijativu održali i dominkanci u Rimu i franjevci u Asizu. "To su znakovi dobre volje Crkve da se činjenice o inkviziciji povijesno rasvijetle i obrazlože na temelju izvora i bez predrasuda unatoč tome što bi možda mogle biti neugodne" rekla je Macan. Istaknula je započeti projekt digitalizacije 80000 rukopisnih knjiga Vatikanske knjižnice. Nedavno su na službenim internetskim stranicama Svete Stolice objavljeni Vatikanski dokumenti koji se odnose na Drugi svjetski rat. To su službeni dokumenti Svete Stolice iz razdoblja 1865.-2007. te 12 volumena akata i dokumenata Svete Stolice koji se odnose na razdoblje Drugog svjetskog rata. Ti su digitalizirani dokumenti besplatno dostupni na internetu. Taj jako osjetljivi materijal se nastoji digitalizacijom zaštititi i bolje konzervirati kako bi se što manje izlagao direktnom doticaju s rukama i neprestanom seljenju u svrhu konzultacija. Macan je upozorila da nažalost na hrvatskom tržištu nedostaje literature i studija o općoj crkvenoj povijesti iz pera hrvatskih autora zbog čega nekad kasno reagiramo na novitete iz tog područja.

Slišković je govorio o položaju katedre povijesti Crkve u Hrvata, istaknuvši da trenutno nedostaje profesora crkvene povijesti jer su zadnjih godina umirovljeni eminentni crkveni povjesničari Kolarić, Šanjek, Kovačić, Kapitanović, Hoško i Šuljak. No perspektiva je bolja, rekao je Slišković, povijest Crkve u Hrvata ima najmlađe katedre i katedre s najviše žena. Trenutno su i trojica franjevačkih provincijala crkveni povjesničari. Za hrvatsko govorno područje nema kvalitetnih udžbenika, upozorio je Slišković, nedostaje i povijest ljudi koji bi ilustrirali gibanja u Crkvi i povijest naroda koji tu Crkvu sačinjavaju. Slišković je podsjetio da su se nakon 1996. g. dogodile brojne administrativne promjene poput novih biskupija i obrazovnih institucija. Zagrebački KBF ima Institut za crkvenu povijest, a bitan je kao izdavač vrijednog časopisa *Croatica Cristiana Periodica*. Institut bi se trebao razviti u znanstveno istraživačku instituciju koja bi mogla biti rasadnik novih predavača i mjesto zaposlenja ljudi koji se specijaliziraju u crkvenoj povijesti, rekao je Slišković. Povjesničari i povjesničari umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu imaju i udrugu Hagioteka koja se bavi proučavanjem svetaca i otvoreni su za suradnju. Postoje razna društva povjesničara, a krovna udruga hrvatskih povjesničara Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti svake četiri godine organizira kongrese, od kojih je onaj 2008. posvećen temi Religija u društvenom i kulturnom kontekstu hrvatske povijesti. Slišković je istaknuo dobru suradnju svoje katedre s Hrvatskim državnim arhivom, Hrvatskim institutom za povijest, Filozofskim fakultetom u Zagrebu i Hrvatskim studijima. Upozorio je na apsurd da svi misle da se mogu baviti poviješću te su je brojni amateri nakon 1990-ih tumačili u prigodnim publikacijama, nekritički i mitologizirano.

Usljedi je tema 'Crkva u Hrvatskoj i crkveno pravo. Stanje i perspektive' u izlaganju dr. Slavka Zeca počeo je drugi dan 34. Međunarodnog simpozija profesora teologije i filozofije u četvrtak 8. travnja u hotelu 'Alan' u Starigrad - Paklenici. Crkvenim pravom koje se sastoji od Općeg kanonskog prava sadržanog u Zakoniku te Liturgijskog prava koje sabire bogoslužne propise uređuje se ustrojstvo i poslanje Crkve u zemlji i u službi je Crkve. Javno crkveno pravo se bavi pitanjima odnosa Crkve i države (konkordati, konvencije i ugovori). "Hrvatski crkveni pravnici radom i znanstveno stručnim djelovanjem u odgovornim crkvenim službama hrvatskoj javnosti na materinskom jeziku pružaju važne normative tekstove promišljajući projekte koji bi služnje podigli na još veću razinu" istaknuo je dr. Zec, rekavši da Katolička Crkva u Hrvatskoj pozorno prati nova dostignuća u znanstvenoj grani crkvenog prava. Predavač je podsjetio na Znanstveni simpozij 2007. g. u Đakovu povodom 125. godine rođenja Franje Hermana, svećenika i znanstvenika koji je na hrvatski preveo Kodeks iz 1917. g. Tada je proslavljena i 90. obljetnica proglašenja prvog Kodeksa kanonskog prava. God. 2007. pojavio se prvotisk Hermanova prijevoda u izdanju Glasa Koncila najviše zaslugom prof. dr. Matije Berljaka. Novi Zakonik kanonskog prava iz 1983. g. kao na svoj prvi izvor poziva se na kanone Kodeksa iz 1917. g. O temi novog crkvenog Zakonika održani su i teološko-pastoralni tjedni u Zagrebu i Rijeci. Prvi službeni i odobreni prijevod novog Zakonika kanonskog prava iz 1983. g. Crkva u Hrvatskoj je dobila 1988. g. u izdanju Glasa Koncila kao dvojezično izdanje na latinskom i hrvatskom. God. 1996. izdano je drugo popravljeno dvojezično izdanje Zakonika kanonskog prava u kojem je prijevod obogaćen i navođenjem izvora pojedinog kanona. To drugo hrvatsko izdanje Zakonika iz 1996. g. sad je mjerodavni zakonski tekst na hrvatskom jezičnom području. God. 1996. je objavljen i hrvatski prijevod Zakonika istočnih Crkava koji je proglasio papa Ivan Pavao II. God. 1990. g. objavljen je i dvojezični tekst, latinski i hrvatski prijevod 1546 kanona. Tim je Zakonikom dovršeno kanonsko uređenje cijele Crkve koja je u svijetu jedna, ali ne jednolika, jer se u njoj usklađuje raznolikost obreda te liturgijske, teološke, duhovne i pravne baštine krćanskog Zapada i Istoka, rekao je Zec. Na hrvatskom jeziku dostupne su najvažnije liturgijske knjige i obrednici, od Rimskog misala do obrednika za pojedine sakramente i sakramentale. Na hrvatskom postoje i knjige koje obrađuju gotovo sve knjige Zakonika, objavljavani su radovi hrvatskih crkvenih pravnika u civilnim pravnim časopisima i u stručnim časopisima: Bogoslovska smotra, Crkva u svijetu, Obnovljeni život, Riječki teološki časopis. Hrvatski crkveni pravnici su aktivni i u životu Crkve u Hrvatskoj, na odgovornim su službama u ordinarijatima, rekao je Zec. Pri HBK je oformljena Pravna komisija koja priprema i daje mišljenje o pravnim aktima konferencije, ugovorima, sporazumima i statutima vjernih društava. U Zagrebu, Splitu, Rijeci, Zadru, Sarajevu i Mostaru postoje Međubiskupijski i biskupijski ženidbeni sudovi i sve su bolje ekipirani. Zagrebačka nadbiskupija je uvela otvaranje sudske godine kad se izvještava o radu suda u protekloj godini. Sve je veći broj onih koji odlaze na poslijediplomski studij Kanonskog prava, najčešće u Rim. God 2009. na području Biskupskih konferencija Hrvatske i BiH bio je 51 crkveni pravnik. Zadnjih godina crkveni pravnici Crkve u Hrvatskoj okupljaju se i na znanstvenim simpozijima, poput Đakova, Zagreba i Lovrana te se objavljuju zbornici s tih simpozija. U srpnju 2010. očekuje se objavljivanje hrvatskog prijevoda 'Upute

Dostojanstvo braka' Papinskog vijeća za zakonske tekstove. Dr. Zec je najavio tri značajna projekta kanonista Crkve u Hrvatskoj i BiH: izrada Rječnika kanonskog prava, izdavanje hrvatskog komentara Zakonika kanonskog prava i utemeljenje Hrvatskog kanonističkog društva. Hrvatski kanonisti intenzivno promišljaju i osnivanje Hrvatskog kanonističkog društva. Izrađen je nacrt Statuta kojeg odobrava HBK i oblikovan je inicijalni odbor. To bi društvo promoviralo i unaprijedilo studij kanonskog prava te dalo zamah njegovom ispravnom valoriziranju među klericima i laicima. Bolje bi povežalo hrvatske kanoniste, a Crkva u Hrvatskoj bi dobila kvalificirano tijelo za sve potrebni dijalog između kanonskog pravnog poretka i građanskog pravnog uređenja u Hrvatskoj te bi podiglo pravnu kulturu među vjernicima i građanima. Znanstveni skupovi u organizaciji kanonističkog društva otvorili bi mogućnost za nastajanje pravnog časopisa, zbornika, priručnika i udžbenika na hrvatskom jeziku, istaknuo je dr. Zec.

Zadnja izlaganja održali su Alojzije Hobljaj o temi 'Verifikacija promjene na području religiozne pedagogije i katehetike' i Stjepan Baloban 'Interdisciplinarna dimenzija socijalnog nauka Crkve'. Temeljno pitanje danas - kako se postaje kršćaninom - usmjerava i pitanje katehetike kao znanstvene discipline; znači da katehetika mora odgovoriti na pitanje vjere kao dinamizma koji se utjelovljuje razvojem sazrijevanja svih dobi, rekao je Hobljaj. U traženju odgovora kako se postaje kršćaninom prisutni su biblijsko teološki i psihološko antropološki pogled. U tome su dvije odrednice: dinamizam vjere kao inicijacijski proces i interiorizacija stavova, da vjera u kognitivnosti, osjećaju i operativnosti postane osnova osobnosti. Odgovor na pitanje kako se danas postaje kršćaninom nadmašuje katekizamsko poimanje katehetike, rekao je Hobljaj istaknuvši: u području katehetike događa se veliki zaokret i promjena paradigme - katehetika neće biti samo za kršćanski svijet i krštene nego za svijet koji treba evangelizirati. To je 'problem' starog katekizma koji je pisan za krštene. Čimbenici koji su pretpostavljali nastanak tog katekizma su nestali, upozorio je Hobljaj. Postojalo je tzv. kršćansko društvo, obiteljski i crkveni mehanizmi uz pomoć katekizma bili su dovoljni da se postane kršćaninom, da inicijalna vjera 'funkcionira'. Stvarnost kad je 'sve išlo automatski' je nestala, rekao je Hobljaj. U sadašnjem društvu vlada liberalni religijski i ideološki pluralizam a u kulturalnom kontekstu brojni procesi djeluju protiv procesa postajanja kršćaninom. Ti fenomeni utječu i na odnos župne kateheze i školskog vjeronauka. U zemljama stare demokracije prije 30 godina se vidjelo da školski vjeronauk ne inicira kršćanina prema vjeri koja bi sazrijevala. 'Škola više ne funkcionira a župne zajednice su bez kateheze. Danas u Europi imamo stanje da cijele generacije krštenih ostaju bez solidne i konzistentne kršćanske kateheze, inicijacije. To moramo priznati" rekao je Hobljaj, što je potvrđeno i u kasnijoj raspravi primjedbom da je puno sakramentaliziranih a malo evangeliziranih. U odnosu na zapadnu Europu, u Hrvatskoj se župna kateheza dobro afirmirala. Porast je svijesti da je kateheza tipični oblik djelovanja koji pripada Crkvi. Kateheza je središnja i prvotna služba crkvenog djelovanja koja inicijalnu vjeru usmjerava prema sazrijevanju. Hobljaj je istaknuo važnost katekumenata koji je bio djelotvoran u postapostolsko doba i u najgore vrijeme progonstva Crkve. Omogućavanjem slobode kršćanima pastoralno katehetski je 'propao'. Uspješnost katekumenata je u integritetu četiri dimenzije: evangelizacijsko katehetske, sakramentalno liturgijske, vježbanje života i zajednica. U harmoničnoj cjelini to je nadahnuteljska snaga, istaknuo je Hobljaj. Zato je Drugi vatikanski koncil rekao da se obnovi jer je danas slična situacija kao u prva kršćanska vremena. Model svake suvremene kateheze je krsni katekumenat. To nadahnuće se sve više aktualizira. Ide se i za tim da se katehetika ne razvija kao apstraktna znanost nego da pretpostavlja praksu. Kao znanost se profilira krajem 19./20. st., osobito nakon Drugog vatikanskog koncila, kad je pedagogija pomogla kateheticarima da i kao teološka disciplina nađe uporište u znanstvenim kriterijima. Katehetika nije popularizacija teologije i nekih traktata nego korištenje rezultata da u komunikaciji usmjeri proces kako se postaje kršćanin. Humanističke znanosti, osobito pedagogija, pomogle su da se katehetika profilira kao znanost. "No pedagogija ne dominira nad teologijom. Nijedna humanistička znanost ne može određivati način za formaciju novih kršćana niti birati sadržaj. Ne može se iz didaktike, školske pedagogije zaključivati što su sadržaji i kako se postaje kršćaninom" upozorio je Hobljaj zaključivši da katehetika ima dvije duše, teološku i pedagošku. Katehetika je povezana s ta dva uporišta i ovisno o naglasku pojedine dimenzije javlja se kao teološka disciplina i pedagoški predmet.

Stjepan Baloban s najmlađe Katedre KBF-a, katedre socijalnog nauka Crkve (SNC) koja ove godine slavi desetu obljetnicu postojanja, rekao je da je važnost interdisciplinarnosti SNC-a naglasio i 'socijalni papa' Ivan Pavao II. Citirao ga je da taj nauk ulazi u dijalog s raznim disciplinama koje se bave čovjekom kako bi se istina o čovjeku bolje utjelovila u razne društvene, ekonomske i političke kontekste. I papa Benedikt XVI. od svoje prve enciklike 'Bog je ljubav' inzistira na važnosti SNC-a. U toj enciklici ukazuje na pogrešnosti u prigovorima da se karitativnim djelima pridonosi očuvanju nepravdnih društvenih uvjeta. Karitativni rad Crkve ostaje svojevrsan 'zaštitni znak' kršćana u svijetu. Crkva ne smije na sebe preuzeti političku borbu za uspostavu pravednijeg društva, ali socijalnim učenjem pridonosi 'čišćenju razuma' i etičkoj formaciji kako bi se lakše politički ostvarili zahtjevi pravednosti, smatra Benedikt XVI. Baloban je podsjetio da papa poziva na interakciju različitih razina ljudskog znanja kako bi se moglo zajednički djelovati u službi čovjeka. Predavač je istaknuo da je u toj disciplini crkveno učiteljstvo uvijek otvaralo

perspektive. Upozorio je da postoje određena ograničenja koja priječe razvoj SNC-a u hrvatskim prilikama. Njime se bavi mali broj teologa te je Baloban izrazio nadu da će se vjernici laici teolozi više baviti tom tematikom i specijalizirati u njoj. U tome vidi razne mogućnosti njihova zaposlenja i djelovanja u društvu. "Idealno bi bilo kad bismo imali teologa, socijalnih etičara, vjernika laika koji bi prodrli na druga područja, gospodarstvo, politiku, medicinu, tu je veliko polje interdisciplinarnе suradnje" rekao je Baloban smatrajući da u Hrvatskoj ima prostora za interdisciplinarnu suradnju o socijalnoj tematici. Centar za promicanje SNC-a pod vodstvom profesora zagrebačkog KBF-a proveo je više empirijskih istraživanja i znanstvenih projekata u kojima je interdisciplinarna dimenzija SNC-a. Pokrenuti su interdisciplinarni procesi u kojem su sudjelovali profesori teologije, sociologije, politologije. Baloban je istaknuo projekt 'Praćenje siromaštva u Hrvatskoj' (2002-2005) Hrvatskog caritasa i Centra za promicanje SNC-a HBK te poslijediplomski stručni studij 'Menagement neprofitnih organizacija i socijalno zagovaranje' u organizaciji HC-a i unutar KBF-a u Zagrebu.

U četvrtak 8. travnja misno slavje u župnoj crkvi sv. Jurja u Starigradu predvodio je dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić. Pratio je predavanja drugog dana, pozdravio sudionike i zahvalio im za njihovo djelovanje. Zadarska Visoko teološko katehetska škola s ravnateljem mr. Marinkom Duvnjakom bila je domaćin tog simpozija u organizaciji KBF-a Sveučilišta u Zagrebu. Okupio je 60 teologa a Zagreb je domaćin 35. takvog Simpozija sljedeće godine. Održana su izlaganja sa sedam katedri zagrebačkog KBF-a: ekumenske i pastoralne teologije, katedre za liturgiku, crkvenu povijest, kanonsko pravo, religiozne pedagogije i katehetike te socijalnog nauka Crkve. U raspravama su sudionici dodatno pojašnjavali određene teze i iznosili svoje poglede o izloženim temama, što je otkrivalo različitost kuteva iz kojih se gleda te složenost stvarnosti koju teolozi kritički ispituju i znanstveno istražuju s ciljem ponude ispravnih odgovora u odnosu Bog, društvo, pojedinac.

IZLOŽBA "LITURGIJSKO RUHO - BLAGO CRKAVA I SAMOSTANA ZADRA I OKOLICE"

"Liturgijsko ruho - Blago crkava i samostana Zadra i okolice" naziv je izložbe otvorene u petak 9. travnja u prostoru Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru. Autorica tog jedinstvenog postava Crkve u Hrvatskoj je Silvija Banić, povjesničarka umjetnosti i konzervatorica koja se prva u Hrvatskoj sustavno bavi znanstvenim istraživanjem tekstila na liturgijskom ruhu, zapostavljenog vrijednog dijela sakralnog inventara. Na Izložbi otvorenoj do kraja godine je 79 primjeraka ruha nošenog prije Drugog vatikanskog koncila, nikad ranije izlaganog, iz razdoblja 15. do 20. st. iz svih crkava zadarske nadbiskupije. Izloženi tekstil se najčešće kupovao u Italiji i Francuskoj. U tehničko izvedbenom smislu složene i skupocjene, a dekorom raznolike i maštovite, izložene su misnice, mitre, dalmatike, pluvijali, štole, burse i velumi za kalež. Zbog promjena liturgijskih propisa i dotrajalosti mnogi su se prestali upotrebljavati u obredima te su bili spremljeni u ladicama, škrinjama i ormarima sakristija. Svaki izloženi predmet prate podaci o podrijetlu i vremenu nastanka. Izložbu je otvorio dr. Radoslav Tomić, mentor Banić u pripremi doktorske dizertacije o temi "Svila 17. i 18. st. sačuvana na liturgijskom ruhu na području zadarske nadbiskupije". Odabir izložaka je izvršen temeljem njihove vrijednosti i stanja očuvanosti, nisu izloženi samo najznačajniji primjerci. "Hrvatska povijest umjetnosti do danas nije imala stručnjaka koji bi se bavili važnom temom liturgijskog ruha i tekstila. Trebalo je čekati da se pojave mlađe generacije koje opravdano smatraju da se povijest umjetnosti ne iscrpljuje samo istraživanjem arhitekture, arheoloških nalaza, skulpture, slikarstva nego da i te 'manje teme' mogu biti zanimljive; njihova neistraženost i ljepota može biti poticajna jer se prostor lijepoga proširio i na druge segmente, ne samo ono što smo nekad smatrali klasičnom umjetničkom baštinom" rekao je dr. Tomić najavivši da će osim istraživanja sakralnog tekstila na red doći i istraživanje namještaja, nakita i zavjetnih darova. Izložene tkanine nisu samo iz gradskih crkava i katedrala sv. Stošije, nego su čudesni materijali pronađeni i u seoskim crkvama. I skromnije zajednice manjih financijskih mogućnosti željele su biti opremljene i ukrašene lijepim predmetima. "Ako nisu imali novaca za slike, htjeli su imati plašt, lijep kalež ili tkaninu koja će im svjedočiti o vlastitom identitetu" rekao je dr. Tomić istaknuvši da se izložbom želi upozoriti na značenje tog zanemarenog bogatstva te upozoriti župnike, župne zajednice, redovnice i vjernike koji bi trebali bdjeti nad time što crkve posjeduju te da se s velikom pažnjom, ozbiljnošću i strahopoštovanjem odnose prema naslijeđenom. "To ruho svjedoči o generacijama koje su se borile u teškim uvjetima prošlosti, ali se nastojalo u skučenim okvirima doprijeti do lijepoga i kupiti umjetnički lijepo, bogate, zanimljive i raskošne predmete koji svjedoče da je crkveni obred i estetska kategorija" rekao je dr. Tomić istaknuvši da bi i danas trebalo nastojati doći do dragocjenih umjetničkih predmeta koji bi ostavili trag našeg vremena za buduće generacije.

U inventaru je i ruho nekadašnjih nadbiskupa, poput Vicka Zmajevića, a osobita vrijednost su i dvije restaurirane misnice iz župa sv. Eufemije iz Sutomišćice iz 17. st. i crkve Presvetog Trojstva na Vrgadi iz 1760. g. pronađene u jako lošem stanju. No nisu samo svećenici kupovali gotova djela, nego se često i prilikom vjenčanja uglednih građana i plemkinja od njihove vjenčane odjeće ta odjeća prekrajala da bi se izradile misnice i ukrasi za odjeću koju su nosili svećenici. Stoga je izložba, koja želi biti putokaz kako taj tekstil primjereno čuvati i izložiti, sakralne i svjetovne tematike čije umjetnine govore o ukupnosti prošlostoljetnih zbivanja. Ti su dijelovi predmeta izmijenjeni dijelovi antičke civilne i vojne odjeće. U liturgiji se upotrebljavala samo bijela boja do 9. st., odakle se počinje upotrebljavati različite boje koje je papa Inocent III. ustalio u kanon boja u 13. st. Uz zahvalu mons. Pavi Keri, vikaru za kulturu zadarske nadbiskupije, samostanima sv. Frane i sv. Mihovila u Zadru te sv. Duje na Pašmanu na ustupljenim umjetninama, Banić je zahvalila župnicima koji su velikodušno otvarali crkve i župne kuće i dopustili joj s povjerenjem istražiti sadržaj župnih ormara i ladica u sakristijama. Zahvalila je i zadarskom Ordinarijatu koji godinu i pol dana ugošćuje zbirku tekstila zadarske nadbiskupije prikupljenog sa svih župa. Banić je čestitala Ordinarijatu što je udomitelj najveće zbirke povijesti tekstila u Hrvatskoj. Liturgijsko ruho je važno držati polegnuto, a ne obješeno, dalje od vlage i sunca kako bi se očuvalo. Svaki primjerak ruha je svojevrsno čudo i vrijedan dokument, rekla je Banić zadovoljna što svaki dan nešto spasi. Mnoge umjetnine su spašene u zadnji tren a brojne čekaju konzervatorsko restauratorski zahvat. Šesnaest eksponata u vlasništvu franjevačkih samostana u Zadru i Pašmanu s Izložbe će se tamo i vratiti, a ostalo ruho se vraća u zadarski Ordinarijat. Banić je sustavno 2008/2009. g. obilazila župe zadarske nadbiskupije, popisala staro liturgijsko ruho i smjestila ga u trezor Ordinarijata u Zadru spriječivši ga od propadanja i krađe. Dosad je u inventarnu knjigu Zbirke tekstila uneseno više od 600 primjeraka liturgijskog ruha. Ruho je u jednobojnim tkanim materijalima koje je potom bilo ručno izvezeno, te ruho na kojem su sačuvane složene svile tkane na tkalačkim stanovima. Da bi se razumio složen i dugotrajan postupak izrade, na izložbi se prikazuje i snimka tkanja baršuna i svile na tkalačkom stanu jacquard. Najstariji primjerak liturgijskog ruha na području zadarske nadbiskupije je u riznici nekadašnje katedrale sv. Anselma u Ninu. To je fragment istočnjačkog tekstila iz 13. st. u jednom relikvijaru.

REKOLEKCIJA REDOVNICA ZADARSKE NADBISKUPIJE

"Vjesnice uskrsne nade - Žene iz Evanđelja po Marku i Bogu posvećene žene danas" naziv je izlaganja dr. s. Ane Thee Filipović na rekolekciji redovnica zadarske nadbiskupije u srijedu 14. travnja u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, a počela je misnim slavljem u sjemenišnoj kapeli koje je predvodio don Josip Lenkić, kancelar zadarske nadbiskupije. "Danas više ni ne primjećujemo da se u Crkvi uvijek misli, teologizira, slika i moli sa stajališta učenika. Govori se kako su ga svi njegovi učenici napustili, a zanemaruje se da su mu učenice ostale vjerne. Novo otkrivanje žena uz Isusa pridonosi i novom otkrivanju povijesne, teološke i crkvene uloge žena u Crkvi te novom rastu zajedništva i odgovornosti muškaraca i žena u kršćanskim zajednicama" istaknula je s. Ana. Žene su imale važnu ulogu u Isusovoj zajednici kao svjedokinje muke, smrti i uskrsnuća, prve su navjesticateljice Radosne vijesti apostolima i svim ljudima i imale su važnu ulogu u prvoj Crkvi, rekla je s. Ana dodavši da prema Evanđelju po Marku nijedan od Isusovih učenika nije bio svjedokom njegove muke i smrti, bile su prisutne samo žene. Isusovi učenici muškarci u evanđelju prevladavaju do Golgote: poziv dvanaestorice, nasljeđuju Isusa od početka javnog djelovanja u Galileji, šalje ih navješćivati Radosnu vijest i ozdravljati, stalno komuniciraju, s njim su na posljednjoj večeri. Zatim ga je jedan izdao, nakon uhićenja su zatajili i razbježali se. "Povijest žena u Evanđelju događa se u pozadini: od početka javnog djelovanja prate Isusa iz Galileje, služe mu, nisu se uplašile njegova uhićenja: uz njega su u mucu, smrti i ukopu, po suboti su prve došle na grob pomazati njegovo tijelo. Žene kao svjedokinje smrti postaju vjesnice uskrsnuća, istinske nasljedovateljice Isusa, predstavnice mesijanskog naroda i istinskog poslanja Krista. Njegovu muku i smrt promatrale su izdaleka jer je vojska ogradila mjesto smaknuća. Dvije žene su prisutne kod polaganja u grob, tri su svjedokinje uskrsnog događaja a hrabre žene koje oplakuju istinske su Isusove učenice" rekla je s. Ana. O služenju žena kao nasljedovanju Isusa govori se i u drugim evanđeljima: Petrova punica, Marta i skupina galilejskih žena služe, dok se o nasljedovanju kao služenju ne govori u svezi s učenicima. Služenje kod Marka nije ponižavajuće nego je uzajamno davanje i primanje, predanje i prihvaćanje, razmjena pomoći i utjehe.

"U svim je evanđeljima sačuvan ostatak predaje o ženama kao istinskim nasljedovateljicama i sudionicama Isusova života. Isus je žene imao za učenice i one su za krugove prve Crkve bile istinske učenice. U zajednicama koje je Marko poznao žene su bile primjerne učenice te su imale i vodeće pozicije" rekla je s. Ana. Potaknula je na značenje ponovnog otkrivanja prisutnosti žena uz Isusa. Žene su prve svjedokinje uskrsnuća, iako po židovskom pravu ni jedna žena nije sposobna biti svjedokom. Uprkos potiskivanju ženske tradicije, egzegeti se slažu da su žene istinske nositeljice tradicije o Isusovoj smrti, ukopu i uskrsnuću. Istraživači misle da je u Isusovoj skupini i u prvoj Crkvi postojala šarolikija i bogatija ženska tradicija koja je kasnije potisnuta. Govoreći o izmjenama prvotne predaje, s. Ana je rekla da Markovo evanđelje jednoznačno govori da su svi učenici Isusovi nakon njegova uhićenja razbježali, dok su žene i dalje bile uz njega. I Matej govori o bijegu učenika te spominje skupinu žena kod muke, ukopa i uskrsnuća. Kod Luke se bijeg učenika više ne spominje, a pored žena kod njega pod križem stoje i mnogi poznanici, koji se spominju prije njih; posebna uloga žene koju je rana tradicija poznavala svedena je na prisutnost kod groba i na uskrsno jutro. Ivanovo evanđelje stavlja pod križ ljubljenog učenika i majku Isusovu; oni trebaju predstavljati novu zajednicu, zajedništvo muškaraca i žena. "Skupina žena uz Isusa u Novom zavjetu uvijek je bila ogledalo predodžbe prema kojoj se žene smatra sposobnijima za oduševljavanje, spontanijima, emocionalnijima, nadležnima za otajstveno i religiozno, zato su u Isusu brže prepoznale božansko. Predodžbe o ženama uz Isusa vidljive su i u biblijskim prijevodima: prije se govorilo o ženama koje služe, danas o ženama koje se brinu za Isusa. Tim prijevodom izgubio se novozavjetni odnos između Isusa i žena: služenje zbog kojeg je Isus došao i koje žene kao njegove nasljednice nastavljaju ne može se svesti samo na gostoprimstvo" rekla je s. Ana napomenuvši da su egzegeti uvijek priznavali ulogu pojedinih žena, osobito majke Isusove. Ženi koja ga je polila miomirisnom pomasti mnogi teolozi priznaju da je mudrija i sposobnija vidjeti unaprijed nego učenici, Marija Magdalena postaje apostolicom svih apostola i uspjela je zadržati tu ulogu do srednjeg vijeka. Evanđeoska iskustva žena su potisnuta i zaboravljena, a potiskivanju žena pridonijeli su i katehetai i slikari stavlajući pod križ mecene, podupiratelje, u najmanju ruku ljubljenog učenika, rekla je s. Ana, upozorivši kako je jedva tko naslikao povijesnu priču Markova evanđelja.

**ZADARSKI NADBISKUP IVAN PRENDA DOBITNIK NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO
(POSTHUMNO)**

Zadarski nadbiskup Ivan Prenda, 112. pastir zadarske Crkve, koji je svoje biskupsko geslo 'Ljubiti Crkvu' svojom osobnošću do kraja živio, dobitnik je nagrade Zadarske županije za životno djelo (posthumno), kao duhovni i materijalni obnovitelj zadarske nadbiskupije nakon Domovinskog rata i za velike zasluge u pastoralnom i kulturnom radu. Zadarski župan Stipe Zrilić uručio je nagradu dijecezanskom upravitelju Milivoju Bolobaniću u petak 17. travnja na svečanoj sjednici Zadarske županije u Arsenalu u Zadru u sklopu proslave Dana zadarske županije. "Nadbiskup Prenda je bio uistinu sretan što je pastir pokoljenja Zadrana koji su u građanskom i crkvenom području uspješno odgovorili potrebama sadašnjeg trenutka. Bio je veliki promotor cijele zadarske županije i veliki prijatelj Hrvata u dijaspori. U dinamičnoj biskupskoj službi u domovini i svijetu, u razgovorima s pojedincima, bio je ponosan kad bi čuo pohvale i priznanja razvoju Zadarske županije te bi u susretu sa zadarskim gradskim i županijskim vlastima uvijek posredovao takve reakcije" istaknuto je na svečanosti dodjele na kojoj je prikazan i kratki film o nadbiskupovom djelovanju. Mons. Prenda je bio osjetljiv za socijalne potrebe ljudi. Jako je podržavao rad Caritasu i radio sa uspješnom suradnjom nadbiskupije, grada i županije u zajedničkim socijalnim programima na korist čovjeka. U narodu prozvan 'biskup s osmijehom', bio je otvorena srca za saslušati čovjeka iz svakog staleža te je uvijek davao riječ ohrabrenja i utjehe. U svakoj situaciji je poticao optimizam, a teškoće nije smatrao preprekom nego požrtvovnim zalogom konačnog uspjeha, istaknuto je na dodjeli nagrade.

Mons. Prenda se neprestano zalagao za obnovu duhovno i materijalno porušenog. Trpio je s prognanim narodom te je obnovio 34 župne crkve i 24 župne kuće srušene u agresiji u zadarskoj nadbiskupiji. Nadbiskup je bio radostan zbog nicanja još ljepših crkvenih prostora rekavši da ih obilježava ono što imamo – kamen – ali i što jesmo - čvrsti poput kamena u vjernosti domu, domovini i Bogu. "Bog nam je dao svima, osobito prognanima, ljudima trpljenja i oplakivanja svojih mrtvih, da ne doživimo prazninu i pustoš, nego novu nadu duhovnog i materijalnog napretka" na te je riječi mons. Prende podsjetio don Milivoj u tekstu prijedloga za nagradu, te je poimence nabrojio i župe u kojima su nadbiskupovim zalaganjem obnovljena sakralna zdanja. Mons. Prenda je gradio pomirljive i blage ljudske odnose. Pred domaćim i stranim civilnim vlastima promovirao je istinu o Domovinskom ratu, o pravu hrvatskog naroda na obranu od agresora, ali se zauzimao i za poslijeratnu pomirbu naroda u čemu je zbog duhovnog autoriteta bio uvažavan. Isticao je da hrvatski narod treba poznavati i poštivati svoju povijest i kulturu te je uložio u izniman jedinstveni kulturno znanstveni projekt: izdanja skupocjenih monografija 'Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije' koje sabiru umjetničko stvaralaštvo zadarske nadbiskupije od prvih stoljeća kršćanstva do danas, a autori su istaknuti profesori Sveučilišta u Zadru. Spomen nadbiskupove zauzetosti su i veličanstvene orgulje u katedrali sv. Stošije koje je svečano blagoslovio 11 dana prije svoje smrti, 14. siječnja, uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice nadbiskupije. Da se ne zaborave događanja u nadbiskupiji, osobito je brinuo da redovito izlazi Vjesnik zadarske nadbiskupije kako bi buduće generacije mogle znati o bogatom pastoralnom i duhovnom životu nadbiskupije.

Temeljem Pozivnog natječaja za dostavu prijedloga za dodjelu javnih priznanja Zadarske županije, don Milivoj Bolobanić je kao upravitelj u ime svećenstva i vjernika zadarske nadbiskupije 2. ožujka o.g. Odboru za dodjelu javnih priznanja Županijske skupštine Zadarske županije predložio da se nadbiskupu Prendi posthumno dodijeli nagrada Zadarske županije za životno djelo. Mons. Ivana Prenda papa Ivan Pavao II. 29. ožujka 1990. g. imenovao je zadarskim nadbiskupom koadjutorom, a biskupsko ređenje primio je 9. lipnja 1990. g. Službu ordinarija preuzeo je 2. veljače 1996. g. Svečano je ustoličen u tu službu u katedrali sv. Stošije 11. veljače 1996. g. Bio je potpredsjednik HBK od 2000-2005, od 1998-2004 predsjednik Hrvatskog Caritasa, predsjednik Vijeća HBK za kler i član Mješovite komisije HBK, Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara. Mons. Prenda je preminuo 25. siječnja 2010. g. u Nadbiskupskom domu u Zagrebu, u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva. Pokopan je u grobnici zadarskih nadbiskupa u katedrali sv. Stošije u Zadru.

"VEČER U KNJIŽARI" - KNJIŽEVNIK TOMISLAV MARIJAN BILOSNIĆ

Književnik Tomislav Marijan Bilosnić bio je gost prvog susreta "Večer u knjižari" u srijedu 10. ožujka u Nadbiskupskoj knjižari 'Verbum' u Zadru. Plod je to suradnje Nadbiskupske knjižare 'Verbum' i Zadarske nadbiskupije. Nakon uspješne inicijative 'Susret s autorom' u splitskoj knjižari 'Verbum', podrškom blagopokojnog zadarskog nadbiskupa Ivana Prenda i dogovorom s direktorom 'Verbuma' Mirom Radaljem, i knjižara 'Verbum' u Zadru jednom mjesečno postaje mjesto gdje će se publika susretati s knjigama i autorima knjiga. Ovih je dana Bilosnić napisao Križni put čijim je stihovima i počeo predstavljanje. "Obrćući se Bogu, sebi i svemu oko sebe, pokušavam rekapitulirati prijedeni put, koliko se toga promijenilo od djetinje spoznaje Boga do otkrivanja Božje milosti na konačno usmjerenom životnom putu i cilju. S druge strane, toliko se nakupilo problema, da sam se jedino u molitvenom tonu mogao obratiti Bogu za sve koji me okružuju. Npr. kad mi je prijateljica Julienne Bušić predbacila da ne pitam za Zvonka, ja nisam znao ništa drugo do moliti za njegovo izbavljenje, jer što pitati za čovjeka koji trune u tamnici više od Isusovih godina. Kad se dogodila tragedija na Komatima, izloženi obeščašćivanju žrtvi, ja sam se stao moliti" rekao je Bilosnić. Osvojio je prvu nagradu na Prvom susretu hrvatskog duhovnog književnog stvaralaštva 'Stjepan Kranjčić' u Križevcima. U djetinjstvu je bio povezan sa zemuničkim župnikom Ivom Veršićem, koji je "bdio nad svima nama, starijima davao savjete, a djecu štitio, učio i korio". Želio bi o

njemu napisati knjigu zbog djela učinjenih za njega i cijelo mjesto. Posvetio mu je pjesmu "Kuća vjere u Zemuniku" koju je i pročitao na Večeri. "Pisati poeziju obojenu transcendentnim, poslije Šopa, Vide i Sudete, nije lak posao. Po tome kako su drugi reagirali na napisano, hvala Bogu što se nisam izgubio, hvala mu što je doista puno učinio za mene, kao što sam to tražio u jednoj od prvih pjesama" rekao je Bilosnić. Društvo hrvatskih književnika prošle godine mu je za zbirku pjesama 'Molitve' dodijelilo najprestižniju hrvatsku pjesničku nagradu 'Tin Ujević'. Član je DHK-a, autor više od 80 knjiga proze, poezije, kritika, feljtona i putopisa. Prošle je godine izlagao na sajmu knjiga u Frankfurtu gdje je predstavio pjesničku monografiju 'Duhovi sa zadarskog Foruma', zbirke pjesama 'Molitve' i 'Koji jedu ribe' te roman 'Listopad'. Te su knjige izišle u izdanju 'Udruge 3000 godina Za dar'. "U Frankfurtu su prošle godine bile izložene knjige mahom onih koji osporavaju hrvatsku državu, ali se čvrsto drže njezinih jasala. Iako sam trebao izlagati na sajmu po svim propozicijama, jer su mi knjige prevedene i dobile nagrade, pokušalo me se zaobići. Samo upornost i pozivanje na propozicije izlaganja na sajmu, a i doza bezobrazluka neophodnog za naše kulturne i društvene prilike, dovele su moje knjige, ali ne i mene, do sajma" rekao je Bilosnić, nagrađivan i osuđivan čovjek. Kao hrvatski proljećar 20 je godina bio bez putovnice; 1970- ih pokrenuo je i prvi list za mlade 'Zoranić' u Zadru, no u represivnom sustavu bio je bez prava da objavljuje i nastupa u Zadru sve do 1990-tih. U prozi najčešće piše o sudbini pojedinca unutar tvrdokornog sustava koji ne priznaje slobodu. Komunistima je čak i njegova knjiga za djecu "Hoće djeca da ulove zeca", iz koje se do danas u antologijama hrvatskog pjesništva za djecu nalaze tri Bilosnićeve pjesme, bila politički neprihvatljiva. Autor je još dvije u vatri nestale knjige za granitiranje u Sarajevu čije ukoričenje nije ugledao: knjiga eseja 'Disanje i stres' i roman za djecu 'Iški kralj'. Bilosnić je i slikar, novinar, publicist, putopisav, umjetnički fotograf, karikaturist, autor dječje književnosti, dugogodišnji direktor Festivala djeteta u Šibeniku. God. 2009. dobio je sedam nagrada za književno djelo. Njegove knjige prevode se na 11 jezika, nagrađuje nacionalno i međunarodno. Roman 'Ispovijest isuvišna čovjeka' prvi je suvremeni hrvatski roman s ključem: u njemu su svi likovi prepoznatljivi, s imenom i prezimenom; ondašnji zadarski političari i pojedinci tajnih službi su se prepoznali po izlasku romana. Zato se roman preko noći povukao iz izloga u Zagrebu i Zadru i uklonjen je iz novina, radija i televizije. Na Radio Zagrebu emitiran je 1991. g. Zbog svekolikog kulturnog rada dobitnik je nagrade Grb Grada Zadra 2002. i Nagrade Zadarske županije 2008. g. U Zadru nije mogao javno djelovati dvadeset godina. Na Radio Zadru i u 'Narodnom listu', tada jedinim glasilima u gradu, javio se 1991. g. U Domovinskom ratu u Zadru prihvatio se svega vezanog za kulturu, umjetnost i društveni život. Kao zapovjednik Samostalnog voda umjetnika 1991./92. u najtežim danima brinuo je o duhovnom životu u gradu, zbog čega su pripadnici Samostalnog voda nazvani 'Čuvari duše grada'. Organizirali su izložbe, književne večeri, koncerte za građanstvo i Hrvatsku vojsku, u gradu bez struje, vode i pod granatama. Uz razglednice razorenog grada tiskali su i prvu fotomonografiju o razaranju Zadra, pokrenuli cabaret scenu 'U skloništu' koju je pohvalio i Ranko Marinković. Domovinski rat tematizira i u romanu 'Listopad' koji je bio u najužem izboru za najprestižniju hrvatsku nagradu za prozu 'Gjalski', nominiran za 'Kiklopa', a dobio je prvu nagradu za prozu 'Dubravko Horvatić'; više puta osvajao je i drugo mjesto. No taj roman do danas nigdje nije predstavljen, pa ni u Zadru. "Kad vas jednom obilježe, vi taj biljeg nosite cijelog života, makar na vlast došli i oni za koje ste se vi borili, kao što je slučaj sa mnom. Ministarstvo kulture, koje je roman nagradilo, otkupilo ga je za narodne knjižnice u samo 20 primjeraka. Kako mi se to često događa s knjigama koje tretiraju nacionalnu tematiku ili tematiku Domovinskog rata, ne mogu više misliti da je to slučajno" rekao je Bilosnić. I roman 'Kolac u rijeci Zrmanji', uspoređen s pismom Dostojevskog i pozitivno ocijenjen na sajmu knjiga u Puli, poslije je ignoriran. I režiser Ognjen Sviličić napisao mu je da je roman pročitao u jednom dahu i da bi bio dobar predložak za zatvorski, intrigantan film. No sve je ostalo na tome. Sudbinu sudionika Domovinskog rata, stvarnih a nikad proglašanih junaka obradio je i u poemi 'Krik' koju je akademik Mrkonjić uspoređio s djelom američkog pjesnika Allena Ginsberga. Bilosnić je u svijetu priznati i haiku pjesnik. Na poznatom svjetskom 12. Mainichi festivalu u Japanu dodijeljena mu je počasna diploma za haiku, a nagrađeni glasi: 'Ni jedno drvo ne zadržava vjetar kad se osami'.

S. M. DEODATA FRANICA POŠA KRISTA RASPETOGA

S. M. Deodata Franica Poša Krista Rasketoga iz Družbe Kćeri Milosrda, nakon duge i teške bolesti preminula je 23. studenog u 88. godini života i 65. redovničkih zavjeta u Općoj bolnici u Dubrovniku. Opremljena sakramentima umirućih i zrela za susret s Gospodinom, nekoliko sati prije smrti blagoslivljala je liječnike, medicinske sestre, redovnice i molila da ne plaču kad se budu rastajale, nego da mole jer ona ide u naručaj svog Zaručnika. S. Deodata rođena je 12. veljače 1922. g. u Pupnatu na Korčuli od oca Mate i majke Lucije rođ. Radovanović, u obitelji s još tri brata. Sakramente kršćanske incijacije primila je u župnoj crkvi Gospe Snježne gdje se rado zadržavala i molila kao djevojčica i po dolasku u rodno mjesto. Od 1937. g. bila je povezana s Majkom Utemeljiteljicom bl. Marijom Petković preko svog strica svećenika Pave Poša

koji je bio veliki duhovni prijatelj i dobročinitelj naše Družbe. U svom molitveniku s. Deodata čuvala je sličicu na kojoj joj je Majka Utemeljiteljica 1937. g. napisala: "Isus preslatki neka bude sva tvoja ljubav i utjeha. On te ljubi. Kad te zovne da budeš sva njegova". Te je riječi neprestano prebivala u svom srcu. Božji poziv je osjetila u ranoj dobi, a zbog obiteljskih razloga u Družbu je ušla u svojoj 20. godini. Redovničku formaciju u Družbi Kćeri Milosrđa počela je u Kući matici u Blatu 12. listopada 1942. g., a u novicijat u Kući matici ušla je 8. rujna 1943. g. i dobila ime Deodata Krista Rapsetoga. Prve redovničke zavjete položila je 1944. g., a doživotne 1950. g. U molbi za svoje prve zavjete s. Deodata je napisala: "Jedina želja moje duše je da se posvetim Bogu svome Isusu Kristu te s njime sklopim vez svete ljubavi za cijeli svoj život". Njena učiteljica s. M. Anđela Krkan opisala ju je kao pobožnu, točnu na zajedničkim vježbama, marljivu i spretnu u poslu, ljubaznu, susretljivu, samilosnu sa sestrama, ljubi Družbu i rado se žrtvuje, poštuje i ljubi starije, s ljubavlju vrši milosrdna djela. Te su je osobine resile cijelog života. Svaki prihvaćeni posao radila je zdušno, nije poznavala polovičnost u radu i molitvi. Djelovala je u Kući matici, Lopudu, Zagrebu, Jasenovcu, Bibinjama, Zadru, Splitu, Kalima, Ugljanu, vršeći službe mjesne predstojnice, kuharice, sakristanke, tkalje, švelje, garderobijerke, vrtlarice i kuharice, ovisno o potrebama Družbe. Kuda god je prolazila za sobom je ostavljala tragove urednosti, srčanosti i cjelovitosti. Sa sestrama je bila ljubazna, a kao mjesna predstojnica majčinski zahtjevna. Odlikovala se u molitvi i posjećivala Isusa u presvetom oltarskom sakramentu, dnevno moleći kronicu. Bila je duša molitve i duboke vjere, rekao je blaski župnik Nikola Berišić na sprovodu na groblju u Blatu koji je vodio don Ante Marković, župnik iz Vignja. Zdravlje ju je služilo dok nije slomila kuk 2004., nakon čega je podvrgnuta operacijama, rehabilitaciji, a oboljela je i od tumora. No i u takvom stanju, ovisna o njezi drugih i kolicima, nije se predavala, uvijek je bila zaokupljena molitvom i radom. Svoje trpljenje i molitve prikazivala je za Družbu i duše u čistilištu, utječući se osobito Majci Utemeljiteljici. Svakog 9. u mjesecu, na dan bl. Marije Petković, cijelo prijedopodne provodila je u molitvi u svetištu. Uz brojne sestre Provincije Krista Kralja, s. Deodatu ispratila su i dominikanke s Korčule, brojni župljani, rodbina i prijatelji. Na sprovodnoj misi pjevao je župni zbor Svih Svetih iz Blata. Zahvalne smo Bogu za dar života s. Deodate koja je svjedočila žar za Boga, duše i našu Družbu.

PRVI SUSRET IMENOVANOG ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA SA SVEĆENICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE - MISNO SLAVLJE NA REKOLEKCIJI

Imenovani zadarski nadbiskup Želimir Puljić u srijedu 21. travnja na redovnoj svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru prvi je put i službeno susreo svećenike zadarske nadbiskupije. Mons. Puljić je u sjemenišnoj kapeli predvodio misno slavlje. Nakon Pavlove godine papa Benedikt XVI. je proglasio Svećeničku godinu posvetivši je arškom župniku. "Znakovito je što se lik tog skromnog župnika našao uz bok velikog apostola naroda, sv. Pavla. Nakon izvanrednog vjerovjesnika koji je poduzimao brojna misijska putovanja radi širenja evanđelja, Svećenička godina nas usmjerava na siromašnog seljaka i poniznog župnika koji je svoju službu vršio u jednom malom mjestu" rekao je mons. Puljić istaknuvši da se životi ta dva svca jako razlikuju. Jedan je putovao iz jednog kraja u drugi kako bi navijestio evanđelje, a drugi je primao tisuće vjernika u svojoj župi iz koje se nikada nije udaljavao. No povezuje ih temeljno: potpuno poistovjećivanje s vlastitom službom i zajedništvo s Kristom zbog čega Pavao piše: "Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist!". Svećenik ne predstavlja nekoga tko je odsutan, već uprisutnjuje Uskrsloga u njegovim činima da u Crkvi poučava, posvećuje i vodi. "Svećenik koji poučava nikad ne predlaže samoga sebe, vlastitu misao i nauk, nego poput Krista otkriva ljudima Očevo lice i put koji vodi njemu" rekao je mons. Puljić istaknuvši da se u propovijedanju ne naviještaju samo riječi nego Riječ. "Svećenik se ne smije smatrati gospodarom već slugom riječi. On nije riječ nego glas Riječi a to za svećenika nije čisto funkcionalna stvar. Predstavlja 'izgubiti se' u Kristu, sudjelovati u njegovoj smrti i uskrsnuću cijelim svojim bićem" rekao je mons. Puljić, istaknuvši da takvo sudjelovanje u Kristovoj žrtvi njegov navještaj čini vjerodostojnim. Navještaj podrazumijeva žrtvu samoga sebe da bi bio učinkovit. "Sv. Vianney je bio čovjek velike mudrosti. Junački se znao oduprijeti kulturnim i društvenim pritiscima svoga doba kako bi mogao duše privoditi Bogu. Jednostavnost, vjernost i neposrednost bile su osobine njegova propovijedanja. Narod je u njemu uočio ono što bi se uvijek moralo prepoznati kod svakog svećenika - a to je glas Dobrog Pastira" rekao je mons. Puljić istaknuvši: Vianneyeva rečenica 'Svećeništvo je ljubav Isusova srca' je ušla u Katekizam Katoličke Crkve kako bi se njome potkrijepilo veličinu svetog reda. Nakon mise u dvorani sjemeništa mons. Puljić je potaknuo svećenike da otkrivaju vlastiti identitet u povjerenoj zadaći odgojitelja Božjeg naroda, da razvijaju svećeničko bratstvo i produbljuju sakramentalnu povezanost s mjesnim biskupom. "Nismo individualci nego zajedno Kristovi učenici. Nisam poslan sam nego u zajedništvu. Povezanost s mjesnim biskupom je teološka stvarnost bez koje nema uspjeha, budućnosti ni crkvenosti" poručio je mons. Puljić svećenicima.

REKOLEKCIJA ZADARSKOG PREZBITERIJA

U drugom dijelu mjesečne rekolekcije zadarskog prezbiterija u srijedu 21. ožujka u sjemeništu 'Zmajević' u Zadru don Zdenko Dundović, organizacijski koordinator SHKM-a u Zadru izvjestio je o pripremama susreta mladih. O pripremama iz svojih djelokruga informirali su i svećenici Šimun Šindija, Igor Ikić i Ivica Jurišić. Najprije je imenovanog zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u ime svećenika pozdravio dijecezanski upravitelj Milivoj Bolobanić, izražavajući uvjerenje da je organizacija nadbiskupova dolaska u nadbiskupiju i ustoličenja pomogla da njegov dolazak u Zadar bude iskren i topao. "Vi, Oče nadbiskupe, dolazite u novu sredinu i među ljude koje ne poznajete. Svjesni smo da ćete trebati vremena da upoznate ljude, mjesta i prilike u za Vas novoj sredini. U tome će Vam najviše pomoći braća svećenici kao vaši prvi suradnici. Nadam se i vjerujem da ćete u nama naći svesrdnu suradnju i pomoć" rekao je don Milivoj zaključivši: "Želja nam je da naša nadbiskupija koju je vodio blagopokojni nadbiskup Ivan Prenda, sada pod Vašim vodstvom uspješno nastavi svoj put, kako bi se na našem prostoru sve više ostvarivalo Božje kraljevstvo. Na tu nakanu molimo pomoć naše nebeske Majke i zaštitnice sv. Stošije. Srdačno Vas pozdravljamo! Dobro nam došli!".

Mons. Puljić je istaknuo misao pročelnika Kongregacije za kler kardinala Claudia Hummesa da svećenička godina nije neki spektakularni događaj nego radosna obnova svećeničke duhovnosti i identiteta, svećeničkog i crkvenog zajedništva. "Svećeničko i crkveno zajedništvo bilo je presudno u teškim trenucima naše crkvene i narodne povijesti. Svećenici su velika snaga koja pokreće Crkvu" rekao je mons. Puljić podsjećajući na Hummesove riječi da bi se bez svećenikove odrješite odluke da izveze na pučinu i baci mrežu malo ili ništa dogodilo: "Crkva je ponosna na svoje prezbitere diljem svijeta i računa na njih bez obzira na slabosti i ljudske ograničenosti". Mons. Puljić smatra da je papa svećenike u ovoj Godini želio 'pozvati malo u osamu' kako bi u primjeru arškog župnika iznova otkrili veliki dar što su Kristovi svećenici te kolika je milost za župu kad ima svećenika. "Papa nas uz to potiče usvajati Vianneyevu jednostavnu ali zahtjevnu pastoralnu metodu: poistovjetiti se sa službom koju obavljamo i uskladiti svoj život sa svetošću povjerene službe. Uz primjeran život po evanđeoskim savjetima poslušnosti, siromaštva i čistoće papa poziva svećenike da stvaraju prostore suradnje s laicima s kojima čine jedan svećenički narod te ih potiče da po uzoru na arškog župnika pruže svjedočanstvo jedinstva s biskupom, među svećenicima i s laicima, toliko potrebno današnjem vremenu. Usprkos zlu u svijetu, papa ističe da su Kristove riječi apostolima i dalje

aktualne: U svijetu imate muku, ali hrabri budite; ja sam pobijedio svijet!" rekao je mons. Puljić. Smatra da Svećeničkom godinom Crkva želi reći svijetu kako zahvaljuje Bogu za svećeničku nazočnost, da ih voli, podupire u molitvi i pomaže u zalaganju. "Braćo svećenici, Krist računa s nama. Iz Srca Isusove ljubavi izvire svećenički identitet" poručio je mons. Puljić, potaknuvši svećenike tragom kardinala Hummesa da otkrivaju vlastiti identitet u povjerenoj zadaći odgojitelja Božjeg naroda, da razvijaju svećeničko bratstvo i produbljuju sakramentalnu povezanost s mjesnim biskupom. "Nismo individualci nego zajedno Kristovi učenici. Nisam poslan sam nego u zajedništvu. Povezanost s mjesnim biskupom je teološka stvarnost bez koje nema uspjeha, budućnosti ni crkvenosti" zaključio je mons. Puljić. Svakom je svećeniku darovao svoju knjigu "Rođeni iz Ljubavi Kristove" koja u 18 poglavlja sabire propovijedi mons. Želimira Puljića s liturgije posvete ulja od 1990. do 2009. g., popraćene slikama akademskog slikara Mladena Ivešića. "Iako su ta razmišljanja mons. Puljića izrečena i namijenjena prezbiteriju dubrovačke Crkve, ona u Svećeničkoj godini mogu biti izvrstan poticaj svim svećenicima u otkrivanju i utvrđivanju svog svećeničkog identiteta. I svojevrsni su putokaz u odgovornom življenju svećeničkog poslanja. Dubrovačka biskupija kao nakladnik tiskanjem te knjige želi izreći iskrenu zahvalu svom pastiru Želimiru Puljiću, koji nakon 20-godišnjeg služenja dubrovačkoj Crkvi nastavlja služenje Božjem narodu zadarske nadbiskupije" napisao je u predgovoru knjige dr. Petar Palić, biskupski vikar za pastoral Dubrovačke biskupije.

Imenovani zadarski nadbiskup Želimir Puljić u srijedu 21. travnja na redovnoj svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru prvi je put i službeno susreo svećenike Zadarske nadbiskupije. Mons. Puljić je u sjemenišnoj kapeli predvodio misno slavlje, a u homiliji je govorio o svećeniku kao svjedoku Božje prisutnosti u svijetu. Vazmeno vrijeme vodi prema svetkovini Duhova ali ove godine i prema zaključenju Svećeničke godine na svetkovinu Srca Isusova 11. lipnja, te je nadbiskup iznio poticaje o službi primljenoj svetim redom, osobito o odnosu svećenika prema Velikom Svećeniku Isusu Kristu. Nakon Pavlove godine papa Benedikt XVI. proglasio je Svećeničku godinu, posvetivši je arškom župniku.

"Znakovito je što se lik tog skromnog župnika našao uz bok velikog apostola naroda, sv. Pavla. Nakon izvanrednog vjerovjesnika koji je poduzimao brojna misijska putovanja radi širenja evanđelja, Svećenička godina nas usmjerava na siromašnog seljaka i poniznog župnika koji je svoju službu obnašao u jednom malom mjestu", rekao je mons. Puljić istaknuvši da se životi ta dva sveca jako razlikuju. Jedan je putovao iz jednog kraja u drugi kako bi navijestio evanđelje, a drugi je primao tisuće vjernika u svojoj župi iz koje se

nikada nije udaljivao. No povezuje ih temeljno: potpuno poistovjećivanje s vlastitom službom i zajedništvo s Kristom zbog čega Pavao piše: "Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist". Svećenička godina je poticaj da prezbiteri više teže k duhovnom savršenstvu o kojem ovisi djelotvornost službe; htjelo se pomoći svećenicima i Božjem narodu u porastu svijesti o milosnom daru zaređene službe onome koji ju je primio, te svijetu u kojem svećenik uprisutnjuje Krista, rekao je imenovani zadarski nadbiskup. Svećenik ne predstavlja nekoga tko je odsutan, već uprisutnjuje Uskrsloga u njegovim činima da u Crkvi poučava, posvećuje i vodi. "Svećenik koji poučava nikad ne predlaže samoga sebe, vlastitu misao i nauk, nego poput Krista otkriva ljudima Očevo lice i put koji vodi njemu", rekao je mons. Puljić istaknuvši da se u propovijedanju ne naviještaju samo riječi nego Riječ. "Svećenik se ne smije smatrati gospodarom već slugom riječi. On nije riječ nego glas Riječi a to za svećenika nije čisto funkcionalna stvar. Predstavlja 'izgubiti se' u Kristu, sudjelovati u njegovoj smrti i uskrsnuću cijelim svojim bićem", rekao je mons. Puljić, istaknuvši da takvo sudjelovanje u Kristovoj žrtvi njegov navještaj čini vjerodostojnim. Navještaj podrazumijeva žrtvu samoga sebe da bi bio učinkovit. "Sv. Ivan Maria Vianney je bio čovjek velike mudrosti. Junački se znao oduprijeti kulturnim i društvenim pritiscima svoga doba kako bi mogao duše privoditi Bogu. Jednostavnost, vjernost i neposrednost bile su osobine njegova propovijedanja. Narod je u njemu uočio ono što bi se uvijek moralo prepoznavati kod svakog svećenika - a to je glas Dobrog Pastira", rekao je mons. Puljić istaknuvši: Vianneyeva rečenica 'Svećeništvo je ljubav Isusova srca' je ušla u Katekizam Katoličke Crkve (br.1589) kako bi se njome potkrijepilo veličinu svetog reda. Nadbiskup je svećenicima poželio da ih Svećenička godina dovede potpunom poistovjećivanju s Kristom te da nasljedujući primjer arškog župnika budu svjesni odgovornosti svoje službe koja je znak i prisutnost Božjeg milosrđa.

BDJENJE ZA DUHOVNA ZVANJA

Molitveno bdjenje povodom 47. Svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, koje se u Crkvi upriličuje uoči IV. Vazmene Nedjelje Dobrog Pastira, u četvrtak 22. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je dijecezanski upravitelj don Milivoj Bolobanić. Sudjelovali su imenovani zadarski nadbiskup Želimir Puljić, zadarski svećenici, redovništvo, bogoslovi i sjemeništarci, vjeroučitelji, župni suradnici i članovi crkvenih pokreta. O putu svog svećeničkog poziva i odaziva svjedočili su mladomisnici Tomislav Dubinko, župnik Perušića i Jerko Vuleta, župnik Silbe, Oliba i Premude. "Nikad ne možemo imati svu svoju ljudsku sigurnost u svojim rukama. Vjera je skočiti u nesigurnost gdje nas čeka Bog koji nas prihvaća. Bog koji poziva uvijek će nam pokazati kojim putevima ići" rekao je don Tomislav. U propovijedi je don Milivoj opisao svećenika kao pastira duša koji duše privlači Bogu. "U svećeniku bi vjernici trebali prepoznati Kristovu živu nazočnost među nama, roditelji učitelja i savjetnika u svom pozivu, a mladi na raskrižju opredijeljenja u svećeniku bi trebali prepoznati prijatelja kod kojeg će naći pravi savjet i prijateljsku riječ. Opterećene tjeskobama i neuspjesima, bespomoćne svećenik prihvaća s ljubavlju, daje im pravi savjet i pruža ruku" rekao je don Milivoj istaknuvši značaj svećenikova navještaja Evanđelja ljudima. "Ljudi su žedni Božje riječi jer su im uši pune ljudske mudrosti, ispraznih riječi i obećanja. Toliki učitelji i samozvani mesije prolaze svijetom nudeći svoju mudrost i svoje recepte sreće i uspjeha u životu. Sve je to obmana i grozno zavodjenje. Čovječanstvo proživljava dramu pomutnje jezika. Svećenik je pozvan donijeti jedinu i pravu istinu, smisao života i vječne, neprolazne vrijednosti" rekao je don Milivoj dodavši da zato svećenik ne žali svojih energija i slobodnog vremena. Ulaže cijelog sebe u taj veliki i od Boga blagoslovljeni poziv. "Ukazuje na zablude i zastranjenja, da ne može biti kompromisa između dobra i zla, između duha Isusova i duha ovoga svijeta. Takav život svećenika u službi Božjeg naroda među mladima će buditi nova zvanja" poručio je don Milivoj istaknuvši da je svećenik koji prijateljuje s Kristom i s njime je trajno sjedinjen u zajedništvu i dijalogu živo svjedočanstvo i snažan poticaj mladima da se oduševе za duhovni poziv. Homiliju je završio molitvom sv. Maloj Terezi od Djeteta Isusa Isusu Velikom Svećeniku da zaštiti svećenike u svom Presvetom Srcu; da snagom pretvorbe nad kruhom i vinom imaju i milost pretvorbe nad srcima. Bdjenje je pjesmom animirao nadbiskupijski Zbor mladih 'Sv. Krševan'.

ZAHVALNO MISNO SLAVLJE ZA 20 GODINA DJELOVANJA HKD-A 'NAPREDAK'

"Ne bojmo se budućnosti jer ne živimo iz svoje sposobnosti nego pouzdanja u Boga. On je naš izvor i uvir. Neka njegova milosna snaga bude izazov i potpora da ostvarujemo njegovu volju na zemlji" poručio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić u utorak 27. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvođeni zahvalno misno slavlje za 20 godina obnovljenog djelovanja Hrvatskog kulturnog društva 'Napredak'. To je jedno od najvećih kulturnih društava u Europi, ne samo u BiH i Hrvatskoj. Kardinal je izrazio radost zbog dolaska u Zadar, podržava 'Napredak' te je potaknuo na molitvu za nadahnuća i snagu da može ostvariti poslanje. Zahvalio je za sve Božje blagoslove u 20 godina 'Napretka' po dolasku demokracije kad se mogao obnoviti na načelima iz 1902. g.

"Bog je čovjeka stvorio kao biće zajednice. Stvorio je naravnu zajednicu muža i žene podignutu na sakramentalnu razinu. Zatim su se ljudi udruživali jer su primjetili da su jači kad su udruženi i povezani, da lakše ostvaruju ciljeve. To je osobito bilo vidljivo kod ljudi iste krvi, jezika i bića, kad su se doživljavali kao narod, udruženi i povezani kao narod" rekao je kardinal Puljić. I u narodu postoje razna udruživanja, potreba da se stvaraju političke, strukovne i kulturne udruge. "Obilježavamo put 'Napretka' čije je udruženje radi kulturnog ostvarenja; pomagati mlade da se ostvare stipendiranjem kako bi rasli u znanju. To je velika potreba jer je Bog dao čovjeku sposobnost spoznaje. No spoznaja i znanje nisu dovoljni. Znanje treba postati ravnanje, uvjerenje da čovjek može iz nutarnjih uvjerenja svjedočiti i djelovati. To je Isus tražio od učenika. Nije dovoljno znati da je Krist uskrsnuo, to treba postati životni put" poručio je kardinal Puljić. Istaknuo je kršćanske korijene društva 'Napredak' koje je utkao u mlade i to treba unijeti u Europu. "Udružujemo se da prepoznamo svoje korijene i da znamo na čemu rastemo. Krštenje prije 14 stoljeća je protkalo našu povijest. I 'Napredak' je njima protkan" rekao je kardinal citirajući Ivana Pavla II. da vjera nije vjera ukoliko ne izgrađuje kulturu. "To je zadatak: iz vjere izgrađivati hrvatsku kulturu koja ima bogata nadahnuća na evanđelju i kršćanskom uvjerenju. Tako obogaćujemo našu kulturnu baštinu. Zemljopisna karta Europe će biti uspješno složena ukoliko čovjek bude vrednovan a dostojanstvo i prava čovjeka prisutni. To je cilj vjere, kulture i politike" rekao je kardinal. I Bog je poslao svog sina da postane čovjekom kako bi mu vratio dostojanstvo. "Nema uspjeha ako čovjek ne bude u prvom planu. I u kulturnoj baštini čovjek mora biti u središtu, čovjek u svom dostojanstvu koji ima vječni smisao. Želim ohrabriti 'Napredak', svehrvatsko, ne samo lokalno društvo. Neka bude izazov da premostimo granice koje nas dijele, da

rastrgani čovjek ponovno postane cjelovit, sposoban iz uvjerenja živjeti i svjedočiti kulturu, graditi na kršćanskim temeljima i hrabro se suočiti s izazovima vremena. U tom duhu 'Napredak' ohrabruje a sarajevski biskupi su ga uvijek podupirali; ne miješajući se u vodstvo i strukturu uprave nego hrabreći da ugrađuje vrednote, da ono što stvara bude prepoznatljivo kao niklo iz kršćanskog korijena, ostavljajući budućim pokoljenjima prepoznatljivost kršćanstva u našem narodu" rekao je kardinal Puljić. Poželio je da sve podružnice budu ponosne na svoj rad, graditelji umrežavanja duhovnih vrednota naše baštine te je zazvao blagoslov njihovom programu, radu i ostvarenjima.

Slavlje je okupilo upravu, članove, prijatelje i stipendiste zadarske podružnice HKD-a 'Napredak'. U pozdravnoj riječi predsjednik 'Napretka' dr. Franjo Topić zahvalio je kardinalu Puljiću na dolasku u Zadar istaknuvši da je 'Napredak' uvijek podržavala cijela Katolička Crkva. Napredak je utemeljen prije 108 godina no komunisti su ga 1949. g. zabranili te je dolaskom demokratskih promjena obnovljen 1990. g. "Predstavljanjem središnjice i zadarske podružnice u Zadru povezujemo Zadar i Sarajevo, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Napredak je svehrvatsko društvo, prisutan svugdje gdje žive Hrvati, ne samo u Hrvatskoj i BiH, nego i u Njemačkoj, Austriji, Kanadi i Americi" rekao je dr. Topić. Napredak ima više od 70 podružnica i 40 zborova, dvije radio postaje koju vode s Vrhbosanskom nadbiskupijom u Sarajevu i Varešu, izdaju četiri lista. 'Napredak' je veliko društvo koje je i u ratu organiziralo više od 6000 manifestacija, 700 koncerata, 500 izložbi i više od 500 knjiga. "Ako Gospodin kuću ne gradi uzalud se muče graditelji. U 'Napretku' osjećamo Božju prisutnost i konkretno Božje djelovanje" rekao je dr. Topić. Tog su dana NK SAŠK 'Napredak' koji slavi 100 godina postojanja i NK 'Zadar' u Zadru odigrali utakmicu čiji je prihod za izgradnju spomenika pape Ivana Pavla II. u Sarajevu kojeg podižu Vrhbosanska nadbiskupija i 'Napredak', a na Sveučilištu u Zadru je promovirana središnjica 'Napretka' iz Sarajeva. KUD 'Polača' kardinalu je darovao veliki domaći kruh i vino, predsjednik zadarske podružnice akademski slikar Mate Ljubičić umjetničku sliku a jedan 'Napretkov' stipendist dvije knjige njihova izdanja u Zadru. Nakon mise kardinal Puljić, dr. Topić i ostali pomolili su se na grobu blagopokojnog nadbiskupa Ivana Prende.

Tekstovi i fotografije: Ines Grbić

KRONIKA

OŽUJAK 2010.

22. 3. IMENOVANI NADBISKUP UPUTIO PORUKU NADBISKUPIJI – Mons. Želimir Puljić, imenovani nadbiskup zadarski, uputio je Poruku svećenstvu, redovništvu i vjernicima Zadarske nadbiskupije u povodu njegova imenovanja za zadarskog nadbiskupa.

23. 03. NADBISKUP PRVI PUT POHODIO ZADAR – Nadbiskup je prvi puta od imenovanja za zadarskog nadbiskupa pohodio Zadar, susreo se s don Milivojem Bolobanićem, dijecezanskim upraviteljem, djelatnicima Nadbiskupskog ordinarijata i članovima Odbora za proslavu njegova ustoličenja.

TRAVANJ 2010.

20. 4. SVEČANI DOČEK NADBISKUPA – Na svom dolasku u Zadarsku nadbiskupiju, Nadbiskup jer svečano dočekan u župi Drage, na južnjem ulazu u Nadbiskupiju, gdje su se na čelu s don Milivojem Bolobanićem, dijecezanskim upraviteljem, okupili svećenici i vjernici Biogradskog dekanata, sjemeništarci i drugi te u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskog pjesmom i molitvom dočekali Nadbiskupa Želimira Puljića. Policija je pratila Nadbiskupovo vozilo od Draga do Zadra. O dolasku u sam grad i pred katedralu svečano su zvonila katedralna zvana.

21. 4. SVEČENIČKA REKOLEKCIJA – Nadbiskup je prije podne predvodio redovitu mjesečnu rekolekciju svećenika Zadarske nadbiskupije, te je predslavio sv. misu u sjemenišnoj kapelici i kasnije održao prvi susret s prezbiterijem u radnom dijelu rekolekcije u dvorani.

21. 4. SVEČANA AKADEMIJA POVODOM USTOLIČENJA NADBISKUPA – Navečer je u Hrvatskoj kazališnoj kući u Zadru održana svečana akademija u čast Nadbiskupa, u kojoj su sudjelovali brojni pjevači, glumci, zborovi, gosti i uzvanici. Nadbiskupa je u ime svekolike zadarske javnosti pozdravio zadarski župan Stipe Zrilić, a darovali dekanati. Na kraju akademije nazočne je pozdravio i sam Nadbiskup.

22. 4. BDJENJE ZA ZVANJA – Uoči Nedjelje Dobrog Pastira, ujedno i Svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, u Katedrali je održano već tradicionalno bdjenje, na kojem je *ad coram* nazočio i o. Nadbiskup.

24. 4. SVEČANO UVOĐENJE U SLUŽBU ZADARSKOGA NADBISKUPA – Svečanim euharistijskim slavljem kojem je predsjedao sâm Nadbiskup, u nazočnosti kardinala Josipa Bozanića, apostolskog nuncija mons. Roberta Cassarija, mons. Marina Srakića, predsjednika HBK, biskupâ iz Hrvatske i inozemstva te mnoštva svećenika i vjernika, Nadbiskup je svečano uveden u službu zadarskoga nadbiskupa ordinarija. Događaj je prenosila Hrvatska televizija. Poslije misnog slavlja u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ održan je prijem za uzvanike.

25. 4. MISA S VOLONTERIMA SHKM – Nadbiskup je predvodio misno slavlje u sportskoj dvorani „Krešimir Čosić“ na Višnjiku u sklopu završnog dana trodnevnog seminara za volontere Susreta hrvatske katoličke mladeži kojeg je predvodio fra Zvijezdan Linić.

20. 4. NADBISKUP PREDVODIO SLAVLJE U BLATU NA KORČULI – Nadbiskup je sudjelovao na slavlju zaštitnice župe Blato na Korčuli, sv. Vincence, gdje je prevodio svečanu misu i procesiju.

29. 4. KONFERENCIJA ZA TISAK USURET SHKM – Nadbiskup je sudjelovao na konferenciji za tisak, sazvanoj u nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru, uoči Susreta hrvatske katoličke mladeži i tom prigodom pozvao mlade na radosno i vjerničko sudjelovanje te izrazio dobrodošlicu svim mladima koji dolaze u Zadar.

Svečana koncelebracija prigodom preuzimanja službe nadbiskupa Puljića

SADRŽAJ

MONS. ŽELIMIR PULJIĆ, NADBISKUP ZADARSKI, 2

Nadbiskupova uskrсна čestitka, 10

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. za 25. svjetski dan mladih, 12

Poruka pape Benedikta XVI. *Urbi et orbi*, Uskrs 2010., 16

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje: Mons. Želimir Puljić – apostolski administrator Dubrovačke biskupije, 18

Priopćenje: Mons. Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački, 18

Pismo hrvatskih biskupa svećenicima (Hodočašće, Zagreb, 15. 4. 2010.), 19

Homilija kardinala Bozanića (Hodočašće, Zagreb, 15. 4. 2010.), 20

Pismo hrvatskih biskupa u povodu pristupnih pregovora za ulazak RH u Europsku uniju, 24

Priopćenje s XI. Plenarnog zasjedanja HBK, 33

Poslanica HC-a u povodu Tjedna solidarnosti s Crkvom u BiH, 35

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Uvođenje u službu mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskoga, 36

Svećenička rekolekcija u travnju, 2010. (Nadbiskupova homilija i nagovor), 41

ODREDBE, 45

Imenovanja, 50

DOČEK I PREUZIMANJE SLUŽBE NADBISKUPA MONS. ŽELIMIRA PUJLIĆA, 51

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE, 68

KRONIKA, 111